

HØRINGSUDGAVE af 28. juni 2006

Forslag

til

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug [EU-fodnote]

Kapitel 1

Formål og anvendelsesområde

§ 1. Loven skal medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

§ 2. Med denne lov tilsigtes særlig

- 1) at forebygge og begrænse forurening af luft, vand, jord og undergrund, samt at begrænse lugt-, lys-, støv-, støj-, og fluegener fra husdyrbrug, herunder fra produktion, opbevaring og anvendelse af husdyrgødning m.v.
- 2) at tilvejebringe hygiejnisk begrundede afgørelser af betydning for miljøet og for mennesker,
- 3) at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer,
- 4) at fremme anvendelse af renere teknologi,
- 5) at fremme genanvendelse og begrænse problemer i forbindelse med affaldsbortskaffelse,
- 6) at beskytte naturen med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder,
- 7) at skabe og bevare værdifulde bebyggelser, kultur- og bymiljøer samt landskaber,
- 8) at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource, og
- 9) at inddrage offentligheden i sager efter denne lov.

§ 3. Loven finder anvendelse for erhvervsmæssige husdyrbrug, der etableres, udvides eller ændres efter lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Loven finder endvidere anvendelse for andre landbrug, hvor der efter lovens ikrafttræden indgås aftale om udbringning af husdyrgødning fra husdyrbrug omfattet af stk. 1.

§ 4. I loven anvendes følgende definitioner:

- 1) Husdyrbrug: Ejendom hvorpå der produceres dyrearter omfattet af den i § 6, stk. 1, nævnte liste. Husdyrbrug omfatter dyreholdet med tilhørende stalde og lignende, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige faste anlæg og tilhørende arealer.
- 2) Ejendom: En samlet fast ejendom, jf. § 2 i lov om udstykning og anden registrering i matriklen samt tilforpagtede markarealer.
- 3) Anlæg: Omfatter dyreholdet med tilhørende stalde og lignende, samt husdyrbrugets gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg.
- 4) Arealer: Omfatter ejede og forpagtede markarealer til ejendommen.
- 5) Bedriftens anlæg: Omfatter ejede og forpagtede anlæg på flere ejendomme under samme CVR-nummer, som ikke kan drives uafhængigt af hinanden.
- 6) Bedriftens arealer: Omfatter ejede og forpagtede markarealer på en eller flere ejendomme, der drives som en økonomisk enhed under samme CVR-nummer, jf. landbrugsloven.
- 7) Tredjemandsarealer: Omfatter arealer ejet af tredjemand, hvorpå der med ejeren er indgået en aftale om at måtte udsprede husdyrgødning fra det tilladelseskrævende eller godkendelsespligtige husdyrbrug.

§ 5. Kommunalbestyrelsen kan ved godkendelse af husdyrbrug efter denne lov fastsætte vilkår, der er mere vidtgående end miljøbeskyttelsesloven eller gødningsloven samt regler udstedt i medfør af disse love om miljøbeskyttelse.

Stk. 2. Miljøbeskyttelseslovens §§ 13 og 14 finder tilsvarende anvendelse for afgørelser, der er truffet i medfør af nærværende lov og regler udstedt i medfør heraf.

Stk. 3. Vilkår fastsat i godkendelser og tilladelser kan sættes ud af kraft i det omfang, de strider mod Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes regler om forebyggelse og bekæmpelse af smitsomme sygdomme.

§ 6. Miljøministeren udfærdiger en liste over, hvilke dyrearter, der er omfattet af loven.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke omregningsfaktorer der skal anvendes ved beregning af dyreenheder. Ministeren fastsætter endvidere nærmere regler for, hvordan dyretyper, der ikke er opført på listen, omregnes til dyreenheder.

Stk. 3. Miljøministeren kan med henblik på opfyldelsen af internationale forpligtelser fastsætte nærmere regler om miljøgodkendelser og tilladelser efter denne lov.

Kapitel 2

Forbud

§ 7. Etablering af anlæg til husdyrbrug, samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt

- 1) i eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- 2) i område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende,
- 3) i en afstand mindre end 50 meter fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder,
- 4) i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse, eller
- 5) i en afstand mindre end 100 meter fra naboskel til folde, uden fast bund og afløb, til svin.

Stk. 2. Ministeren kan for nærmere specificerede dyrearter fastsætte skærpede afstandskrav indenfor hvilke etablering, udvidelse eller ændring ikke kan finde sted.

§ 8. Etablering af anlæg til husdyrbrug for mere end 15 dyreenheder er ikke tilladt, hvis anlægget ligger helt eller delvist inden for nedenfor nævnte beskyttede naturtyper, eller der er mindre end 300 meter fra anlægget til

- 1) højmose,
- 2) lobeliesø,
- 3) hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men større end 10 ha og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder,
- 4) overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men større end 2,5 ha og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder,
- 5) hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder,
- 6) overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, eller
- 7) ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransålgler og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 gælder tillige for udvidelse og ændring af husdyrbrug, som medfører forøget ammoniakfordampning fra anlægget.

Stk. 3. Miljøministeren udpeger de i stk. 1, nr. 7, nævnte søer, efterhånden som de bliver kortlagt som led i Natura 2000-planlægningen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen giver efter anmodning fra offentlige myndigheder, berørte ejere, brugere m.v. oplysning om placeringen og udstrækningen af de i stk. 1 nævnte naturtyper og bufferzoner.

§ 9. Anlæg til husdyrbrug må ikke etableres inden for følgende afstande:

- 1) 25 meter til ikke-almene vandforsyningsanlæg

- 2) 50 meter til almene vandforsyningsanlæg
- 3) 15 meter til vandløb (herunder dræn) og søer
- 4) 15 meter til offentlig vej og privat fællesvej
- 5) 25 meter til levnedsmiddelvirksomhed
- 6) 15 meter til beboelse på samme ejendom
- 7) 30 meter til naboskel

Stk. 2. Ensilageoplag, ensilagebeholdere og beholdere til flydende husdyrgødning samt beholdere til spildevand skal opfylde de i stk. 1, nr. 1-5 og 7 nævnte afstandskrav.

Stk. 3. Ministeren kan for nærmere specificerede dyrearter fastsætte skærpede afstandskrav indenfor hvilke etablering, udvidelse eller ændring ikke kan finde sted.

Skærpelser og dispensationer

§ 10. Hvor overholdelse af de i § 9 nævnte afstandskrav ikke vil sikre tilstrækkeligt mod væsentlige gener eller forurening, kan kommunalbestyrelsen påbyde, at anlægget placeres mere hensigtsmæssigt.

Stk. 2. Hvor overholdelse af de i § 9 nævnte afstandskrav, ikke er mulig, kan kommunalbestyrelsen dispensere herfra og fastsætte vilkår i tilladelser eller godkendelser efter § 17, § 23 og § 25. Der kan fastsættes vilkår for indretning og drift, så at der ikke opstår væsentlige ulemper og gener eller forurening af omgivelserne. Sådanne vilkår skal fastsættes, hvis der meddeles dispensation fra § 9, stk. 1, nr. 1-3

Kapitel 3

Afgørelser om tilladelser og godkendelser

Generelle regler

§ 11. Kommunalbestyrelsen må ikke meddele tilladelse efter § 17, eller godkendelse efter § 23 eller § 25 til husdyrbrug, medmindre

1. husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og
2. husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

§ 12. Indgår der i bedriften ejendomme med tilhørende arealer, som drives under samme CVR-nummer, skal kommunalbestyrelsen ved vurderingen af en ansøgning om etablering, udvidelse eller ændring medtage samtlige arealer under det angivne CVR-nummer.

Stk. 2. Indgår der i bedriften flere ejendomme med tilhørende anlæg, hvor det enkelte anlæg ikke kan drives uafhængigt af den ejendoms anlæg, som der ansøges om etablering, udvidelse eller ændring af, skal de pågældende anlæg tillades eller godkendes samlet.

Stk. 3. Ansøgningen skal omfatte oplysninger om alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusiv bedriftens arealer, dog højest over en 8-årig periode, idet miljøvurderingen af disse skal foretages samlet.

Stk. 4. Indgår der i ansøgningen om etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug udbringning af husdyrgødning på tredjemands bedrifter, skal markarealerne på disse bedrifter miljøvurderes separat. Der kan i forhold til disse markarealer kun fastsættes vilkår om den samlede afsatte mængde husdyrgødning til hver bedrift samt hvilke markarealer, den afsatte husdyrgødning må udbringes på.

Stk. 5. Tredjemand kan dog ansøge om en tilladelse eller godkendelse efter § 17, § 23 eller § 25, således at der kan fastsættes mere vidtgående vilkår.

Stk. 6. Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at afsætning af husdyrgødning til markarealer hos tredjemand, jf. miljøvurderingen ifølge stk. 4, vil kunne påvirke miljøet væsentligt, kan afsætning til disse bedrifter ikke indgå i tilladelser eller godkendelser efter § 17, § 23 eller § 25.

§ 13. Hvor anlægget til husdyrbrug ligger mindre end 300 meter fra:

- 1) en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherrn,
- 2) eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde, eller

3) område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende, skal kommunalbestyrelsen sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, og skal fastsætte vilkår til begrænsning af eventuelle lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener fra anlægget.

Stk. 2. Ved en samlet bebyggelse i stk. 1, nr. 1, forstås, at der inden for en afstand af 200 meter fra beboelsesbygningen ligger mere end 6 andre beboelsesbygninger på hver sin samlede faste ejendom, jf. § 2 i lov om udstykning og anden registrering i matriklen. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, medregnes ikke.

§ 14. Hvor anlægget til husdyrbrug, der helt eller delvist ligger inden for, eller der er mindre end 300 meter fra anlægget til de i § 8 nævnte naturtyper, ønskes udvidet eller ændret, skal kommunalbestyrelsen sikre sig, at der ikke sker øget ammoniakfordampning fra det samlede anlæg, og skal fastsætte vilkår til sikring heraf.

§ 15. Ved opførelse af ny bebyggelse på et husdyrbrug uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer samt opførelse af ny bebyggelse, der ikke er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom, skal kommunalbestyrelsen sikre sig, at den ansøgte placering sker under hensyntagen til § 2.

Stk. 2. For byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt, og som opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, skal kommunalbestyrelsen alene vurdere beliggenheden og udformningen af det ansøgte. For så vidt angår beholdere til flydende husdyrgødning, skal kommunalbestyrelsen tillade eller godkende en af hensyn til markdriften ønsket placering, medmindre væsentlige hensyn til landskab, natur og miljø samt naboer afgørende taler imod placeringen. En tilladelse eller godkendelse skal være betinget af, at beholderen afskærmes med beplantning og fjernes, når den ikke længere er nødvendig for driften.

Tilladelser til husdyrbrug for mere end 15 og til 75 dyreenheder

§ 16. Inden etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug for mere end 15 og til 75 dyreenheder skal der indgives ansøgning herom til kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter regler om ansøgningens indsendelse og indhold.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, i hvilken form ansøgningen skal indgives og udarbejder et særligt skema.

§ 17. Husdyrbrug for mere end 15 og til 75 dyreenheder må ikke etableres, udvides eller ændres uden forudgående tilladelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan meddele tilladelse, jf. stk. 1.

§ 18. Ved etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug, der ligger inden for de i § 13 nævnte afstande, er det etableringen, udvidelsen eller ændringen, der skal meddeles tilladelse til.

§ 19. Hvis kommunalbestyrelsen på baggrund af en ansøgning, jf. § 16, har vurderet, at det ansøgte vil kunne påvirke miljøet væsentligt, må det ikke etableres, udvides eller ændres, før kommunalbestyrelsen har meddelt en tilladelse eller godkendelse med vilkår, som kan imødegå denne forøgede forurening og andre væsentlige virkninger på miljøet.

§ 20. Hvis det ansøgte kan have væsentlige virkninger på miljøet, som ikke kan afbødes med vilkår, skal kommunalbestyrelsen meddele afslag på tilladelse efter § 17, og træffe afgørelse om, at såfremt ansøger ønsker at fortsætte sagsbehandlingen, skal det ansøgte behandles efter § 23, jf. § 27.

Godkendelse af husdyrbrug for mere end 75 dyreenheder

§ 21. Inden etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug for mere end 75 dyreenheder skal der indgives ansøgning herom til kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter regler om ansøgningens indsendelse, indhold og oplysninger, samt kommunalbestyrelsens behandling heraf m.v.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte regler om, i hvilken form ansøgningen skal indgives.

§ 22. En godkendelse efter § 23 og § 25 kan omfatte yderligere planlagte udvidelser eller ændringer på betingelse af, at

- 1) der i ansøgningen er tilstrækkelige oplysninger om de planlagte udvidelser eller ændringer til, at kommunalbestyrelsen kan vurdere miljøforholdene og fastsætte de nødvendige vilkår, og
- 2) udvidelserne eller ændringerne påtænkes gennemført inden for en kortere tidshorison.

§ 23. Husdyrbrug for mere end 75 dyreenheder, som ikke er omfattet af § 25, må ikke etableres uden en forudgående godkendelse.

Stk. 2. Husdyrbrug omfattet af stk. 1, eller som ved udvidelsen overskrider den deri fastsatte grænse, må heller ikke udvides eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet, uden en forudgående godkendelse af hele husdyrbruget. Dette gælder også ved nybygning af staldanlæg eller opbevaringsanlæg samt ved renovering af staldanlæg på husdyrbruget.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan meddele godkendelse, jf. stk. 1 og 2.

Stk. 4. Miljøministeren fastsætter regler om godkendelse af husdyrbrug efter stk. 1 og 2.

§ 24. En godkendelse efter § 23 består af en godkendelse af anlægget på ejendomsniveau og en godkendelse af bedriftens arealer.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens vurdering af en ansøgning om etablering, udvidelse eller ændring, jf. § 23, skal omfatte følgende:

- 1) Anvendelse af bedste tilgængelige teknik,
- 2) beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart overfor næringsstofpåvirkning,
- 3) begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, flue- lysgener, affaldsproduktion mv.) og
- 4) varetagelse af hensynet til landskab.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal på grundlag af vurderingen, jf. stk. 2, fastsætte vilkår, der sikrer, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde at kravene i § 11 - § 15 opfyldes. Miljøministeren fastsætter nærmere regler om krav til en generel reduktion af ammoniak fra stald og lager samt regler om, hvilke vilkår der kan fastsættes, herunder regler om egenkontrol.

Stk. 4. Ved fastsættelsen af vilkår efter stk. 3 skal kommunalbestyrelsen, idet der tages hensyn til den teknologiske udvikling, sikre sig, at husdyrbrug indrettes og drives på en sådan måde,

- 1) at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- 2) at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- 3) at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- 4) at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- 5) at der i det omfang forurening ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige renseteknik, og
- 6) at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

§ 25. Husdyrbrug for mere end

- 1) 250 dyreenheder, dog 270 dyreenheder hvis mindst 90 % af dyreenhederne stammer fra søer med tilhørende smågrise indtil 30 kg eller 750 stipladser,
- 2) 100 dyreenheder i slagtekyllinger eller 40.000 stipladser,
- 3) 230 dyreenheder i æglæggende høns eller 40.000 stipladser, eller
- 4) 210 dyreenheder i slagtesvin (over 30 kg) eller 2.000 stipladser

må ikke etableres uden forudgående godkendelse.

Stk. 2. Husdyrbrug omfattet af stk. 1, må heller ikke udvides eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet, uden en forudgående godkendelse af udvidelsen eller ændringen. Dette gælder også ved nybygning af staldanlæg eller opbevaringsanlæg til husdyrgødning samt ved renovering af staldanlæg på husdyrbruget.

Stk. 3. En udvidelse eller ændring af et husdyrbrug, der medfører overskridelse af de i stk. 1, fastsatte grænser, må ikke påbegyndes uden en forudgående godkendelse af hele husdyrbruget.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan meddele godkendelse, jf. stk. 1-3.

Stk. 5. Miljøministeren fastsætter regler om godkendelse af husdyrbrug efter stk. 1-3.

§ 26. En godkendelse efter § 25 består af en godkendelse af anlægget på ejendomsniveau og en godkendelse af bedriftens arealer.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens vurdering af en ansøgning om etablering, udvidelse eller ændring, jf. § 25, stk. 1 og 3, skal omfatte følgende:

- 1) Anvendelse af bedste tilgængelige teknik,
- 2) beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart overfor næringsstofpåvirkning,
- 3) begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, flue- og lysgener, affaldsproduktion mv.),
- 4) varetagelse af hensynet til landskab,
- 5) plan for nødvendige foranstaltninger ved ophør af driften for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand,
- 6) varetagelse af hensynet til kulturarv, og
- 7) væsentlige mulige alternative løsninger.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens vurdering af en ansøgning om udvidelse eller ændring, jf. § 25, stk. 2, skal omfatte følgende:

- 1) Anvendelse af bedste tilgængelige teknik,
- 2) beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur, herunder områder med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart overfor næringsstofpåvirkning,
- 3) begrænsning af eventuelle lugt-, støj-, flue- og lysgener, affaldsproduktion mv.,
- 4) varetagelse af hensynet til landskab, og
- 5) plan for nødvendige foranstaltninger ved ophør af driften for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal på grundlag af vurderingen, jf. stk. 2 og stk. 3, fastsætte vilkår, der sikrer, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at kravene i § 11 - § 15 opfyldes. Miljøministeren fastsætter nærmere regler om krav til en generel reduktion af ammoniak fra stald og lager, samt regler om, hvilke vilkår der kan fastsættes, herunder regler om egenkontrol.

Stk. 5. Ved fastsættelsen af vilkår efter stk. 4, skal kommunalbestyrelsen, idet der tages hensyn til den teknologiske udvikling, sikre sig, at husdyrbrug indrettes og drives på en sådan måde,

- 1) at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- 2) at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- 3) at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- 4) at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- 5) at der i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik, og
- 6) at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

§ 27. Kommunalbestyrelsen skal på grundlag af vurderingen og fastsættelsen af vilkår, jf. § 24 og § 26, foretage en samlet vurdering af, om godkendelsen af ansøgningen på de pågældende vilkår kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal give afslag på ansøgningen, jf. dog stk. 3, såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, at godkendelsen af ansøgningen på de efter § 24 eller § 26 formulerede vilkår kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan, såfremt særlige forhold taler herfor, godkende ansøgningen på vilkår, der kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen efter stk. 3, påtænker at godkende ansøgningen på vilkår, der kan tillade en væsentlig virkning på miljøet, skal kommunalbestyrelsen

- 1) anmode ansøger om at supplere sin ansøgning med relevante oplysninger i det omfang oplysningerne ikke fremgår af ansøgningsmaterialet, og

- 2) udarbejde en skriftlig begrundelse for, hvorfor kommunalbestyrelsen påtænker at godkende anlægget eller arealet på vilkår, der medfører en væsentlig virkning på miljøet.

§ 28. Ved vurderingen af en ansøgt etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, der ligger i en afstand fra 300 til 1000 meter fra naturtyper, fra hvilke der gælder et afstandskrav efter § 8, skal kommunalbestyrelsen vurdere merdepositionen af ammoniak fra stald og lager og i nødvendigt omfang stille vilkår, der begrænser merdepositionen fra stald og lager.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, hvilken merdeposition, der vurderes at kunne have en væsentlig virkning på miljøet.

§ 29. Godkendelsesmyndigheden kan nægte godkendelse eller fastsætte særlige vilkår i godkendelsen, herunder vilkår om sikkerhedsstillelse efter reglerne i § 30, såfremt ansøgeren, medlemmer af ansøgerens direktion eller bestyrelse eller andre, der kan øve bestemmende indflydelse på husdyrbrugets drift, er omfattet af § 31.

§ 30. Godkendelsesmyndigheden kan endvidere stille krav om etablering af sikkerhedsstillelse over for et husdyrbrug, såfremt ejeren eller den ansvarlige ledelse er omfattet af § 31.

Stk. 2. Godkendelsesmyndigheden fastsætter nærmere vilkår om sikkerhedsstillelsen i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug, jf. § 23 og § 25.

Stk. 3. Godkendelsesmyndigheden kan regulere sikkerhedsstillelsens størrelse, såfremt grundlaget for beregningen af størrelsen ændres væsentligt.

§ 31. Anvendelse af § 29, og § 33 finder sted over for følgende:

- 1) Personer, der er blevet frataget retten til at drive forurenende virksomhed i henhold til denne lovs § 94, § 110 b i miljøbeskyttelsesloven eller i henhold til straffelovens § 79.
- 2) Personer, der er dømt efter straffelovens § 196.
- 3) Personer og selskaber mv., der er straffet efter denne lovs § 90, stk. 2, § 110, stk. 2 i miljøbeskyttelsesloven eller tilsvarende bestemmelser fastsat i bekendtgørelser, der er udstedt med hjemmel i loven eller miljøbeskyttelsesloven, såfremt der er fastsat frihedsstraf eller bøde på 10.000 kr. eller derover, og såfremt der ikke er forløbet mere end ti år fra den strafbare handling.
- 4) Personer og selskaber mv., der har gæld på 100.000 kr. eller derover til det offentlige for selvhjælpshandlinger foretaget af tilsynsmyndigheden i medfør af denne lovs § 46 og § 47, eller miljøbeskyttelseslovens § 69 og 70, såfremt denne gæld er vedgået eller fastslået ved en domstol. Det er endvidere en betingelse, at gælden er forfalden og ikke er omfattet af en overholdt aftale om henstand eller afdragsvis betaling, samt at der er fremsendt to rykkere til skyldneren.

§ 32. De personer og selskaber mv., der er omfattet af § 31, skal indberettes til det register, der er oprettet i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 41 b.

Stk. 2. I sager, der afsluttes ved dom, og i sager, der afgøres endeligt ved anklagemyndigheden med bødevedtagelse, foretager anklagemyndigheden indberetning til registeret. I sager om gæld til det offentlige for selvhjælpshandlinger foretager den pågældende tilsynsmyndighed indberetning til registeret.

Stk. 3. Forinden der sker registrering, gives der meddelelse herom til den pågældende person eller det pågældende selskab mv.

§ 33. Tilsynsmyndigheden kan tilbagekalde en godkendelse eller fastsætte særlige vilkår i en eksisterende godkendelse, herunder vilkår om sikkerhedsstillelse, jf. § 30, såfremt

- 1) indehaveren, medlemmer af indehaverens direktion eller bestyrelse eller andre, der kan udøve bestemmende indflydelse på husdyrbrugets drift, bliver omfattet af § 31,
- 2) personer eller selskaber mv., der er omfattet af § 31, bliver ejer eller medejer af husdyrbruget eller
- 3) personer, der er omfattet af § 31, indtræder i bestyrelse eller direktion i et selskab mv., der driver et godkendt husdyrbrug.

Stk. 2. Ved indbringelse af afgørelser efter stk. 1 for domstolene kan domstolene tillægge søgsmålet opsættende virkning.

Kapitel 4

Fællesbestemmelser for tilladelser og godkendelser

§ 34. I tilladelser og godkendelser skal der fastsættes en frist for udnyttelse af disse. Tilladelsen eller godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for udløbet af denne frist. Fristen bør normalt ikke fastsættes til senere end 2 år fra meddelelsens dato.

Stk. 2. Hvis en godkendelse indeholder tilladelse til at gennemføre planlagte udvidelser eller ændringer, bør fristen til at udnytte denne del af godkendelsen ikke overstige 5 år fra godkendelsesmyndighedens meddelelse.

Stk. 3. Hvis en tilladelse eller godkendelse meddelt efter denne lov ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år, jf. dog stk. 2.

§ 35. Miljøministeren kan fastsætte regler om

- 1) at kommunalbestyrelsens afgørelser om, hvorvidt en ansøgning om etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug har væsentlige virkninger på miljøet, ikke må træffes uden ministerens samtykke, og
- 2) at kommunalbestyrelsens afgørelser om tilladelser og godkendelser efter § 17, § 23 og § 25, skal indsendes til miljøministeren.

§ 36. Miljøministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsernes behandling af sager om tilladelser eller godkendelser efter § 17, § 23 og § 25, herunder fastsætte krav til hvilket vurderingsgrundlag kommunalbestyrelsen skal anvende ved behandling og afgørelse af sagen, samt i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår tilladelser eller godkendelser kan meddeles. Ministeren kan herunder bestemme, at der skal gælde særlige krav for bestemte husdyrbrug.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler for beskyttelsesniveauet til brug for afgørelser efter denne lov, herunder hvad der er væsentlige virkninger på miljøet.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at tilladelse eller godkendelse efter § 17 eller § 23 i visse tilfælde er uforholdsmæssigt.

Kapitel 5

Påbud, forbud og revurdering

§ 37. Hvis et husdyrbrug godkendt efter § 23 og § 25, medfører væsentlig forurening, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud om, at forureningen skal nedbringes, herunder påbud om at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger. Tilsynsmyndigheden kan endvidere meddele påbud, hvis et husdyrbrug skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening.

Stk. 2. Hvis forureningen ikke kan nedbringes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud imod fortsat drift og eventuelt forlange virksomheden fjernet.

§ 38. Indtil der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse efter denne lov eller efter miljøbeskyttelsesloven, må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud efter § 37.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden skal dog tage en godkendelse efter § 25 op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 37, hvis

- 1) der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- 2) forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- 3) forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- 4) væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger,
- 5) det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

§ 39. Når der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse efter denne lov, kan tilsynsmyndigheden ændre vilkårene heri ved påbud eller nedlægge forbud imod fortsat drift, jf. § 37.

Stk. 2. Ministeren fastsætter regler om, at tilsynsmyndigheden regelmæssigt skal tage godkendelser efter § 23 og § 25 op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 37.

Stk. 3. Tilsynsmyndigheden skal tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 37 i de tilfælde, som er nævnt i § 38, stk. 2.

§ 40. Hvis et husdyrbrug omfattet af § 17, medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening, herunder affaldsfrembringelse, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud om, at forureningen skal nedbringes, herunder påbud om at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger.

Stk. 2. Påbud kan endvidere meddeles over for aktiviteter, som skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold.

Stk. 3. Bliver tilsynsmyndigheden i forbindelse med etablering, udvidelse eller ændring af en af de i stk. 1 nævnte virksomheder opmærksom på forhold, som kan forventes at medføre krav om begrænsning af virksomhedens forurening eller forbud mod virksomhedens drift, kan tilsynsmyndigheden på forhånd tilkendegive dette over for virksomheden.

§ 41. Tilsynsmyndigheden kan umiddelbart nedlægge forbud imod fortsat drift og eventuelt forlange virksomheden fjernet, hvis forureningen medfører overhængende alvorlig fare for sundheden.

Kapitel 6

Tilsyn

§ 42. Kommunalbestyrelsen fører generelt tilsyn med, at loven og de regler, der er fastsat med hjemmel i loven, overholdes.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fører endvidere tilsyn med at påbud og forbud efterkommes, samt at vilkår fastsat i forbindelse med godkendelser og tilladelser overholdes.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen er endvidere tilsynsmyndighed, jf. § 44, § 46 og § 47, i sager om forureninger eller ved risiko for forureninger, der er en følge af ophørt virksomhed.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen videresender sager om overtrædelse af afgørelser, jf. stk. 2, som miljøministeren har truffet, til miljøministeren. Ministeren træffer i så fald afgørelse i sagen i overensstemmelse med lovens øvrige bestemmelser.

§ 43. Miljøministeren kan bestemme, at tilsyn i visse tilfælde skal udføres af andre myndigheder.

§ 44. Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning.

§ 45. Tilsynsmyndigheden kan undlade at behandle forhold, som den anser for at være af underordnet betydning for de formål, som loven tilsigter at varetage, jf. § 2.

Stk. 2. Tilsynsmyndighedens afgørelse efter stk. 1 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

§ 46. I de i § 44 nævnte situationer skal tilsynsmyndigheden meddele den for forholdet ansvarlige, at det ulovlige forhold skal bringes til ophør. I den forbindelse kan tilsynsmyndigheden

- 1) forbyde fortsat drift og eventuelt forlange virksomheden fjernet,
- 2) påbyde den ansvarlige at genoprette den hidtidige tilstand,
- 3) lade påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning, når den fastsatte frist er udløbet.

Stk. 2. Tilsynsmyndighedens afgørelser efter stk. 1 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

§ 47. I tilfælde af overhængende alvorlig fare for sundheden og i tilfælde, hvor øjeblikkelige indgreb er påkrævet for at afværge væsentlig forurening eller forureningens udbredelse, foretager tilsynsmyndigheden det nødvendige uden påbud og for den ansvarliges regning.

Stk. 2. Til forebyggelse af en situation som beskrevet i stk. 1 kan tilsynsmyndigheden foretage det nødvendige uden påbud og for den ansvarliges regning. Det gælder dog ikke, hvis den ansvarlige virksomhed på ejendommen er i drift, eller hvis de nødvendige foranstaltninger kan iværksættes efter anden lovgivning.

Stk. 3. Der er udpantningsret for udgifter, som myndigheden har krav på at få dækket efter stk. 1 og 2, og § 44, stk. 1, nr. 3, § 48 og § 49.

Stk. 4. Tilsynsmyndighedens afgørelser efter stk. 1 og 2 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

§ 48. I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, kan tilsynsmyndigheden udføre nødvendige undersøgelser for den ansvarliges regning til belysning af forhold, som denne ellers er eller kunne være pålagt at afgive oplysninger om.

§ 49. I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, eller hvor det af håndhævelsesmæssige eller miljømæssige årsager i øvrigt skønnes nødvendigt, kan tilsynsmyndigheden for en afgrænset periode træffe beslutning om at udføre den kontrol, som en virksomhed ellers skulle udføre som egenkontrol, for virksomhedens regning. I afgørelsen om at overtage egenkontrollen kan myndigheden fastsætte de krav, der er nødvendige for myndighedens gennemførelse af kontrollen.

§ 50. Den, der er ansvarlig for forhold eller indretninger, som kan give anledning til forurening, skal straks underrette tilsynsmyndigheden, såfremt driftsforstyrrelser eller uheld medfører væsentlig forurening eller indebærer fare herfor.

Stk. 2. Underretning efter stk. 1 bevirker ingen inddrægtning i den ansvarliges pligt til at søge følgerne af driftsforstyrrelsen eller uheldet effektivt afværget eller forebygget, ligesom det ikke fritager for forpligtelsen til at genoprette den hidtidige tilstand.

§ 51. Den, der er ansvarlig for forhold eller indretninger, der kan give anledning til forurening eller anden virkning på miljøet, skal efter anmodning fra kommunalbestyrelsen give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for vurderingen af forureningen eller virkningen på miljøet i øvrigt og for eventuelle afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger.

Oplysninger skal også gives efter anmodning fra andre myndigheder, der har fået tillagt opgaver eller beføjelser efter loven eller regler udstedt i medfør af loven. Myndighederne nævnt i 1. og 2. pkt. kan herunder påbyde den ansvarlige for egen regning at

- 1) foretage prøveudtagning, analyser og målinger af stoffer, der udsendes til omgivelserne, samt af støj og rystelser,
- 2) foretage prøveudtagning og analyser af materialer og produkter, der anvendes eller behandles, samt af eventuelle affaldsstoffer,
- 3) klarlægge årsagerne til eller virkningerne af en stedfunden forurening eller virkningen på miljøet i øvrigt,
- 4) klarlægge, hvordan følgerne af forurening afhjælpes eller forebygges, og
- 5) klarlægge, hvordan andre virkninger på miljøet kan afhjælpes eller forebygges.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden kan revidere vilkårene for en virksomheds godkendelse eller tilladelse for at forbedre virksomhedens kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn. Bestemmelser i påbud kan revideres på tilsvarende måde.

§ 52. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler vedrørende tilsynsmyndighedernes udøvelse af tilsynsvirksomhed.

Stk. 2. Ministeren kan over for en kommunalbestyrelse for en bestemt periode nærmere fastlægge omfanget af kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om, at kommunalbestyrelserne skal indsende indberetninger om deres kortlægnings- og tilsynsvirksomhed, herunder om resultaterne af målinger og undersøgelser, samt fastsætte regler om indberetningernes form.

Kapitel 7

Administrative bestemmelser

§ 53. Kommunalbestyrelsen må ikke træffe afgørelse om godkendelse omfattet af § 25, stk. 1 og 3 før offentligheden har haft lejlighed til at udtale sig om ansøgningen og udkast til afgørelse.

Stk. 2. For at give offentligheden lejlighed til at udtale sig skal kommunalbestyrelsen offentligt annoncere ansøgningen. Den offentlige annoncering skal som minimum indeholde oplysninger om følgende:

- 1) Ansøgningen om godkendelse.
- 2) Godkendelsesmyndighedens navn og adresse.
- 3) Husdyrbrugets eller anlæggets navn og beliggenhed samt arealernes beliggenhed samt oplysning om ejerforhold.

- 4) Oplysning om, hvad der søges godkendelse til.
- 5) Oplysning om, at enhver har ret til at se ansøgningsmaterialet, og at enhver har ret til at kommentere ansøgningen inden for en nærmere fastsat frist, samt oplysning om hvortil kommentarer og spørgsmål kan rettes.
- 6) Oplysning om hvornår, hvor og hvordan ansøgningsmaterialet vil blive stillet til rådighed (fx elektronisk).
- 7) Oplysning om, at enhver inden for en nærmere fastsat frist fra den offentlige annoncering kan anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger, og at enhver der berøres af afgørelsen herunder organisationer og foreninger, jf. § 84 - § 87, har ret til at kommentere udkast til afgørelse.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen fremsender udkast til afgørelse til naboer og andre berørte samt til personer omfattet af stk. 2, nr. 7, samt oplysning om, at der er 6 ugers frist for at kommentere på udkastet. Samtidig med fremsendelsen informerer kommunalbestyrelsen om det materiale, som er modtaget efter den offentlige annoncering.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen påtænker at godkende en ansøgning omfattet af § 24, jf. § 23, på vilkår, der kan påvirke miljøet væsentligt, jf. § 27, stk. 3, foretages offentlig annoncering efter bestemmelserne i stk. 1-3 samtidig med at udkast til afgørelse sendes i offentlig høring med oplysning om, at der er 6 ugers frist for at kommentere på udkastet. Naboerne til den omhandlede ejendom underrettes skriftligt samtidigt med den offentlige høring.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsens skal offentligt annoncere sin vurdering af, at et husdyrbrug, som har fået godkendelse efter § 24, ikke skønnes at have væsentlige virkninger på miljøet sammen med information om, hvorfra offentligheden kan få yderligere oplysninger.

§ 54. Godkendelser og tilladelser efter denne lov, som ikke er omfattet af offentlighedsbestemmelserne i § 53, kan først meddeles, når der er forløbet 3 uger efter, at kommunalbestyrelsen har givet skriftlig orientering om ansøgningen til naboerne til den omhandlede ejendom.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis det ansøgte efter kommunalbestyrelsens skøn er af underordnet betydning for naboerne.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at stk. 1 ikke gælder, hvis kommunalbestyrelsen foretager offentlig annoncering af ansøgningen.

Stk. 4. Miljøministeren kan fastsætte regler om inddragelse af offentligheden forud for godkendelses- henholdsvis tilsynsmyndighedens afgørelser om godkendelse af husdyrbrug.

§ 55. Afgørelser efter denne lov meddeles skriftligt til adressaten.

Stk. 2. Påbud eller forbud kan meddeles mundtligt, når der er fare for sundheden eller øjeblikkelige indgreb er påkrævet for at afværge væsentlig miljøskade. En mundtlig afgørelse skal snarest muligt tillige meddeles skriftligt.

§ 56. Inden der træffes afgørelse om påbud eller forbud, skal adressaten for disse beslutninger skriftligt underrettes om sagen og gøres bekendt med sin adgang til aktindsigt og til at udtale sig efter forvaltningsloven. Adressaten bør i samme forbindelse opfordres til at bidrage med oplysninger, der kan belyse omkostninger, fordele og ulemper ved beslutningen.

Stk. 2. Underretning efter stk. 1 kan undlades, hvis en øjeblikkelig afgørelse er nødvendig, eller hvis underretning må anses for åbenbart unødvendig.

§ 57. Påbud eller forbud skal indeholde en frist for afgørelsens efterkommelse. Når der foreligger særlige forhold, kan det dog bestemmes, at påbud eller forbud skal efterkommes straks.

§ 58. Afgørelser, der kan påklages, skal oplyse datoen for klagefristens udløb og i øvrigt indeholde oplysning om, at

- 1) afgørelsen kan påklages skriftligt til Miljøklagenævnet,
- 2) klage skal indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen, og
- 3) klage skal være modtaget senest ved klagefristens udløb.

Stk. 2. Når særlige grunde taler for det, kan det bestemmes, at klager over påbud eller forbud ikke skal have opsættende virkning.

§ 59. Afgørelser, der kan påklages, meddeles tillige klageberettigede personer, organisationer og myndigheder, jf. § 83 - § 87, og de myndigheder, der i øvrigt har været inddraget i sagens behandling.

Afgørelser skal dog alene meddeles de landsdækkende foreninger og organisationer, der er nævnt i § 86, når de har anmodet miljøministeren om at modtage underretning om afgørelserne, jf. § 61.

Stk. 2. Underretning til de personer, der er nævnt i § 83, stk. 1, nr. 3, kan dog finde sted ved offentlig annoncering.

Stk. 3. Der skal altid foretages offentlig annoncering af afgørelsen, når der meddeles tilladelse eller godkendelse efter § 17, § 23, § 25 eller § 27.

Stk. 4. Ministeren fastsætter nærmere regler om, at der tillige skal ske annoncering af visse afgørelser i sager om revurdering efter § 38 og § 39.

Stk. 5. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om annonceringen efter stk. 3 og 4.

§ 60. Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af miljø og natur som hovedformål, kan underrette kommunalbestyrelsen og miljøministeren om, hvilke bestemte typer af afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3 foreningen ønsker underretning om, jf. § 59, stk. 1, og § 85. Foreningen skal samtidig fremsende vedtægter, der dokumenterer, at den er lokalt organiseret, og at dens hovedformål er beskyttelse af miljøet. Tilsvarende gælder lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelserne berører sådanne interesser.

§ 61. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan underrette miljøministeren om, hvilke bestemte typer af afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3 foreningen eller organisationen ønsker underretning om, jf. § 59, stk. 1, hvorefter ministeren inden 14 dage underretter vedkommende kommunalbestyrelse. Tilsvarende gælder landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, når afgørelserne berører sådanne interesser.

§ 62. Lokale afdelinger af landsdækkende foreninger og organisationer er ikke omfattet af bestemmelserne i § 60 og § 61.

§ 63. Miljøministeren kan bemyndige en eller flere under ministeriet oprettede styrelser eller tilsvarende institutioner til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.

§ 64. Miljøministeren kan nedsætte sagkyndige råd til rådgivning af myndighederne i spørgsmål omfattet af denne lov.

§ 65. Miljøministeren kan beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter loven i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning.

Stk. 2. Ministeren kan endvidere i væsentlige sager efter ansøgning fra et husdyrbrug eller kommunalbestyrelse overtage en kommunalbestyrelses godkendelses- og tilsynskompetence efter loven.

§ 66. Miljøministeren kan pålægge kommunalbestyrelser at tilvejebringe oplysninger til brug for en vurdering af forhold, der reguleres efter denne lov inden for den enkelte kommunes område. Oplysningerne kan forlanges afgivet i en bestemt form.

§ 67. Miljøministeren kan pålægge kommunalbestyrelserne at tage spørgsmål, herunder konkrete sager, vedrørende denne lov op til behandling og beslutning.

§ 68. Myndigheder, der træffer afgørelse om samme husdyrbrug efter bestemmelser i loven eller efter regler udstedt i medfør af loven, og efter miljøbeskyttelsesloven skal koordinere deres afgørelser i det omfang, det er nødvendigt for at sikre, at lovens formål opfyldes.

§ 69. Miljøministeren kan fastsætte regler om muligheden for at anvende digital kommunikation inden for lovens område og om de nærmere vilkår herfor.

§ 70. Tilsynsmyndigheden eller personer, der af denne myndighed er bemyndiget hertil, har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter og transportmidler, for at udføre tilsyns- eller andre opgaver efter denne lov, regler udstedt med hjemmel i loven eller forordninger på lovens område. Tilsynsmyndigheden har herunder

adgang til at foretage undersøgelser, fotografere, kopiere eller medtage dokumenter samt medtage andre genstande uden vederlag. Kvittering for medtagne genstande skal udleveres.

Stk. 2. Politiet yder bistand ved tilsynsmyndighedernes udøvelse af beføjelser efter stk. 1. Justitsministeren kan efter forhandling med ministeren fastsætte nærmere regler om politiets udøvelse af ovenstående beføjelser.

Stk. 3. Ved undersøgelser og tilsyn på ejendomme, lokaliteter skal indehaveren og ansatte yde myndighederne fornøden vejledning og hjælp.

§ 71. Miljøministeren kan fastsætte regler om gebyrer til hel eller delvis dækning af myndighedernes omkostninger ved administration og tilsyn i forbindelse med loven. Gebyrerne tillægges udpantningsret.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om, at der skal betales rente ved manglende eller for sen betaling af gebyrer opkrævet i henhold til denne lov. Forrentningen sker fra forfaldsdagen for gebyret. Gebyret forrentes med 1,3 pct. månedlig rente for hver påbegyndt måned fra den 1. i den måned, i hvilken gebyret skal betales, dog mindst 50 kr.

§ 72. Ubetalte krav, som i medfør af § 47, stk. 3, § 71 og § 74, stk. 2, er tillagt udpantningsret, samt renter heraf, kan tillige inddrives ved indeholdelse i løn m.v. efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven.

Stk. 2. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan eftergive krav efter stk. 1 efter reglerne i opkrævningsloven.

§ 73. Regeringen kan indgå overenskomster med fremmede stater om fælles foranstaltninger til opfyldelse af lovens formål.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter regler til opfyldelse af internationale overenskomster, der indgås i henhold til stk. 1.

§ 74. Miljøministeren kan fastsætte regler eller træffe bestemmelser med henblik på opfyldelse af Det Europæiske Fællesskabs direktiver og beslutninger om forhold, som er omfattet af denne lov. Miljøministeren kan fastsætte de nødvendige regler for anvendelse her i landet af De Europæiske Fællesskabs forordninger vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov i henhold til § 3. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, hvilke myndigheder der skal administrere forordningerne.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om betaling af gebyrer, herunder om forrentning og udpantningsret.

Stk. 3. Tilsyn med overholdelse af forordninger udøves af kommunalbestyrelsen i henhold til § 42, medmindre ministeren bestemmer, at tilsynet skal udøves af andre myndigheder. Ved udførelse af tilsyn har myndighederne de tilsynsforpligtelser og tilsynsbeføjelser, som fremgår af kapitel 6.

Stk. 4. Ved afgørelser med hjemmel i forordninger eller regler, der er udstedt efter stk. 1, finder de i kapitel 8 fastsatte bestemmelser anvendelse, for så vidt angår klageadgang og søgsmål.

Kapitel 8

Klage og søgsmål

§ 75. Medmindre andet fremgår af lovens bestemmelser, jf. dog § 77, kan kommunalbestyrelsens afgørelser og beslutninger efter loven eller regler, der er fastsat med hjemmel i loven, påklages til det Miljøklagenævn, der er nedsat i henhold til lov om miljøbeskyttelse.

Stk. 2. Tilsvarende gælder for afgørelser truffet af miljøministeren eller efter bemyndigelse af en styrelse efter lovens kapitel 3 samt afgørelser truffet i medfør af § 65 samt afgørelser efter § 48, § 49 og § 51, når disse vedrører afgørelser truffet i medfør af § 65.

§ 76. § 102, § 104, stk. 1 og stk. 2, § 105, § 106 og § 109 i lov om miljøbeskyttelse finder tilsvarende anvendelse ved Miljøklagenævnets behandling af sager efter § 75.

Stk. 2. Klage til Miljøklagenævnet indgives skriftligt af de klageberettigede efter § 83 - § 86 til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Miljøklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om klagenævnets sammensætning og virksomhed ved behandlingen af sager i henhold til denne lov.

§ 77. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser, der enkeltvis er af mindre betydning for beskyttelsen af natur, miljø og landskab miljøbeskyttelsen, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

§ 78. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen eller beslutningen er meddelt. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Stk. 2. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

§ 79. En klage har opsættende virkning for et påbud eller forbud, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. dog § 57.

Stk. 2. Når der efter § 57 er truffet afgørelse om, at et påbud eller forbud skal efterkommes straks, skal påbudet eller forbudet efterkommes, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 3. Klage over afgørelser efter § 48 og § 49 har opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

§ 80. En klage over en tilladelse, godkendelse eller dispensation har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 indebærer ingen begrænsninger i Miljøklagenævnets adgang til at ændre eller ophæve en påklaget tilladelse, godkendelse eller dispensation.

Stk. 3. En tilladelse med vilkår omfattet af § 15, må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Rettidig klage over tilladelser efter § 15, har opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

§ 81. Ministeren kan fastsætte regler om, at visse godkendelser og tilladelser ikke må udnyttes inden for klagefristen, og at en klage skal have opsættende virkning.

§ 82. Når klage indgives til kommunalbestyrelsen, underretter kommunalbestyrelsen straks den, der har modtaget en tilladelse, om klagen.

§ 83. Kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser kan påklages af:

- 1) afgørelsens adressat
- 2) miljøministeren, og
- 3) enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Stk. 2. Sundhedsstyrelsen kan påklage afgørelser efter kapitel 3. Sundhedsstyrelsen kan endvidere tillægges klageret i regler, der udstedes i medfør af loven.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte regler om eller bestemme, at afgørelser efter loven kan påklages af bestemte myndigheder i andre lande.

§ 84. Danmarks Fiskeriforening kan påklage kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3, for så vidt angår spørgsmål om forurening af vandløb, søer eller havet.

Stk. 2. Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark kan påklage kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3, for så vidt angår spørgsmål om forurening af vandløb og søer.

Stk. 3. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd kan påklage kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser, når væsentlige beskæftigelsesmæssige interesser er berørt.

Stk. 4. Forbrugerrådet kan påklage kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser i det omfang, de er væsentlige og principielle.

§ 85. Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan påklage afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om, jf. § 60.

Stk. 2. Lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, kan påklage afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om, jf. § 60, når afgørelsen berører sådanne interesser og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

§ 86. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen som hovedformål, kan påklage afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3.

Stk. 2. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, kan påklage afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3, når afgørelsen berører sådanne interesser og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

§ 87. Lokale afdelinger af landsdækkende foreninger eller organisationer er ikke omfattet af bestemmelsen i § 85 og § 86.

Stk. 2. Miljøklagenævnet kan til efterprøvelse af klageberettigelsen forlange, at foreningen eller organisationen fremsender vedtægterne.

§ 88. En afgørelse i en klagesag skal indeholde en frist for afgørelsens efterkommelse, Når der foreligger særlige forhold, kan det dog bestemmes, at afgørelsen skal efterkommes straks.

§ 89. Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen fra bekendtgørelsen.

Kapitel 9

Lovliggørelse og straf

§ 90. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der [nedenstående skal justeres i forhold til lovforslagets bestemmelser]

- 1) overtræder § XX
- 2) undlader at efterkomme forbud eller påbud efter loven, herunder påbud om at berigtige et ulovligt forhold,
- 3) undlader at efterkomme krav fastsat i medfør af § XX og § XX,
- 4) tilsidesætter vilkår knyttet til en tilladelse, dispensation eller en godkendelse efter loven,
- 5) anlægger, påbegynder eller driver virksomhed uden tilladelse efter § 17 eller godkendelse efter § 23 og § 25,
- 6) undlader at meddele oplysninger efter § XX, eller at meddele oplysninger eller at afgive prøver efter § 51 eller at give underretning som nævnt i § 50,
- 7) undlader at indgive anmeldelse, der er foreskrevet i regler udfærdiget efter § XX, herunder tilsidesætter vilkår i forbindelse med en sådan anmeldelse, eller undlader at indgive ansøgning, jf. § 16 og § 21,
- 8) modvirker myndighedernes adgang til ejendomme eller lokaliteter i strid med § 70,
- 9) forsætligt borttager, forvansker eller beskadiger afmærkninger, som foretages i forbindelse med arbejder og undersøgelser efter loven,
- 10) undlader at efterkomme krav i en afgørelse efter § 49 eller fjerner eller ændrer udstyr, som tilsynsmyndigheden har anbragt i medfør af en afgørelse efter § 48 eller § 53,
- 11) overtræder bestemmelser fastsat i De Europæiske Fællesskabers forordninger vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov, jf. § 2 eller
- 12) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller undlader at afgive oplysninger efter §§ XX eller XX,
- 13) undlader at efterkomme godkendelsesmyndighedens eller klageinstansens afgørelse om at etablere sikkerhedsstillelse efter § XX eller
- 14) hindrer i strid med § XX, at vilkår eller påbud efter § XX, eller § XX kan efterkommes,

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er

- 1) voldt skade på de interesser, som loven tilsigter at beskytte, jf. § 2, eller fremkaldt fare derfor eller
- 2) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

§ 91. I regler og forskrifter, der udstedes i medfør af §§ XXX, kan der fastsættes straf af bøde. Det kan endvidere fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år under tilsvarende omstændigheder som anført i § 90, stk. 2.

§ 92. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 2. Er der ved en overtrædelse opnået en økonomisk fordel, konfiskeres denne efter reglerne i straffelovens 9. kapitel, selv om der ved overtrædelsen ikke er voldt skade på miljøet eller er fremkaldt fare

derfor. Kan der ikke ske konfiskation, skal der tages særskilt hensyn hertil ved udmåling af en bøde, herunder en eventuel tillægsbøde.

§ 93. Forældelsesfristen for strafansvaret er 5 år for overtrædelser m v som omhandlet i § 90, stk. 1, nr. XXX [mbl § 110, stk.1, nr. 1, 2, 3, 4, 5 og 6] samt for overtrædelser af regler udstedt i henhold til § XX.

§ 94. Retten til at udøve virksomhed omfattet af kapitel 3 kan frakendes ved dom for strafbart forhold, hvis den tiltalte

- 1) er dømt for overtrædelse af straffelovens § 196 eller
- 2) gentagne gange eller under i øvrigt skærpende omstændigheder har
  - a) overtrådt bestemmelser i denne lov eller forskrifter udstedt i medfør heraf,
  - b) undladt at efterkomme forbud eller påbud, som er udstedt med hjemmel i denne lov eller forskrifter udstedt i medfør heraf, eller
  - c) tilsidesat vilkår knyttet til en tilladelse, dispensation eller godkendelse udstedt med hjemmel i denne lov eller forskrifter udstedt i medfør heraf.

Stk. 2. Efter samme regel kan der ske frakendelse af retten til at være stifter af, direktør for eller medlem af bestyrelsen i et selskab med begrænset ansvar, et selskab eller en forening, som kræver offentlig godkendelse, eller en fond, der driver virksomhed omfattet af kapitel 3.

Stk. 3. I øvrigt gælder reglerne i straffelovens § 79, stk. 3 og 4.

§ 95. Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelserne i denne lov kan ske i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre frihedsstraf.

Kapitel 10

Ændringer i lov om kommunale samarbejder, lov om et kvalitetsstyringssystem for den kommunale sagsbehandling på natur- og miljøområdet og lov om planlægning

§ 96. I lov nr. 541 af 24. juni 2005 om forpligtende kommunale samarbejder, som ændret ved lov nr. 506 af 7. juni 2006, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 2, nr. 3, litra p, ændres "loven og" til: "loven,".
2. I § 1, stk. 2, nr. 3, litra q, ændres "litra a-n." til: "litra a-n og r,".
3. I § 1, stk. 2, nr. 3, indsættes som litra r:
"r) lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug"

§ 97. I lov nr. om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001, som senest ændret ved lov nr. 571 af 9. juni 2006, foretages følgende ændring:

1. I § 84 b indsættes efter "regler udstedt i medfør af loven": "eller efter lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug".

§ 98. I lov nr. 506 af 7. juni 2006 om et kvalitetsstyringssystem for den kommunale sagsbehandling på natur- og miljøområdet foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 2, nr. 16, ændres "Frøstruplejren og" til: "Frøstruplejren,".
2. I § 2, stk. 2, nr. 17, ændres "VVM-sager." til: "VVM-sager, og".
3. I § 2, stk. 2, indsættes som nummer 18:
" 18) lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug."

§ 99. I lov nr. om ændring af lov om planlægning, som ændret ved § 11 i lov nr. af xxx 2006, foretages følgende ændring:

[1. § 11 i, stk. 2, ophæves.]

Kapitel 11

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 100. Godkendelser meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 eller påbud meddelt efter miljøbeskyttelseslovens § 41, jf. § 41 a eller § 41 b, revurderes efter bestemmelserne i denne lov.

Bemærkninger til lovforslaget

1. Lovforslagets baggrund og formål.....	19
2. Gældende ret.....	20
2.1 Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5.....	21
2.2 Husdyrgødningsbekendtgørelsen.....	22
2.3 Planlovens landzoneregler.....	23
2.4 Planlovens VVM-regler.....	24
3. Miljømæssige udfordringer.....	26
4. Lovforslagets hovedindhold.....	27
4.1 Lovforslagets anvendelsesområde.....	28
4.2 Forbud mod etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug i visse områder.....	30
4.3 Ny tilladelsesordning for husdyrbrug under 75 DE og nye miljøgodkendelsesordninger for husdyrbrug over 75 DE.....	31
4.4 Miljøgodkendelsens indhold.....	37
4.5 Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik.....	39
4.6 Ammoniak.....	40
4.6.1 <i>Generel regulering af ammoniakemission uden for bufferzoner</i>	41
4.6.2 <i>Nedfældning af husdyrgødning</i>	41
4.6.3 <i>Skærpede krav til overdækning af beholdere med flydende husdyrgødning (gyllebeholdere)</i>	42
4.6.4 <i>Regulering af den specifikke ammoniakemission til sårbar natur</i>	42
4.7 Lugt.....	43
4.8 Nitrat.....	44
4.9 Fosfor.....	45
4.10 Et ensartet beskyttelsesniveau og en gennemskuelig sagsbehandling.....	45
4.11 Offentlighedsfaser.....	46
4.12 Overgangsordning.....	47
4.13 Lovforslagets øvrige kapitler.....	48
4.13.1 <i>Tilsyn</i>	48
4.13.2 <i>Administrative bestemmelser</i>	49
4.13.3 <i>Klage</i>	49
4.13.4 <i>Straf</i>	50
4.13.5 <i>Overgangsbestemmelser</i>	50
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.....	53
Tabel: Samlet oversigt over administrative omkostninger.....	54
6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.....	54
7. Administrative konsekvenser for borgerne.....	55
8. Miljømæssige konsekvenser.....	55
9. Forholdet til anden lovgivning.....	57
Lovforslaget indeholder endvidere mindre konsekvensændringer i lov om forpligtende kommunale samarbejder, lov om et kvalitetsstyringssystem for den kommunale sagsbehandling på natur- og miljøområdet og lov om planlægning Ændringerne er beskrevet i de specielle bemærkninger til lovforslagets kapitel 10.....	59
10. Forholdet til EU-retten.....	59
11. Hørte myndigheder og organisationer.....	60
12. Virksomhedspanel.....	60
13. Tabel: Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige, erhvervslivet og borgerne.....	61

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og formål

Den generelle miljøregulering af husdyrproduktionen og forbedrede produktionsmetoder har reduceret miljøbelastningen generelt igennem de sidste 20 år. Der er dog stadig behov for en yderligere indsats i visse områder bl.a. fordi den nuværende miljøbelastning med nitrat, ammoniak og fosfor overskrider tålegrænserne for en række naturtyper og vandområder og fordi der er brug for en større indsats overfor lugtgener i forbindelse med husdyrproduktionen. Denne yderligere indsats har hidtil været gennemført i forbindelse med godkendelsen og VVM-vurderingen af husdyrbrug i kommuner og amter. Lovforslagets sigte er at udvide kravet om miljøgodkendelse af husdyrbrug således, at det i større omfang bliver muligt at stille skærpede miljøkrav i forbindelse med at husdyrbrugene udvider produktionen.

Landbrugets strukturudvikling, herunder husdyrproduktionen går i disse år mod langt færre, men større produktioner. Denne udvikling medfører forandringer i landskabet i kraft af ændrede ejendomsstrukturer, arealanvendelser samt produktions- og driftsformer. Samlet set stiller dette krav til inddragelse af æstetiske og kulturhistoriske hensyn i forbindelse med afgørelse vedrørende landbrugsbyggeriets lokalisering.

Med kommunalreformens ikrafttræden 1. januar 2007 overtager kommunerne amternes hidtidige opgave med at vurdere påvirkningen på miljøet af nye og udvidede husdyrproduktioner.

Dette giver nye muligheder for at samtænke den myndighedsbehandling, der hidtil er blevet varetaget efter miljøbeskyttelsesloven og planloven.

Regeringen ønsker at fastholde en omfattende og konkurrencedygtig husdyrproduktion i Danmark. Derfor indgik regeringen i juni 2005 en aftale med Det Radikale Venstre og Dansk Folkeparti om at strømline reglerne for etablering og udvidelse af husdyrproduktion. Lovforslaget udmønter denne aftale, der har som sine hovedmål

- at indføre én samlet miljøgodkendelse for udvidelser og etableringer af husdyrbrug over 75 dyreenheder
- at samle forskellige eksisterende krav under ét i denne godkendelse (miljøgodkendelsen for større brug, lokaliseringsgodkendelse, VVM-reglerne, landzonereglerne, bufferzonereglerne fra VMP III-aftalen)
- at stille nye klare krav til miljøbeskyttelsen, ikke mindst i forhold til emissioner af ammoniak og lugt
- at give incitamentter til at udvikle og anvende ny teknologi i landbruget til gavn for naboer og miljø

Grundlaget for den nye miljøgodkendelsesordning for husdyrbrug er efterfølgende præciseret i en politisk aftale af 22. juni 2006 mellem Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre, som omfatter den kommende miljøgodkendelsesordning for husdyrbrug og det niveau for miljøbeskyttelsen loven skal administreres efter, indtil vand- og Natura 2000-planlægningen er gennemført i 2009/2010.

I forhold til skærpelse af ammoniakreguleringen indeholder aftalen følgende elementer:

- Et generelt krav til reduktion af ammoniakemissionen i forbindelse med krav om miljøgodkendelse. De nærmere regler for dette forventes fastsat i en bekendtgørelse udstedt i henhold til denne lov.
- Skærpede krav til overdækning af gyllebeholdere. Disse regler forventes udmøntet i husdyrgødningsbekendtgørelsen udstedt i henhold til Miljøbeskyttelsesloven.
- Krav om nedfældning ved udbringning i bufferzonerne i 2007 og i hele landet i 2011. Dette forventes ligeledes udmøntet i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Sidst men ikke mindst er det et særskilt mål med såvel den politiske aftale som nærværende lovforslag at fremme gennemsækelighed og ensartethed i sagsbehandlingen samt at forkorte sagsbehandlingstiden.

Lovforslaget er udarbejdet på baggrund af et omfattende udredningsarbejde iværksat af miljøministeren i efteråret 2005. Foruden fire faglige rapporter er der foretaget en erfaringsopsamling af amternes og kommunernes praksis vedrørende godkendelsesarbejdet og miljøbeskyttelsesniveauet. På Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside er offentliggjort de fire rapporter fra udredningsarbejdet (En ammoniak-, en økonomi-, en miljøeffekt- og en teknologirapport) og erfaringsopsamlingen.

Parallelt med udredningsarbejdet har Skov- og Naturstyrelsens nedsat syv arbejdsgrupper, som har gennemført et omfattende fagligt forarbejde således, at der i forbindelse med lovens ikrafttræden kan foreligge en samlet vejledning til kommunernes sagsbehandling. Rapporterne fra de syv arbejdsgrupper er ligeledes offentliggjort på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside.

2. Gældende ret

Lovforslaget samler reglerne om miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, lokaliseringsreglerne efter husdyrgødningsbekendtgørelsen, landzonereglerne og VVM-reglerne efter planloven.

De anvendte regelhenvisninger:

- Miljøbeskyttelsesloven: Lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001 om miljøbeskyttelse med senere ændringer.
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødnings, ensilage, m.v. (Udstedt med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven).
- Godkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 943 af 16. september 2004 om godkendelse af listevirksomhed med senere ændringer (udstedt med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven).
- Planloven: Lovbekendtgørelse nr. 883 af 18. august 2004 om planlægning.
- Samlebekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 1006 af 20. oktober 2005 om supplerende regler i medfør af lov om planlægning (udstedt med hjemmel i planloven)

- Naturbeskyttelsesloven: Lov om naturbeskyttelse Lovbekendtgørelse nr. 884 af 18. august 2004 med senere ændringer.
- Bekendtgørelse nr. 477 af 7. juni 2003 om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder med senere ændringer.
- Skovloven: Lov om skove, lov nr. 453 af 9. juni 2006 med senere ændringer.
- Miljømålsloven: Lov nr. 1150 af 17. december 2003 om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder.
- IPPC-direktivet: Rådets direktiv 96/61/EF af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening. EFT 1996 L257 s.26.
- VVM-direktivet: Rådets direktiv 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet.
- Habitatdirektivet: Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter EFT 1992 L 206, s. 7.
- Fuglebeskyttelsesdirektivet: Rådets direktiv nr. 79/409/EF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle. EFT 1979, L 103, s. 1.
- Nitratdirektivet: Rådets direktiv 91/676 af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrat fra landbruget. EFT 1991 L375 s. 1.
- Vandrammedirektivet: Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger.

2.1 Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5

Miljøbeskyttelsesloven skal efter sit formål være med til at værne landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og planteliv, jf. § 1. Lovens forureningsbegreb omfatter som udgangspunkt al virksomhed, som gennem faste, flydende eller luftformige stoffer kan være til skade for miljø og sundhed, jf. § 2. Også rystelser og støj er omfattet af lovens forureningsbegreb. Lovens § 1, nr. 4, fastslår, at loven særligt tilsigter at fremme anvendelsen af renere teknologi.

Et af lovens vigtigste konkrete reguleringsmidler er miljøgodkendelsesordningen i lovens kapitel 5. En miljøgodkendelse er en myndighedsafgørelse, der er knyttet til en nærmere beskrevet aktivitet/virksomhed på en bestemt lokalitet/ejendom.

IPPC-direktivet fra 1996 er gennemført via miljøbeskyttelsesloven og godkendelsesbekendtgørelsen.

Ifølge miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 (§ 33) må virksomheder optaget på en særlig liste ikke anlægges eller påbegyndes før godkendelse. Listevirksomheden må heller ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelse, på en måde, som indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt.

Kapitel 5 indeholder endvidere krav om, at der skal fastsættes vilkår for virksomhedens drift. Som udgangspunkt kan disse vilkår ikke ændres for en periode af 8 år efter deres meddelelse (8-årig retsbeskyttelse), jf. lovens § 41 a, stk. 2.

Listen over hvilke virksomheder, der skal indhente godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, fremgår af bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Herefter skal der ske godkendelse af husdyrbrug for mere end

- a) 250 dyreenheder, dog 270 dyreenheder hvis mindst 90 % af dyreenhederne stammer fra søer med tilhørende smågrise indtil 30 kg eller 750 stipladser,
- b) 100 dyreenheder i slagtekyllinger eller 40.000 stipladser,
- c) 230 dyreenheder i æglæggende høns eller 40.000 stipladser,
- d) 210 dyreenheder i slagtesvin (over 30 kg) eller 2.000 stipladser.

Antal dyreenheder beregnes på grundlag af reglerne i bekendtgørelsens bilag 2

I godkendelsesmyndighedens vurdering af, om en ansøgning kan imødekommes og i givet fald på hvilke vilkår, indgår bl.a. anvendelsen af bedste tilgængelige teknik (BAT) på selve anlægget og ved driften heraf (f.eks. valg af foder). I forbindelse med sårbare områder skal der indgå en vurdering af gødningsanvendelsen på ejede og forpagtede arealer.

Husdyrbrug, der ikke er omfattet af godkendelsesbekendtgørelsen og således ikke skal have en miljøgodkendelse, er ligesom de miljøgodkendelsespligtige landbrug omfattet af en række generelle regler. Endvidere kan kommunalbestyrelsen efter miljøbeskyttelseslovens § 42 meddele påbud med vilkår, hvis der konstateres uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening. Kommunalbestyrelsens kompetence efter § 42 gælder som udgangspunkt kun, hvor forholdet ikke er udtømmende reguleret ved generelle regler, f.eks. for lugtgener. I den kommende husdyrgødningsbekendtgørelse vil det blive præciseret, at kommunalbestyrelsen kan påbyde et eksisterende husdyrbrug at nedbringe væsentlige forureningsgener fra henholdsvis anlægget og fra arealerne.

2.2 Husdyrgødningsbekendtgørelsen

Bekendtgørelsen om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen) er udstedt med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven. Af hjemmelsbestemmelserne fremgår, at reguleringen kan være rettet mod beskyttelse af såvel overfladevand som grundvand, samt have til formål at imødegå forurening og uhygiejniske forhold. Dette er også afspejlet i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 1, hvori formålet angives at være at begrænse forurening og gener fra dyrehold.

Der kan i husdyrgødningsbekendtgørelsen sondres mellem de regler, der vedrører husdyrholdets lokalisering og kapacitet, dvs. afstands- og opbevaringskrav m.v., og de regler, der vedrører udbringning af husdyrgødning på markerne.

Bekendtgørelsen fastsætter en lang række krav til placering og indretning af stalde, staldanlæg m.v., krav til kapacitet, indretning og drift og vedligeholdelse af anlæg til opbevaring af gødning og ensilage, samt anvendelse heraf.

Efter husdyrgødningsbekendtgørelsen skal der til kommunalbestyrelsen ske forhåndsansøgning ved etablering, udvidelse eller ændring af henholdsvis anlægget og det erhvervsmæssige dyrehold. Hvis kommunalbestyrelsen ikke inden 2 uger efter anmeldelsen har gjort indsigelser kan anlægget/dyreholdet etableres, udvides eller

ændres og skal herefter drives i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er fastsat en 50 m forbudszone i forhold til nabobeboelse samt byzone- og sommerhusområdegrænsen m.fl. Inden for denne forbudszone og i de nævnte områder er etablering samt udvidelse og ændring af erhvervsmæssigt dyrehold, der medfører forøget forurening, ikke tilladt. Kommunalbestyrelsen har alene hjemmel til at meddele dispensation til rideskoler og hestepensioner.

Hvis et husdyrbrug på mere end 100 dyreenheder ønskes etableret, udvidet eller ændret inden for 100 m til nabobeboelse, kan dette kun ske efter godkendelse fra kommunalbestyrelsen (lokaliseringsgodkendelse). Det samme gælder i relation til husdyrbrug på mere end 15 DE, som ønskes etableret, udvidet eller ændret inden for en afstand af 300 meter fra en såkaldt samlet bebyggelse i landzone, til eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone eller sommerhusområde, eller til område i landzone, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.

En lokaliseringsgodkendelse skal meddeles på nærmere fastsatte vilkår for at begrænse risikoen for forurening og ikke uvæsentlige gener for omgivelserne. Ved vurderingen af, hvilke vilkår der bør fastsættes i den enkelte godkendelse, indgår også en vurdering af niveauet for belastning af naboejendomme med støv, støj, lugt og flueplager.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er fastsat harmonikrav, det vil sige krav om, hvor stort et udbringningsareal der skal være til rådighed ved en given husdyrproduktion. Beregningen tager udgangspunkt i kvælstofbelastningen fra husdyrgødningen.

Belastningen fastsættes i dyreenheder (DE), som er det antal dyr, der årligt producerer, hvad der svarer til 100 kg. kvælstof i husdyrgødningen. 1 dyreenhed svarer til ca. én malkeko af tung race eller til produktion af ca. 35 slagtesvin.

Hovedreglen er, at der årligt må udbringes hvad der svarer til 1,4 dyreenheder pr. ha for svinebrug og 1,7 dyreenheder for øvrige husdyrbrug. Harmonikravene er en gennemførelse af EU's nitratdirektiv, og er udtryk for et ønske om at fordele gødningen så den udnyttes bedst muligt til gavn for miljøet. Harmonikravene gælder generelt, dvs. også i de tilfælde, hvor husdyrbruget f.eks. har indgået en aftale med et plantebrug om at måtte sprede gylle på plantebrugets tilhørende arealer (gylleaftaler).

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav gælder også for husdyrbrug, der har en miljøgodkendelse. Det er dog muligt i vilkår i en miljøgodkendelse at fastsætte skærpede krav udover de krav, der fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

2.3 Planlovens landzoneregler

Lov om planlægnings (planloven) formål er at sikre, at den sammenfattende planlægning forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen og medvirker til at værne

landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Planlovens landzoneregler har til formål at dæmme op for spredt og uplanlagt bebyggelse i det åbne land. Udover at værne natur og landskab er varetagelsen af landbrugets interesser blandt de hensyn, der ligger bag landzonebestemmelserne.

Det fremgår af planlovens § 35, at udstykning, ny bebyggelse samt ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse eller ubebyggede arealer i landzone, ikke må ske uden tilladelse (landzonetilladelse).

Landzonereglerne indeholder imidlertid en række undtagelser, som er nærmere opregnet i planlovens § 36. Der kræves ikke landzonetilladelse til byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af en landbrugsejendom, og bebyggelse kan uden landzonetilladelse tages i brug til landbrug. Ibrugtagning af arealer i landzone til landbrug kræver heller ikke landzonetilladelse, og omlægninger af driften med deraf følgende ændringer i anvendelsen af de enkelte marker kræver heller ikke tilladelse. Der kræves dog landzonetilladelse til beliggenhed og udformning af driftsbygninger, der opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

Landbrugsbyggeri, der er fælles for flere ejendomme, og byggeri, der ikke er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af ejendommen, kræver landzonetilladelse. Det sidste afhænger af en konkret vurdering. Før der træffes afgørelse om at meddele landzonetilladelse, skal kommunalbestyrelsen efter de gældende regler gennemføre en naboorientering. Det er kommunalbestyrelsen, der skønner, om der skal gives tilladelse. Kommunens afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet, der kan prøve afgørelsen fuldt ud.

2.4 Planlovens VVM-regler

Rådets direktiv om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet) er gennemført i planloven og i samlebekendtgørelsen, som er udstedt med hjemmel i planloven.

Formålet med VVM-reglerne er at forbedre den relevante myndigheds beslutningsgrundlag - blandt andet ved inddragelse af offentligheden - i forbindelse med gennemførelse af anlæg og projekter, som har eller kan have væsentlig indvirkning på miljøet.

VVM-reglerne har været kritiseret for at være for komplicerede og bureaukratiske og for at medføre store administrationsomkostninger for landmænd og det offentlige. Myndighedsansvaret for VVM-reglerne varetages i dag af regionplanmyndighederne (dvs. amterne, dog i hovedstadsområdet HUR og på Bornholm, Bornholm regionsråd). Med kommunalreformens ikrafttræden 1. januar 2007 deles VVM-kompetencen mellem stat og kommuner afhængigt af sagens karakter. Sager vedrørende husdyrproduktion overgår til kommunerne.

I VVM-reglerne skelnes mellem anlæg/ projekter, som er obligatorisk VVM-pligtige og anlæg/ projekter, som skal 'screenes' for VVM-pligt. Ved 'screening' forstås, at der skal

gennemføres en vurdering af, om det pågældende anlæg/projekt må antages at have væsentlig indvirkning på miljøet. Hvis dette er tilfældet, bliver anlægget/ projektet VVM-pligtigt.

Samlebekendtgørelsens bilag 1 angiver de projekter, som altid skal VVM-vurderes.

Obligatorisk VVM omfatter anlæg til husdyrproduktion for mere end 250 dyreenheder, dog

- a) 270 dyreenheder, hvis mindst 90 % af dyreenhederne stammer fra søer med tilhørende smågrise indtil 30 kg eller 900 stipladser til søer
- b) 250 dyreenheder i slagtesvin (over 30 kg) eller 3000 stipladser
- c) 250 dyreenheder i æglæggende høns eller 60000 stipladser
- d) 210 dyreenheder i slagtekyllinger eller 85000 stipladser

Det vil sige, at etablering af husdyrproduktioner over disse størrelsesgrænser eller udvidelser af husdyrproduktioner, som ved udvidelsen kommer op over størrelsesgrænserne, altid er VVM-pligtige.

Etablering af husdyrproduktion som er mindre end størrelsesgrænserne samt udvidelser eller ændringer af anlæg, som tidligere er VVM-vurderet, skal screenes for VVM-pligt.

Myndighedens svar på spørgsmålet om, hvorvidt projektet er VVM-pligtigt eller ej ('screeningsafgørelsen'), skal offentliggøres og kan påklages til Naturklagenævnet.

Antallet af screeningssager på husdyrområdet har været stigende i de seneste år. VVM-myndighederne vurderer, at der i 2005 er gennemført ca. 2500 husdyrscreeningssager.

Til sammenligning gennemføres der årligt i størrelsesordenen 125 egentlige VVM-sager på husdyrområdet. Langt de fleste af disse er obligatorisk VVM-pligtige.

Habitatdirektivets krav om miljøkonsekvensvurdering af projekter, der vil kunne påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, er udmøntet i bekendtgørelse om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder. En VVM-vurdering, der opfylder kravene i samlebekendtgørelsen, vil i praksis også opfylde habitatdirektivets krav om miljøkonsekvensvurdering, forudsat der foretages en konkret vurdering i relation til bevaringsmålsætningen for det berørte område.

Proceduren ved VVM-pligt

Proceduren for VVM-pligtige projekter har til formål at tilvejebringe en miljøredegørelse (VVM-redegørelsen) samt et forslag til regionplantillæg for projektet, som regionplanmyndigheden kan behandle.

Som det første trin i proceduren for VVM-pligtige projekter indkalder myndigheden ideer og forslag til relevante emner og miljøkonsekvenser, som VVM-vurderingen bør omfatte.

Efter denne offentlighedsfase udarbejdes VVM-redegørelsen, der som minimum skal indeholde oplysningerne i samlebekendtgørelsens bilag 4. Det vil blandt andet sige en beskrivelse af projektet, en beskrivelse af projektets virkninger på omgivelserne (bredt forstået som mennesker, flora, fauna, jord, vand, luft, transport, landskab, arkæologisk kulturarv m.v.), en beskrivelse af de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger mv. Redegørelsen skal også indeholde et ikke-teknisk resumé.

Redegørelsen sendes i høring sammen med et forslag til regionplanretningslinjer for projektet. Efter høringen behandles de indkomne indsigelser, og VVM-redegørelsen færdiggøres. Projektet kan ikke gennemføres, før regionplanmyndigheden har taget positivt stilling til forslaget.

Størstedelen af de VVM-pligtige husdyrprojekter er ligeledes underlagt krav om miljøgodkendelse i medfør af miljøbeskyttelsesloven. I miljøgodkendelsen stilles vilkår, der skal efterleves af landmanden. For de ganske få VVM-vurderede projekter, der ikke er omfattet af kravet om miljøgodkendelse, meddeles en særlig VVM-tilladelse i medfør af planlovens § 6c, stk. 3. Formålet med den særlige VVM-tilladelse er at sikre et grundlag for at kunne stille vilkår overfor borgeren eller virksomheden, hvis projekt er blevet VVM-vurderet. Hverken miljøgodkendelse eller VVM-tilladelse kan meddeles før regionplanretningslinjerne er endeligt vedtaget.

3. Miljømæssige udfordringer

Habitatdirektivet forpligter medlemslandene til at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som omfattes af direktivet. Således at den naturtilstand, der var ved direktivets ikrafttræden i 1994 skal sikres på lang sigt. Forpligtelsen til at undgå forringelser gælder allerede nu. I forbindelse med gennemførelse af habitatreglerne i miljømålsloven (Natura 2000-planlægningen) og i naturbeskyttelsesloven (pligten til at efterleve direktivet) har det været forudsat, at kvælstofbelastningen i al væsentlighed ville blive håndteret gennem vandmiljøplanerne og arbejdet vedr. godkendelse af husdyrbrug.

Den nuværende baggrundsbelastning med kvælstof fra atmosfæren er ca. 16 kg N/ha i Danmark, hvoraf 6,5 kg, som udgør næsten hele det indenlandske bidrag, kommer fra dansk landbrug. Baggrundsbelastningen er problematisk, da en stor del af de kvælstoffølsomme naturområder har tålegrænser i intervallet 10-15 kg N/ha, og visse naturtyper som f.eks. højmoser har tålegrænser ned til 5-10 kg N/ha. Af habitatdirektivets 59 naturtyper i Danmark er der 7 naturtyper, hvor tålegrænsen med sikkerhed er overskredet overalt i Danmark og 42 naturtyper, hvor tålegrænsen kan være overskredet. Samlet set er der i størrelsesordenen godt 90 habitatområder, hvor tålegrænsen er overskredet med den eksisterende baggrundsbelastning. Der er derfor behov for en indsats overfor baggrundsbelastningen.

Indsatsbehovet efter habitatdirektivet vil blive nærmere konkretiseret i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Natura 2000-planerne skal være færdige inden udgangen af

2009 og de kommunale handleplaner, der mere konkret udmønter indsatsplanlægning, skal foreligge i 2010.

Vandrammedirektivet forpligter medlemslandene til at sikre beskyttelse af vandløb, søer, kystvande og grundvand. Dette skal ske ved at forebygge yderligere forringelse og beskytte vandforekomsterne tilstand, ved at fremme en bæredygtig vandanvendelse og sigte mod øget beskyttelse og forbedringer af vandmiljøet. Det generelle miljømål for overfladevand er god status, dvs. både god økologisk og kemisk tilstand, der skal være opnået i 2015. For grundvand skal der opnås god kvantitativ og kemisk status i 2015. Der skal i 2009 være udarbejdet vandplaner for hvert vanddistrikt med de konkrete miljømål for vandforekomsterne og i tilknytning hertil de indsatsprogrammer, der er nødvendige for at opfylde miljømålene. Statslige myndigheder, regionsråd og kommunalbestyrelser er bundet af vandplanen. Direktivet er implementeret i lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder.

Dette lovforslag tager ikke forskud på eventuelt ændrede målsætninger for vand og natur ifølge Miljømålsloven, men vil indtil disse foreligger videreføre amternes nuværende beskyttelsesniveau bortset fra nye krav til ammoniakemissionen på en sådan måde, at det bliver ensartet på tværs af de administrative grænser. De nye miljøgodkendelser vil efter 2009bidrage til at gennemføre vand- og naturplanerne. De generelle regler er primært blevet til i forbindelse med vandmiljøplanerne, senest ved VMPIII-aftalen fra april 2004. Denne aftale indeholder følgende hovedelementer:

- Angående ammoniak blev der aftalt de såkaldte bufferzoner, hvor udvidelser og ændringer af husdyrbrug inden for en afstand af 300 meter fra nærmere defineret særlig sårbar natur ikke skulle være tilladt med mindre udvidelsen eller ændringen ikke vil medføre en merbelastning med ammoniak fra husdyrbruget.
- Angående nitratudvaskningen blev der aftalt virkemidler som f.eks. flere efterafgrøder og øget udnyttelseskrav, således nitratudvaskning skulle reduceres med 13 % i 2015.
- Angående fosfor blev der fastsat en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet bl.a. ved indførsel af en ny afgift og en reduktion af fosforudledning ved udlægning af 50.000 ha randzoner.
- Lugt fra husdyrproduktionen medfører lokalt mange gener og problemer. Ved VMP III blev der derfor også fastsat skærpede afstandskrav i forbindelse med etablering og udvidelse af staldanlæg og husdyrproduktion. Det blev aftalt, at der skulle udarbejdes en ny lugtvejledning.

4. Lovforslagets hovedindhold

Lovforslaget omfatter etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug over 15 dyreenheder og indebærer, at der indføres én samlet miljøgodkendelse, der sænker

grænsen for miljøgodkendelse fra den i dag gældende IPPC-direktiv grænse på 250 dyreenheder til 75 dyreenheder. Dette betyder, at alle husdyrbrug - undtagen de mindre brug under 75 dyreenheder - nu får en samlet regulering af deres miljøforhold. Godkendelsespligten indtræder alene ved etablering, udvidelse og ændring. I den forbindelse gennemføres også VMP-III aftalen om bufferzoner i forhold til ammoniakfølsom natur. Samtidig samles den hidtidige regulering af husdyrbrugs arealer og anlæg efter reglerne om miljøgodkendelse (miljøbeskyttelseslovens kapitel 5), lokaliseringsreglerne efter husdyrgødningsbekendtgørelsen, landzonereglerne og VVM-reglerne efter planloven i et enstrengt og dermed mere enkelt godkendelsessystem, herunder vil der kun være en klageinstans (Miljøklagenævnet).

Godkendelsessystemet indeholder vurderingskriterierne efter VVM-systemet og skal således danne grundlag for de nye tilladelser og godkendelser, som foreslås efter forslaget.

Husdyrbrug mellem 15 og 75 dyreenheder skal indhente en forenklet tilladelse. Tilladelsen omfatter etableringen, udvidelsen eller ændringen. Husdyrbrug fra 75 dyreenheder og op til IPPC-grænsen skal have en egentlig miljøgodkendelse, som bl.a. indeholder et generelt ensartet reduktionskrav vedrørende ammoniakemissionen. Godkendelsen omfatter hele ejendommen.

Eksisterende husdyrbrug over IPPC-grænsen er ifølge nuværende regler godkendelsespligtige, og eksisterende godkendelser videreføres uændret. Disse foreslås omfattet af den nye lov ved revurdering. Ved udvidelser og lignende bliver husdyrbrugene dog straks omfattet af de nye miljøkrav inklusiv reduktionskravet i forhold til ammoniakemissionen. Godkendelsen omfatter som i dag hele ejendommen. Hvis en ejer af et husdyrbrug ejer flere ejendomme skal der meddeles en samlet miljøgodkendelse af bedriftens samlede arealer.

Husdyrbrug med under 15 dyreenheder omfattes efter forslaget ikke af krav om tilladelse til etablering udvidelse eller ændring, men omfattes af visse af lovforslagets generelle bestemmelser om lokalisering.

Herudover vil husdyrbrug under 15 dyreenheder – ligesom visse andre dyrehold, der ikke er omfattet af lovforslaget fortsat fremover blive reguleret af miljøbeskyttelseslovgivningens og planlovens regler herom.

Hvis et husdyrbrug vil afsætte husdyrgødning til et plantebrug eller et ikke godkendelsespligtigt husdyrbrug skal dette vurderes separat. Der kan i den forbindelse kun stilles vilkår om den overførte mængde og hvilke arealer husdyrgødningen må udbringes på. Dette udelukker i de fleste tilfælde, at der indgås aftaler om udspreddning af gylle på arealer, der afvander til kvælstoffølsomme recipienter. Ejeren kan dog frivilligt acceptere at blive omfattet af krav om miljøgodkendelse, hvorved det er muligt i større omfang at fastsætte vilkår i forbindelse med anvendelsen af den afsatte husdyrgødning.

4.1. Lovforslagets anvendelsesområde

Lovforslaget finder anvendelse på erhvervsmæssige husdyrbrug, det vil sige brug over 3 dyreenheder, der etableres, udvides eller ændres efter lovens ikrafttræden. Lovforslaget finder endvidere anvendelse for landbrug, hvor der efter lovens ikrafttræden indgås aftale om udbringning af husdyrgødning fra andre landbrug.

Lovforslaget samler reglerne om miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, godkendelsesbekendtgørelsen, visse lokaliseringsregler efter husdyrgødningsbekendtgørelsen, landzonereglerne og VVM-reglerne efter planloven.

En del af reguleringen af landbrugets miljøforhold hører under Ministeriet for Fødevarer og Landbrug og dets lovgivning. Lovforslaget vedrører alene lovgivning, der ligger inden for miljøministerens ressort. Lovforslaget vil dog på enkelte punkter få konsekvenser for administrationen af Fødevareministeriets lovgivning. Dette skyldes, at de fastsatte vilkår i miljøgodkendelserne, som skal reducere miljøbelastningen med kvælstof og fosfor, kan indeholde elementer, som også vil påvirke husdyrproducenternes indberetninger til Fødevareministeriet (f.eks. gødningsregnskaberne), og den kontrol Fødevareministeriet gennemfører.

I lovforslaget sammenskrives VVM og IPPC direktivernes krav om vurdering og godkendelse af anlæg. Direktiverne definerer ikke begreberne helt ens. For at implementere begge direktiver fastsætter lovforslaget, at det som udgangspunkt er husdyrbrug, der - i forbindelse med etablering, udvidelse eller ændring - kan tillades eller godkendes. Efter lovforslaget omfatter husdyrbrug dyreholdet med tilhørende stalde og lignende, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige faste anlæg og tilhørende arealer. Specielt i forbindelse med arealerne, hvor samtlige udspretningsarealer skal indgå i vurderingen efter VVM-direktivet, fastsætter lovforslaget, at det er alle relevante arealer ikke blot på ejendommen, men for hele bedriften og eventuelt tredjemandsarealer, der skal medtages ved vurderingen af ansøgningen.

Samme betragtninger gør sig gældende for anlæg. Efter lovforslaget gælder det, at hvis landmanden ejer flere anlæg, og disse ikke kan drives uafhængigt af hinanden, skal der ske en samlet godkendelse, uanset om det alene er det ene anlæg, der er ansøgt om godkendelse på. Dette er en videreførelse af den praksis, der gælder i dag.

Ved forslaget lægges op til, at etablering af husdyrbrug samt udvidelser og ændringer, der kan medføre forøget forurening eller andre virkninger på miljøet omfattes af godkendelsesordningen i den nye lov og regler udstedt med hjemmel i denne lov. Der vil af hensyn til gennemførelse af krav i IPPC-direktivet og VVM-direktivet bl.a. være behov for at udstede en ny godkendelsesbekendtgørelse for husdyrbrug, der kan afløse regler i godkendelsesbekendtgørelsen og samlebekendtgørelsen.

VVM-direktivet vil således for husdyrbrug fremover være gennemført i Danmark ved denne lov og regler, som er udstedt i medfør af denne lov, idet disse vil erstatte reglerne i bekendtgørelse nr. 428 af 2. juni 1999 om supplerende regler i medfør af lov om planlægning (samlebekendtgørelsen) § 3, stk. 1 og 2 og bekendtgørelsens bilag 1, nr. 17. Det vil sige, at VVM-proceduren for husdyrbrug med denne lov løftes ud af planloven.

Planlovens krav om landzonetilladelse i visse tilfælde til husdyrbrug vil ligeledes blive overført til denne lov i de tilfælde, hvor kravet integreres i de nye tilladelser/godkendelser

efter dette lovforslag. For at sikre overholdelsen af VVM-direktivet samt landzonereglerne er det nødvendigt at overføre en række elementer fra planloven (fx lovens brede anvendelsesområde) til denne lov. Planlovens krav om landzonetilladelse vil fortsat gælde uændret i forhold til husdyrbrug med under 15 dyreenheder.

4.1.1. Bekendtgørelser efter miljøbeskyttelsesloven

Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til opbevaring og anvendelse af gødning skal fortsat være gældende for alle husdyrbrug uanset størrelse og uanset, om de udvider eller ej. Det samme gælder husdyrgødningsbekendtgørelsens harmoniregler.

Reguleringen foreslås videreført i en ny husdyrgødningsbekendtgørelse med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven.

Visse af de nugældende lokaliseringsregler fra husdyrgødningsbekendtgørelsen er direkte omfattet af lovforslaget, mens andre lokaliseringsbestemmelser foreslås overflyttet til en ny bekendtgørelse om miljøregulering af visse dyrehold m.v. udstedt med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven. Det foreslås bl.a. at overflytte den gældende dispensationsadgang til hestepensioner og rideskoler samt regler om lokalisering af hundehold og kenneler mv. til bekendtgørelse om miljøregulering af visse dyrehold. Derudover findes det hensigtsmæssigt, at de gældende regler om ikke-erhvervsmæssigt dyrehold, som er omfattet af bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter, videreføres i den nye bekendtgørelse om miljøregulering af visse husdyrhold. Denne bekendtgørelse vil således have til formål at opsamle de lokaliseringsregler, der ikke er indeholdt direkte i det foreliggende lovforslag.

Pelsdyrfarme er i øjeblikket reguleret af bekendtgørelse nr. 607 af 15. juli 2002 om pelsdyrfarme m.v. der bl.a. indeholder afstandskrav og generelle indretningskrav til pelsdyrhaller m.v.. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven og foreslås videreført.

Andre gældende bekendtgørelser, der vedrører miljøregulering af landbrug, og som er udstedt med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven, såsom bekendtgørelse om forbud mod markafbrænding af halm m.v. og bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand (10-års beholderkontrol) foreslås opretholdt i uændret form. Det samme gælder bekendtgørelser, der omfatter både husdyrbrug/landbrug og andre typer virksomheder, anlæg eller aktiviteter.

4.2. Forbud mod etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug i visse områder

Lovforslaget fastsætter i hvilke områder etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug ikke kan finde sted. Efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen er det i dag ikke muligt at etablere dyrehold inden for byzoneområder, sommerhusområder samt en række nærmere definerede områder i landzone. Disse forbudsbestemmelser foreslås videreført uændret i lovforslaget.

Der er efter husdyrgødningsbekendtgørelsen også forbud mod placering inden for nærmere fastsatte grænser til vandindvindingsanlæg, vandløb, offentlig vej, naboskel mv.,

idet kommunalbestyrelsen dog har mulighed for at meddele dispensation og fastsætte vilkår i forbindelse hermed samt at påbyde en mere hensigtsmæssig placering, såfremt overholdelse af de nævnte afstande ikke vil medføre tilstrækkelig sikkerhed mod ikke-uvæsentlige gener eller forurening. Disse regler foreslås også overført uændret til lovforslaget.

Endvidere gennemfører lovforslaget VMP-III-aftalen for 300 m bufferzoner til særligt sårbare områder. Dette betyder, at etablering af husdyrbrug på mere end 15 dyreenheder i eller inden for en afstand af 300 meter fra nærmere defineret særlig sårbar natur fremover ikke er tilladt. Tilsvarende vil udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug inden for 300 m bufferzonen fremover ikke være tilladt, medmindre udvidelsen eller ændringen ikke vil medføre en merbelastning med ammoniak.

4.3. Ny tilladelsesordning for husdyrbrug under 75 dyreenheder og nye miljøgodkendelsesordninger for husdyrbrug over 75 dyreenheder.

De eksisterende regler for miljøgodkendelse af husdyrbrug foreslås ændret, således at alle husdyrbrug over 75 dyreenheder fremover skal have en miljøgodkendelse ved etablering, udvidelse eller ændring, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet

Lovforslaget skelner mellem 1) godkendelse for husdyrbrug, der i dag er omfattet af krav om godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 og obligatorisk VVM (herefter benævnt IPPC-virksomheder), og 2) godkendelse af husdyrbrug, der ikke er omfattet af disse regler.

Fælles for begge de to nye godkendelsestyper er, at de eksisterende regler om miljøgodkendelse, lokaliseringsgodkendelse og VVM integreres i ét sagsbehandlingsforløb og i én godkendelse. VVM-reglerne for husdyrbrug bliver således ved forslaget løftet ud af planloven. Spørgsmålet om landzonetilladelse foreslås endvidere at indgå ved behandlingen af godkendelsessagerne, og det samme gælder reglerne om bufferzoner, der er aftalt som led i regeringens vandmiljøplan III.

Med lovforslaget etableres en forenklet og mere smidig sagsgang for etablering, udvidelse og ændring af disse husdyrbrug.

Også for husdyrbrug under 75 dyreenheder foreslås en ny tilladelsesordning, som indebærer en forenklet og mere smidig sagsgang, som erstatter anmeldeordningen og lokaliseringsgodkendelsen efter husdyrgødningsbekendtgørelsen, anmeldeordningen i samlebekendtgørelsen samt landzonetilladelsen efter planloven og medtager de nye regler om bufferzoner.

Miljøministeren udmelder et beskyttelsesniveau for de relevante miljøparametre, som kommunerne lægger til grund for sagsbehandlingen, jf. afsnit 4.6-4.10

Godkendelsesprocedure for IPPC-virksomheder:

Den nuværende regulering af disse husdyrbrug er bl.a. en implementering af en række EU-direktiver, bl.a. IPPC-direktivet om miljøgodkendelser og VVM-direktivet om forudgående vurdering af projekters indvirkning på omgivelserne. Reglerne for miljøgodkendelse og VVM for IPPC-husdyrbrug overføres til lovforslaget.

Efter de eksisterende regler er der forskel på afgrænsningen af, hvornår et anlæg er omfattet af reglerne om obligatorisk VVM, og hvornår det er omfattet af reglerne for miljøgodkendelse. Grænserne foreslås af forenklingssyn harmoniseret, således at obligatorisk VVM kommer til at følge grænserne for miljøgodkendelsespligt. Det betyder, at specielt anlæg for slagtesvin og anlæg for slagtekyllinger og æglæggende høns vil blive obligatorisk VVM-pligtige ved en lavere grænse.

Efter lovforslaget vil miljøministeren fastsætte nærmere regler om ansøgningens indhold. Det er hensigten, at der som led i den nye godkendelsesordning skal udarbejdes en samlet ansøgning som både rummer gennemførelse af VVM-reglerne og de eksisterende regler om miljøgodkendelse. Det vil sige, at der ved ansøgning om etablering af et IPPC-brug samt udvidelser der sidestilles med etablering af et sådant brug skal udarbejdes en miljøredegørelse udfærdiget af ansøger. Miljøredegørelsen svarer til VVM-redegørelsen efter de gældende regler i samlebekendtgørelsen. Miljøredegørelsen skal således indeholde de oplysninger, som er nødvendige for at sikre overholdelse af VVM-direktivets bilag IV. Ansøgningen vil desuden indeholde de oplysninger, som i dag indgår i en ansøgning om landzonetilladelse og lokaliseringsgodkendelse efter husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I miljøredegørelsen indgår derfor blandt andet en beskrivelse af projektets placering, art og dimensioner samt foranstaltninger foreslået for at undgå, nedbringe eller om muligt neutralisere væsentlige skadelige virkninger på miljøet. Desuden de data, der er nødvendige for at konstatere og vurdere de væsentlige virkninger, projektet vil kunne få på mennesker, natur, herunder plante- og dyreliv, jordbund, vand, luft, transport, klima, landskab, materielle goder og kulturarv. Hertil kommer et ikke-teknisk resumé af den samlede miljøredegørelse og en oversigt over eventuelle vanskeligheder, som bygherren er kommet ud for i forbindelse med indsamlingen af de fornødne oplysninger.

På baggrund af ansøgerens miljøredegørelse samt forvaltningens egne oplysninger udarbejder kommunen en samlet miljøvurdering. På baggrund af denne udarbejdes et udkast til afgørelse om miljøgodkendelse med tilhørende vilkår. Vilkårene omfatter både standardvilkår om ammoniakbegrænsning mv. og individuelle vilkår, som er målrettet det konkrete projekt. Hvis det ikke er muligt at udarbejde en miljøgodkendelse, der lever op til det af miljøministeren udmeldte beskyttelsesniveau, skal der meddeles afslag. Hvor ikke anden lovgivning, f.eks. miljømålsloven og naturbeskyttelsesloven er til hinder herfor, kan kommunalbestyrelsen undtagelsesvis, hvis der gør sig usædvanlige og ekstreme forhold gældende ud fra en proportionalitetsbetragtning udarbejde en miljøgodkendelse, der fraviger det anbefalede beskyttelsesniveau. I givet fald skal kommunalbestyrelsen udarbejde en fyldestgørende redegørelse for, hvorfor den har accepteret en fravigelse fra det anbefalede beskyttelsesniveau. En sådan fravigelse vil kun helt undtagelsesvist kunne begrundes, hvor der er særlige, ekstreme forhold knyttet til omgivelserne eller anlægget.

Begrundelsen skal i så fald underbygges med en vurdering af proportionaliteten mellem de mulige vilkår og de økonomiske omkostninger knyttet hertil. En vurdering af ansøgers økonomiske situation er ikke relevant i denne sammenhæng.

I forbindelse med miljøgodkendelsen skal hensynet til internationale forpligtelser i relation til den generelle beskyttelse af bilag IV arter efter habitatdirektivet varetages.

Ansøgningen med miljøredegørelse samt kommunens miljøvurdering med udkast til afgørelse sendes i offentlig høring i 6 uger. Forslag og bemærkninger fra offentligheden indarbejdes i afgørelsen i det omfang, kommunen vurderer, det er relevant.

Afgørelsen meddeles ansøger og annonceres offentligt med oplysning om klageadgang til Miljøklagenævnet.

Husdyrbrug mellem 75 dyreenheder og IPPC-grænsen

Som omtalt under punkt 2.1. er der ikke i dag krav om miljøgodkendelse af husdyrbrug mellem 75 dyreenheder og IPPC-grænsen.

Udvidelser og ændringer af husdyrbrug i denne størrelseskategori er i dag omfattet af VVM-reglerne om screening, se ovenfor under punkt. 2.4.

Det foreslås, at disse husdyrbrug fremover skal have en miljøgodkendelse. De gældende regler om screening for VVM-pligt og evt. udarbejdelse af VVM-redegørelse foreslås integreret i denne miljøgodkendelse. De nuværende regler om VVM-tilladelse for de VVM-pligtige husdyrbrug, som ikke skal have en miljøgodkendelse, vil herefter ikke længere finde anvendelse på husdyrbrug, idet VVM-tilladelsen her integreres i miljøgodkendelsen. Miljøgodkendelsen vil ligeledes træde i stedet for et evt. krav om landzonetilladelse efter planloven. Husdyrbrugene i denne kategori foreslås underlagt de samme krav til bl.a. lugtgener, ammoniakudledninger og anvendelse af bedste tilgængelige teknik som de større husdyrproduktioner. Dette vil være en skærpelse i forhold til de gældende regler.

Ansøgning om miljøgodkendelse udfærdiges og fremsendes af ansøger. På denne baggrund – samt på baggrund af myndighedens egne oplysninger udarbejdes et udkast til afgørelse om miljøgodkendelse med tilhørende standardvilkår om ammoniakbegrænsning mv. samt eventuelle konkrete individuelle vilkår. Kommunen skal stille individuelle vilkår bl.a. til regulering af forhold, som – hvis ikke vilkåret var stillet – ville blive vurderet som en væsentlig påvirkning af miljøet efter VVM-reglerne og det af miljøministeren udmeldte beskyttelsesniveau eller i strid med den generelle beskyttelse af bilag IV arter efter habitatdirektivet.

På baggrund af udkastet til afgørelse med tilhørende vilkår afgøres det, om der vurderes at være en væsentlig miljøpåvirkning fra husdyrbruget. Denne vurdering erstatter den nuværende screening efter planlovens VVM-regler.

Såfremt der vurderes at være en væsentlig påvirkning, skal der som udgangspunkt meddeles afslag på ansøgningen. Dog kan kommunalbestyrelsen undtagelsesvis, hvis der gør sig usædvanlige og ekstreme forhold gældende ud fra en proportionalitetsbetragtning

udarbejde en miljøgodkendelse med kommunens fyldestgørende redegørelse for, hvorfor den har accepteret en fravigelse fra det anbefalede beskyttelsesniveau.

I givet fald skal ansøgningen suppleres med de fornødne oplysninger, således at der fra ansøgers hånd foreligger en miljøreddegørelse, med de oplysninger der følger af kravene i VVM-direktivets bilag IV.

Herefter er proceduren den samme som beskrevet i afsnittet om de større husdyrbrug ovenfor. Det vil sige, at kommunen sender ansøgning (samt miljøreddegørelse, hvis en sådan foreligger) sammen med sin egen miljøvurdering og udkast til afgørelse om miljøgodkendelse inkl. vilkår i 6 ugers offentlig høring. Såfremt udkastet til miljøgodkendelse fraviger det anbefalede miljøbeskyttelsesniveau, skal kommunen begrunde dette. En fravigelse af beskyttelsesniveauet forudsætter, at anden lovgivning, f.eks. miljømålsloven og naturbeskyttelsesloven ikke er til hinder herfor.

Der tages hensyn til reaktioner fra offentligheden, der indarbejdes i afgørelsen i det omfang, kommunen vurderer, at de er relevante for afgørelsen.

Afgørelsen meddeles ansøger og annonceres offentligt med oplysning om klageadgang til Miljøklagenævnet. Kommunens vurdering af spørgsmålet om væsentlig påvirkning på miljøet er en integreret del af afgørelsen, og vil dermed også kunne påklages når kommunalbestyrelsen har truffet endelig afgørelse om godkendelse eller afslag. Det svarer til den klagemulighed, der i dag eksisterer for amternes screeningsafgørelser.

Retsbeskyttelse og revurdering

Der er i lovforslaget lagt op til, at husdyrbrug, der får meddelt en godkendelse i medfør af den nye lov på lignende måde som i miljøbeskyttelsesloven, får en 8-årig retsbeskyttelsesperiode. Der indtræder med andre ord en materiel retsbeskyttelse i 8 år. For husdyrbrug over IPPC-grænsen foreslås det, at retsbeskyttelsen ligesom i miljøbeskyttelsesloven indføres med visse begrænsninger. Disse begrænsninger er nødvendige af hensyn til overholdelsen af IPPC-direktivet. Der foreslås derfor i lighed med miljøbeskyttelseslovens § 41a, stk. 2, angivet kriterier, der kan begrunde indgreb i beskyttelsesperioden. Det vil sige, at tilsynsmyndigheden får kompetence til konkret at beslutte at meddele nye vilkår, hvis et eller flere lovkriterier er opfyldt i relation til et givent husdyrbrug og dens omgivelser. Er kriterierne ikke opfyldt, vil indgreb kun kunne ske mod fuld erstatning. Det foreslås, at følgende kriterier kan begrunde indgreb i beskyttelsesperioden:

1. Der er kommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkninger.
2. Forureningen medfører miljø- og naturmæssige skader, der ikke kunne forudses, da godkendelsen blev meddelt.
3. Forureningen går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.
4. Væsentlige ændringer i den bedst tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger.
5. Hensynet til driftssikkerheden i forbindelse med aktiviteten gør det påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

For husdyrbrug mellem 75 dyreenheder og IPPC-grænsen, der godkendes efter den nye lov, foreslås indført en tilsvarende retsbeskyttelse med henblik på at sikre husdyrproduktionen i en 8-årig periode. For denne kategori af husdyrbrug foreslås imidlertid, at der som hovedregel ikke skal være mulighed for at stille nye krav til virksomheden inden for de første 8 år efter meddelelsen af godkendelsen, medmindre der er overhængende fare for miljø eller sundhed, eller der er begået grundlæggende sagsbehandlingsfejl eller givet grundlæggende fejlagtige oplysninger, som nødvendiggør, at afgørelsen skal ændres. Det betyder, at disse husdyrbrug bliver sikret en bedre beskyttelse mod indgreb end de store husdyrbrug (over IPPC-grænsen). Her adskiller ordningen sig fra miljøbeskyttelseslovens ordning, hvor der gælder samme indskrænkninger i retsbeskyttelsen for alle godkendelsespligtige virksomheder, hvad enten de er omfattet af IPPC-direktivet eller ej. Baggrunden for forslaget er den, at de mellemstore husdyrbrug ved den nye godkendelsesordning typisk bliver underlagt skærpede krav i forhold til nugældende regler.

I lovforslaget lægges endvidere op til, at godkendelser meddelt med hjemmel i den nye lov skal tages op til revurdering, når der er forløbet 8 år efter meddelelse af en godkendelse og derefter mindst hvert 10 år, hvor det skal fastsætte fra gang til gang, hvornår næste revurdering skal finde sted. Dette svarer til den nugældende revurderingsordning efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, som dog kun gælder for i-mærkede virksomheder. Det vil sige, at tilsynsmyndigheden skal foretage en vurdering af, hvorvidt det er nødvendigt at ændre godkendelsens vilkår, og i så fald meddele påbud herom. Tilsynsmyndigheden har endvidere om nødvendigt mulighed for at meddele forbud imod fortsat drift.

Når en eksisterende miljøgodkendelse, der er meddelt med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven, skal revurderes, foreslås det, at tilsynsmyndigheden skal foretage denne revurdering i overensstemmelse med de krav, der er fastsat i den nye lov eller regler udstedt i medfør heraf.

Husdyrbrug under 75 dyreenheder

Efter de gældende regler skal husdyrbrug under 75 dyreenheder ikke miljøgodkendes.

Husdyrbrugene under 75 dyreenheder er imidlertid i dag omfattet af reglerne om VVM-screening, jf. ovenfor under punkt. 2.4, af reglerne om lokalisering i husdyrgødningsbekendtgørelsen og planlovens landzoneregler.

Med lovforslaget etableres en forenklet og mere smidig sagsgang for etablering og udvidelse af disse husdyrbrug.

Til det formål introduceres en ny tilladelsesordning for etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug mellem 15 dyreenheder og 75 dyreenheder.

Landmanden skal søge om etablering, udvidelse eller ændring på et skema med relevante spørgsmål om beliggenhed i forhold til naboer mv. (lokalisering), placering af anlægget i forhold til eksisterende bygninger (landzone), i forhold til sårbar natur (bufferzoner), samt i forhold til en række øvrige naturforhold (de naturrelaterede spørgsmål, som i dag er formuleret i tipskuponen), nitratfølsomme indvindingsområder mv., som landmanden skal

belyse. Der udarbejdes en udførlig vejledning til skemaet, som forklarer, hvor de relevante oplysninger kan indhentes.

Hensigten med skemaet er, at landmanden fra starten hjælpes til at indsamle og videregive samtlige de oplysninger, som er nødvendige for en fyldestgørende behandling af sagen i kommunen. I det omfang det er relevant, gennemgås og rettes anmeldelsen i dialog mellem landmand og kommune.

Hvis kommunen på baggrund af skemaets oplysninger kan konstatere, at der ikke skal ske en vurdering i henhold til lokaliseringsreglerne i (§§ 13-15) og at der ikke i øvrigt er en væsentlig påvirkning på miljøet, meddeles en tilladelse, som offentliggøres med 4 ugers klagefrist for påklage til Miljøklagenævnet. Tilladelsen svarer til den nuværende screeningsafgørelse efter VVM-reglerne (afgørelse om ikke-VVM pligt), jf. punkt 2.4. Landmanden kan herefter iværksætte det ansøgte.

Det kan være, at det ansøgte ligger inden for de grænser, der i dag gælder for krav om lokaliseringsgodkendelse, og kommunalbestyrelsen skal i disse tilfælde kunne stille krav til reduktion af støj-, støv-, lys-, lugt- og fluegener. Der kan også være tale om vilkår til beliggenhed og udformning af driftsbygninger og anlæg uden tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer. For anlæg, der er placeres inden for 300 m til de naturtyper, som er nævnt i forslaget § 8, skal der kunne stilles krav om, at en udvidelse eller ændring ikke må kunne medføre en øget ammoniakbelastning.

I tilfælde af at kommunen på baggrund af anmeldelsen vurderer, at det ansøgte på et eller flere punkter har en væsentlig påvirkning på miljøet udover de forhold, som er reguleret i §§ 13-15, skal kommunen formulere konkrete individuelle vilkår, som neutraliserer netop denne virkning – dvs. vilkår som sikrer, at miljøpåvirkningen på de identificerede 'problemområder' ligger inden for det ønskede beskyttelsesniveau.

Der udarbejdes udkast til tilladelse med vilkår, som sendes til naboerne til orientering, inden afgørelsen træffes. Efter behandling af resultaterne fra nabohøringen kan tilladelsen meddeles. Afgørelsen annonceres offentligt med oplysning om klageadgang til Miljøklagenævnet.

Hvis det på baggrund af oplysningerne i anmeldelsen står klart, at det ansøgte vil have væsentlige virkninger på miljøet, og at det ikke er muligt at imødegå disse ved at stille vilkår, meddeles afslag på tilladelse efter § 17. Afslaget offentliggøres med 4 ugers klagefrist til Miljøklagenævnet.

Landmanden kan herefter vælge at ansøge om miljøgodkendelse efter reglerne for godkendelse af anlæg med mere end 75 dyreenheder, jf. lovforslagets § 23, jf. § 27. I givet fald skal landmanden udarbejde en miljøredegørelse med oplysninger, der svarer til VVM-direktivets bilag 4. Såfremt denne procedure følges, har kommunen mulighed for at udarbejde udkast til afgørelse, som fraviger det vejledende beskyttelsesniveau, forudsat at de generelle regler i for eksempel miljømålsloven, miljøbeskyttelsesloven og naturbeskyttelsesloven er overholdt.

4.4. Miljøgodkendelsens indhold

Med lovforslaget lægges der op til, at den nye miljøgodkendelse deles op i en særlig godkendelse af anlægget (bygninger, gødningsanlæg, ensilagepladser og andre faste installationer) og i en særlig godkendelse af arealerne. Anlægsgodkendelsen rettes mod den ejendom, hvorpå der ønskes en etablering, udvidelse eller ændring af stald- eller opbevaringsanlæg.

Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede arealer under bedriften samt eventuelle tredjemands arealer, som ikke er ejet eller forpagtet, men hvor det skal være muligt at indgå fast aftale om modtagelse af husdyrgødning. På tredjemandsarealerne vil der alene kunne stilles krav om, hvilke specifikke delarealer husdyrgødningen må udbringes på, og hvilke mængder der må afsættes. Det vil sige, at der ikke i godkendelsen umiddelbart kan stilles skærpede vilkår på tredjemandsarealer. Tredjemand kan dog vælge at lade hele sin bedrift blive omfattet af krav om miljøgodkendelse for så vidt angår arealgodkendelsen af bedriftens markarealer. Der vil derved blive forøgede muligheder for at stille vilkår hos tredjemand. I forbindelse med miljøvurderingen skal disse afsætninger til tredjemand vurderes separat. Hvis afsætningen vurderes at medføre en væsentlig påvirkning af miljøet kan afsætningen ikke indgå i godkendelsen.

I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse skal der foreligge en lang række oplysninger om den pågældende ejendom og markarealer for den pågældende bedrift. Ansøgningen skal desuden indeholde beregninger af miljøpåvirkningen fra ejendommen og bedriftens arealer. Kommunen udarbejder på baggrund af disse oplysninger en miljøvurdering inklusiv en vurdering af behovet for at fastsætte yderligere miljøkrav og dermed eventuelle ændrede forudsætninger for, at en godkendelse kan meddeles. For at gennemføre disse miljøkrav kan det være nødvendigt at fastsætte en række vilkår i miljøgodkendelsen.

Vilkårene stilles f.eks. i form af krav om iværksættelse af forebyggende foranstaltninger, der afbøder eller fjerner uønskede miljøpåvirkninger. Der lægges stor vægt på, at de fastsatte vilkår kan kontrolleres af tilsynsmyndigheden. Da det er vanskeligt at måle emissioner fra husdyrproduktionen og sådanne målinger også er behæftet med store usikkerheder, vil der kun undtagelsesvis kunne fastsættes vilkår om overholdelse af bestemte grænseværdier. De fastsatte grænseværdier indgår derimod i de modelberegninger, som udgør det faglige grundlag for den miljøvurdering, der skal anvendes af myndigheden til at afklare, om en godkendelse kan meddeles, og hvilke vilkår der i givet fald er nødvendige at indarbejde i miljøgodkendelsen.

Vilkår i en miljøgodkendelse vil derfor ofte være rettet mod de parametre, der anvendes i modelberegningerne. I den vejledning, som skal udarbejdes i forbindelse med lovens ikrafttrædelse, vil der være en række eksempler på vilkår. Vilkårene tilstræbes at være så præcise, entydige og robuste som muligt, således at den forventede miljøeffekt af vilkårene bliver opnået i praksis og at en manglende efterlevelse af vilkåret forholdsvis let kan påvises ved kommunernes tilsyn. Det tilstræbes desuden, at de stillede vilkårene ikke pålægger ansøger flere udgifter og større krav til dokumentation end højst nødvendigt.

Det har hidtil været praksis at fastsætte endelige vilkår for produktionsomfanget. Dette har givet erhvervet problemer, både når produktionseffektiviteten i godkendelsesperioden har

ændret sig eller når små justeringer i vægtintervaller mv. ønskes gennemført. Den kommende vejledning til kommunerne vil derfor indeholde eksempler på, hvorledes den tilladte produktion fremover vil kunne angives mere fleksibelt, så det for eksempel er muligt at meddele en miljøgodkendelse, hvori der er indarbejdet en forventet udvikling inden for en kortere tidshorisont, eller hvor der i stedet for faste vægtgrænser for produktionen er angivet et muligt interval.

I godkendelsen vil der blive givet mulighed for effektiviseringsgevinster over perioden, idet der for hver ansøgning foretages en fremskrivning af den forventede effektivisering af produktionen over godkendelsesperioden.

I den politiske aftale lægges der op til, at miljøgevinsten ved effektivisering og investering i ny teknologi skal deles ligeligt mellem miljøet og landmandens mulighed for at udvide produktionen inden for det godkendte anlæg.

En lang række forskellige miljøforhold skal miljøvurderes i forbindelse med miljøgodkendelsen, og hvor der vurderes at være væsentlige påvirkninger af omgivelserne skal der fastsættes vilkår, der kan begrænse forureningen tilstrækkeligt. For en række miljøforhold vil det i vejledningen blive fastlagt, hvilke grænseværdier der kan anvendes ved vurderingen af, hvorvidt en ansøgning forventes at medføre en væsentlig påvirkning af omgivelserne. Dette omfatter blandt andet lugtgener, ammoniakbelastningen, nitratudvaskningen, støjgener samt fosforophobningen. Vilkår med tilknytning til nitratudvaskningen vil i en vis udstrækning kunne dokumenteres med oplysninger fra gødningsregnskaberne. Vedrørende de øvrige miljøforhold må der ofte kræves særskilt dokumentation fra godkendelsesindehaveren i løbet af godkendelsesperioden.

Det kan derudover være nødvendigt at vurdere og stille vilkår i forbindelse med bl.a. beskyttelsen af grundvand, erosion af fosfor fra risikoområder samt flue-, lys- og støjgener.

Reglerne i dette lovforslag erstatter ikke regler i medfør af naturbeskyttelseslovgivningen, herunder miljømålsloven og naturbeskyttelsesloven. Når der i medfør af miljømålsloven og skovloven foreligger vand- og Natura 2000 planer og Natura 2000 skovplaner, der fastlægger specifikke bevaringsmålsætninger, og indsatsplaner i overensstemmelse med vandrammedirektivet og habitatdirektivet, skal disse lægges til grund for vilkårsfastsættelsen.

For byggeri og anlæg i landzone, der kræver tilladelse/godkendelse, vil der kunne stilles vilkår i afgørelser efter lovforslagets §§ 17, 23 og 25, der er relevante i forhold til dette lovforslags formålsbestemmelser, herunder f.eks. byggeriets placering og udformning samt evt. fjernelse af eksisterende bygninger og etablering af skærmende beplantning. Der skal som standardvilkår stilles krav om at fjerne beholdere til flydende husdyrgødning, der kræver tilladelse/godkendelse, når anlægget ikke længere skal anvendes. Behovet for tidssvarende produktionsanlæg medfører, at de gamle bygninger opgives til fordel for nye, større bygninger. Ifølge landbruget opføres der årligt omkring 2 mio. m² nye driftsbygninger, og der findes i dag omkring 60 mio. m² overflødiggjorte landbrugsbygninger, hvoraf de 20 mio. m² er bedst tjent med at blive revet ned.

Fastsættelsen af vilkår for opførelse af nye bygninger bør ske på baggrund af en samlet vurdering af anvendelsen af bedriftens totale bygningsmasse, herunder, hvilke bygninger, der kan overgå til andre formål, og hvilke, der er blevet overflødige og i så dårlig stand, at de skal rives ned.

Miljøgodkendelsen efter lovforslaget vil derfor samlet set indeholde oplysningerne fra den oprindelige ansøgning kommunens vurdering af ansøgningen og evt. supplerende oplysninger samt evt. reaktion fra offentligheden eller parter i sagen har medført. Derudover vil miljøgodkendelsen indeholde de vilkår, som kommunen har fastsat og som vurderes tilstrækkelige til, at de nødvendige miljøkrav kan opnås.

4.5 Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik

Et af hovedformålene med det foreliggende lovforslag er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik i husdyrbrug.

Renere teknologi er et overordnet begreb eller princip, som retter sig mod et vugge til grav perspektiv og gennem ændringer i produktionsprocessen eller produktet at forebygge, at der opstår miljøproblemer. Renere teknologi kan defineres som ændrede produktionsprocesser, råvarer, hjælpestoffer og produkter, som mindsker ressourceforbruget og hindrer, at forurening opstår i såvel produktionsprocessen som i de senere vare- og produktkredsløb.

Princippet om bedste tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen. Ved vurderingen af, hvad der er bedste tilgængelige teknik, skal der først og fremmest lægges vægt på at forebygge forureningen ved at anvende renere teknologi. Herudover skal den uundgåelige forurening søges begrænset mest muligt ved forureningsbegrænsende foranstaltninger herunder bedst mulig rensning. Vilkår om BAT indebærer ikke, at der stilles krav om anvendelse af bestemte teknologier. Men princippet om BAT pålægger myndighederne i vilkårsfastsættelsen at lægge vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelsen af BAT.

Kravet om BAT vil gælde for både de eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse. For krav til eksisterende dele af et anlæg forudsættes det, at der indrømmes virksomheden en rimelig frist til at imødekomme de nye krav.

Blandt andet for at fremme anvendelsen af BAT, som er helt centralt for IPPC-direktivet, har EU udarbejdet en række referencedokumenter, der beskriver BAT på de enkelte områder, herunder husdyrbrug. I Danmark har Skov- og Naturstyrelsen, bistået af eksperter fra bl.a. Danmarks JordbrugsForskning og Landbrugets Rådgivningscenter, med udgangspunkt i disse BAT-referencedokumenter udarbejdet en række såkaldte BAT-byggeblade, der yderligere konkretiserer eksempler på BAT på forskellige brugstyper.

Samtidigt ledsages dette arbejde af initiativerne i miljøministerens miljøteknologiske handlingsplan og fødevareministerens flerårsplan for miljørigtig og bæredygtig

husdyrbrug. Der er i medfør af disse planer lanceret en række initiativer, der generelt vil forbedre rammebetingelserne for udvikling og afsætning af miljøeffektive landbrugsteknologier, herunder tilskud til udvikling og indførelse af ammoniakreducerende teknologi samt fremme af teknisk standardisering, certificering og afprøvning.

Endelig indebærer lovforslaget, at der skal gælde et krav for alle ejendomme, der skal miljøgodkendes, om at der skal ske en reduktion i udledningen af ammoniak som et led i udvidelsen af produktionen. Der skal desuden tages hensyn til afstanden til ammoniakfølsomme naturområder.

4.6 Ammoniak

Regulering af ammoniakbelastningen består af flere elementer:

- Et generelt reduktionskrav på 15 pct. i 2007 og 20 pct. i 2008 i forhold til bedste staldsystem ved alle udvidelser, nyetableringer og ændringer af husdyrbrug over 75 dyreenheder. I 2008 evalueres det, hvordan linien med stigende reduktionskrav skal fortsættes i 2009. Udgangspunktet er, at kravet skal hæves til mindst 25 pct. Kravet giver et vigtigt skub til udviklingen af miljøteknologi.
- Et generelt krav om nedfældning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker i bufferzoner I og II (0-1000 m). Kravet om nedfældning husdyrgødning på sort jord og græsmarker gøres generelt fra 2011.
- Det indskærpes overfor kommunerne, at der skal gives en "advarsel" første gang de ved tilsyn konstaterer mangelfuld overdækning af eksisterende gyllebeholdere. Anden gang der konstateres sådanne mangler skal kommunerne stille krav om fast overdækning.
- Fra 2007 til 2009 vil der blive stillet krav om at kommunerne udfører 2000 uanmeldte tilsyn årligt rettet mod kontrol af flydelag på svine- og minkbrug. Indsatsen vil komme oveni den allerede aftalte tilsynsfrekvens og fordoblingen af denne for de mellemstore brug. Hermed vil kommunerne få et effektivt værktøj til at håndhæve reglerne om vedligeholdelse af flydelag, som kan være vanskelige at kontrollere fyldestgørende ved varslede tilsyn.
- Beholdere bygget efter 1. januar 2007 og som anvendes til opbevaring af flydende husdyrgødning fra svin eller pelsdyr, skal opføres med fast overdækning, hvis beholdere placeres i en afstand af mindre end 300 meter fra naboer.
- Beholdere bygget efter 1. januar 2007, som er placeret mindre end 300 meter fra de i VMPIII-aftalen definerede kvælstoffølsomme naturtyper skal have fast overdækning.
- Landmænd der anvender ammoniakreducerende tiltag, som medfører, at der ikke er risiko for ammoniakfordampning fra gyllebeholderen (f.eks. syretilsætning) kan undtages fra kravet om fast overdækning i bufferzonen.
- VMPIII-aftalens tiltag om bufferzoner udmøntes i den nye lov, således at der fastlægges bufferzoner på 300 meter om særligt ammoniakfølsomme naturområder. Inden for denne beskyttelseszone og inden for selve området kan husdyrbrug ikke udvides eller ændres, hvis udvidelsen medfører en forøget udledning af ammoniak til disse naturområder.

(a) 4.6.1 Generel regulering af ammoniakemission uden for bufferzoner

Ved udvidelser, nyetableringer og ændringer af husdyrbrug over 75 dyreenheder stilles et generelt reduktionskrav på 15 pct. i 2007 og 20 pct. i 2008 i forhold til bedste staldsystem. I 2008 evalueres det, hvordan linien med stigende reduktionskrav skal fortsættes i 2009. Udgangspunktet er, at kravet skal hæves til mindst 25 pct. Kravet giver et vigtigt skub til udviklingen af miljøteknologi.

Kravet gælder for den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen samt husdyrproduktionen i nye og renoverede staldanlæg. Kravet stilles fra 2007 til de husdyrbrug, hvor det er teknisk og økonomisk muligt. Det vil sige at husdyrproduktioner fra udegående dyr og fjerkræ undtages fra kravet. For husdyrproduktion på dybstrøelse i naturligt ventilerede stalde skal kravet på 15 % fastholdes i 2008. Udegående husdyr friholdes for reduktionskrav i den periode de er udegående. For malkekøer og det tilhørende opdræt samt frilandssøer reduceres reduktionskravet derfor forholdsmæssigt. For kødkvæg, får og geder, som i hovedparten af tiden er udbundet, stilles der ikke krav til reduktion af ammoniakemissionen overhovedet.

For kvægproduktioner baseret på græsfodring, hvor mindst 40 % af grovfoderrationen er græs, er det ikke muligt at anvende fodringstillet. Det skal derfor i 2008 vurderes, om kravet i forhold til kvægproduktioner baseret på græsfodring kan forøges udover de 15 %.

Ændringer til disse reduktionskrav specielt med henblik på undtagelsesbestemmelserne vil eventuelt blive fastsat i 2008 i forbindelse med midtvejsevalueringen af VMPIII. For kvægproduktioner baseret på græsfodring skal der i forbindelse med evalueringen tages stilling til på hvilket grundlag reduktionskravene stilles. Ved samme lejlighed foretages en opdatering af normen for bedste staldsystem.

Sigtet med at stille nye krav til ammoniakreduktionen er at sikre, at der både generelt og specielt i forhold til særligt sårbare naturområder og internationale forpligtelser sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen af Danmarks natur. Kravene stilles på en måde, der giver incitament til, at der udvikles og investeres i ny teknologi til reduktion af ammoniakbelastningen og i mange tilfælde samtidig en begrænsning af lugtgenerne fra husdyrproduktionen.

Lovforslaget indeholder hjemmel til, at miljøministeren fastsætter nærmere regler om hvilke krav der skal stilles til generel reduktion af ammoniak fra stald og lager i miljøgodkendelserne.

(b) 4.6.2 Nedfældning af husdyrgødning

Der gennemføres pr. 1. august 2007 et generelt krav om nedfældning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker i de nedenfor nævnte bufferzoner I og II (0-1000 m). Kravet om nedfældning på sort jord og græsmarker gøres generelt fra 2011. Dermed udvides kravet i takt med, at landbrugsbedrifterne og landets maskinstationer opbygger den nødvendige nedfældningskapacitet.

I forbindelse med evalueringen af VMP III i 2008 vurderer aftalens parter, hvornår der kan stilles lignende krav om nedfældning i vintersæd. Vurderingen tager udgangspunkt i, at der er sket en teknologisk udvikling, som har reduceret omkostningerne ved nedfældning i vintersæd i forhold til de nuværende teknologiske muligheder.

De nye regler om nedfældning af ammoniak vil blive fastsat af miljøministeren ved en ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

(c) 4.6.3 Skærpede krav til overdækning af beholdere med flydende husdyrgødning (gyllebeholdere)

På trods af de skærpede regler i forhold til overdækning af gyllebeholdere, som blev gennemført i 2002/2003, viser kommunernes tilsynsarbejde, at der stadig er problemer med en tilfredsstillende overdækning af gyllebeholdere på svinebrug. På husdyrbrug med disse problemer kan en utilstrækkelig overdækning medføre øget ammoniakfordampning på 5-10 pct. af gyllens kvælstofindhold og øgede lugtgener. Udover de skærper der følger af lovforslaget og de nye regler, som indebærer, at flere husdyrbrug vil blive omfattet af krav om miljøgodkendelse foreslås derfor følgende skærper, som vil blive udmøntet i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Beholdere bygget efter 1. januar 2007 og som anvendes til opbevaring af flydende husdyrgødning fra svin eller pelsdyr, skal opføres med fast overdækning i de tilfælde hvor beholderne er placeret i en afstand af mindre end 300 meter fra naboer. Beholdere bygget efter 1. januar 2007, som er placeret nærmere end 300 m. fra de kvælstoffølsomme naturtyper (bufferzone I) skal have fast overdækning.

Landmænd der anvender ammoniakreducerende tiltag, som medfører, at der ikke er risiko for ammoniakfordampning fra gyllebeholderen (f.eks. syretilsætning) kan undtages fra kravet om fast overdækning i bufferzonen.

Det indskræpes herudover overfor kommunerne, at der skal gives en "advarsel" første gang de ved tilsyn med reglerne i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen) konstaterer mangelfuld overdækning af eksisterende gyllebeholdere. Anden gang der konstateres sådanne mangler skal kommunerne stille krav om fast overdækning.

Fra 2007 til 2009 vil der blive indgået aftale med KL om, at kommunerne udfører 2000 uanmeldte tilsyn årligt rettet mod kontrol af flydelag på svine- og minkbrug. Indsatsen vil komme oveni den allerede aftalte tilsynsfrekvens. Hermed vil kommunerne få et effektivt værktøj til at håndhæve reglerne om vedligeholdelse af flydelag, som kan være vanskelige at kontrollere fyldestgørende ved varslede tilsyn.

(d) 4.6.4 Regulering af den specifikke ammoniakemission til sårbar natur

Bufferzone I

Ifølge VMPIII-aftalen må ammoniakemissionen fra stald og lager ikke øges i en afstand af op til 300 meter fra den sårbare natur. Sigtet hermed er en regulering af den lokale

ammoniakemission for at beskytte den mest sårbare natur. Denne regulering skal give et effektivt incitament til at etablere sig uden for bufferzonerne.

VMP III-aftalens tiltag om bufferzoner udmøntes i den nye lov, således at der som aftalt i VMP III fastlægges bufferzoner på 300 meter om alle højmoser, alle lobeliasøer, som udgangspunkt alle heder over 10 ha og alle truede og næringsfattige overdrev over 2,5 ha samt alle truede heder, overdrev og andre særligt sårbare naturtyper i Natura 2000-områder. For så vidt angår "andre sårbare naturtyper i Natura 2000-områderne" udlægges bufferzoner omkring de ammoniakfølsomme søer i Natura 2000-områderne. Det vil f.eks. være kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller. Øvrige sårbare naturtyper i Natura 2000-områderne inddrages i Natura 2000-planlægningen. Afstanden måles som afstanden mellem nærmeste grænse til det sårbare naturområde og nærmest punkt på stald- eller opbevaringsanlægget. Inden for denne beskyttelseszone og inden for selve området kan der ikke ske en udvidelse af husdyrbrug, hvis udvidelsen medfører en forøget udledning af ammoniak til ammoniakfølsomme naturområder.

Bufferzone II- Supplerende bufferzone på 300-1000 m fra sårbar natur

Der vil være behov for at regulere visse anlæg ud over bufferzonen, som medfører en væsentlig påvirkning af sårbare naturområder. I en afstand fra 300 til 1.000 meter fra naturområder, der afkaster VMPIII-bufferzone, vil der blive stillet krav om maksimal merdeposition til det sårbare naturområde.

4.7 Lugt

Der udsendes en ny opdateret lugtvejledning til brug for ansøgninger om udvidelser og nyetableringer af husdyrproduktion med henblik på en forbedring af nabobeskyttelsen i forhold til den nuværende uofficielle FMK-vejledning. Lugtvejledningen skærper kravene til en række af de husdyrbrug, der giver anledning til størst lugtgener. For at undgå lempelser i forhold til nuværende praksis skal lugtgenerne beregnes ud fra både den nye lugtvejledning og den eksisterende FMK-vejledning, således at hvor FMK-vejledningen anbefaler den længste geneafstand, er det denne der skal anvendes.

Den nye lugtvejledning vil også kunne finde anvendelse i forbindelse med klagesager vedr. lugt på eksisterende brug, idet anvendelsen af vejledningens retningslinjer dog skal ske ud fra proportionalitetsprincippet. Det betyder, at der ikke må pålægges eksisterende lovligt etablerede husdyrproduktioner uforholdsmæssige store omkostninger. Det skal i den forbindelse bemærkes, at de fastsatte genekriterier i lugtvejledningen udelukkende er gældende i forhold til etableringer, udvidelser og ændringer. Lugtvejledningens anbefalede geneafstande kan derfor kun indgå som en del af en samlet konkret vurdering i forhold til eksisterende brug, og at der overfor eksisterende brug skal lægges stor vægt på lugtobservationer i området.

Fremover anvendes genekriterier på 5 OU/m³ for byzoner o.lign., 7 OU/m³ for samlet bebyggelse i landzonen og 15 OU/m³ for enkeltbeboelser, dog således at der ikke sker lempelser i forhold til de vejledende afstande i FMK-vejledningen.

Der indføres i loven et afstandskrav på 100 m for folde til løsgående svin i forhold til naboer. Fra 2008 vil kravet omfatte alle folde.

4.8 Nitrat

Overfladevand

Beskyttelsesniveauet baseres på en forenklet model, der tager sigte på at beskytte de mest sårbare recipienter i områder med et højt husdyrtryk. Modellen skal sikre, at der frem imod indsatsen for at udmønte vand- og naturplanerne fra 2010, sker en forsat reduktion i nitratudvaskningen til vandløb, søer og kystvand generelt set. Dermed lægger modellen sig i klar forlængelse af intentionerne bag VMPIII-aftalen. Fra 2010 vil der skulle ske en aktiv indsats for at ekstensivere landbrugsdriften i oplande til sårbare recipienter for at opnå vandramme- og Natura 2000-direktivernes miljømål. Dette vil ske ved anvendelse af omkostningseffektive virkemidler som for eksempel etablering af vådområder i ådale.

Beskyttelsen af vandområder mod nitratbelastning fokuseres i interimperioden på de mest sårbare områder, der afvander til Natura 2000 områder.

Som eksempler på konkrete vandområder, der vurderes at være særligt sårbare er

- lukkede fjorde som f.eks. Hjarbæk Fjord, Norsminde Fjord
- norer som f.eks. omkring Fyn
- brakvandssøer som f.eks. Saltbæk Vig og Nissum Fjord

Der vil i vejledningen til denne lov være en mere fyldestgørende gennemgang af eksempler på typer af vandområder der er særligt sårbare. Der vil yderligere inden 1. januar 2007 blive foretaget en landsdækkende kortlægning af potentialet for reduktion af udvaskningen mellem rodzonen og recipienten. En kortlægning af landbrugsarealet efter oplandenes sårbarhed vil først blive foretaget i forbindelse med vand- og naturplanerne med udgangen af 2009. Indtil da vil kommunerne skulle tage udgangspunkt i målsætningerne i de foreliggende regionplaner samt en konkret vurdering af den enkelte recipients sårbarhed.

Det skal dog bemærkes, at miljøministeren fra 1. januar 2007 vil fastsætte et ensartet vurderingsgrundlag for sagsbehandlingen, og at dette ikke kan undgås at afvige fra enkelte specifikke retningslinjer vedrørende vurderingsgrundlaget, som er fastsat i regionplanerne. Kommunerne skal i så fald henholde sig til det af ministeren fastsatte vurderingsgrundlag, som vil have forrang for regionplanretningslinjerne.

For landbrugsarealer, der afvander til sådanne recipienter, vil der blive stillet krav om et lavere husdyrtryk per hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for. Disse krav vil have som konsekvens, at i meget sårbare områder med et i forvejen højt husdyrtryk og en lav reduktionsfaktor til recipienten, vil man som hovedregel ikke kunne udvide. Dette er en stramning af den gældende praksis i husdyrtætte områder.

I forhold til Natura 2000 recipienter, som enten er mere robuste, eller hvor oplandet er så stort, at påvirkningen fra det enkelte projekt vil være mindre væsentlig f.eks. yderfjorde, marine områder og specifikke recipienter med et stort opland, vil der kun blive pålagt

restriktioner på udvidelsen, hvis reduktionspotentialet¹ mellem rodzonen og recipienten er lavt. I disse områder er udgangspunktet i øvrigt, at andre virkemidler som f.eks. etablering af vådområder og andre former for ekstensivering af landbrugsdriften vil blive taget i anvendelse.

I forhold til de områder, som ikke afvander til Natura 2000, vil der ikke blive stillet krav udover de generelle regler.

Grundvand

De regler, der har betydning for beskyttelsen af grundvandet, findes i en række forskellige love, bl.a. miljøbeskyttelsesloven, vandforsyningsloven og miljømålsloven. De nugældende regler for grundvandsbeskyttelsen ændres ikke med nærværende lovforslag.

Der vil således kunne fastsættes de nødvendige vilkår eller i givet fald gives afslag på godkendelse, hvis det er nødvendigt af hensyn til beskyttelse af et område, hvor der foreligger en indsatsplan mht. nitrat.

Når vand- og naturplanerne og de efterfølgende kommunale handleplaner, jf. miljømålsloven foreligger i 2009/2010, vil de sammen med kommuneplanerne indgå som et væsentligt element i miljøvurderingen og danne bindende grundlag for godkendelserne i relation til planernes mål og indsatsplan (i relation til grundvandsbeskyttelsen).

4.9 Fosfor

Der er behov for en regulering i forhold til særligt sårbare vandområder udover den generelle regulering, og denne regulering skal foretages efter en enkel model. Hermed kan miljøvurderingen og de deraf fastsatte krav gennemføres så enkelt og ubureaukratisk som muligt. Reguleringen rettes mod arealer på drænedede lerjorder i oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor.

Der skal derudover fokuseres på de såkaldte risikoområder, hvor der med stor sikkerhed kan forventes at være risiko for forhøjet fosforudvaskning. Dette gælder i første omgang arealer, hvor der er risiko for overfladeafstrømning, således at der kan stilles vilkår om bræmmer langs vandløb, der grænser op til skrånende markarealer

4.10 Et ensartet beskyttelsesniveau og en gennemskuelig sagsbehandling

Lovforslaget skal ikke tage forskud på evt. ændrede miljømål efter miljømålsloven for så vidt angår kvælstof og fosforbelastning af natur, overfladevand og grundvand. Det hidtidige beskyttelsesniveau i forbindelse med sagsbehandlingen af individuelle ansøgning om udvidelse af husdyrbrug er i høj grad fastsat af de enkelte amter og kommuner. Med lovforslaget ønskes sikret en ensartet sagsbehandling af ansøgninger. Det vurderes, at det ikke er muligt at sikre en ensartet sagsbehandling samtidigt med, at amternes beskyttelsesniveauer videreføres uændret. Det vil være nødvendigt at konkretisere beskyttelsesniveauet og gøre det ensartet på tværs af kommunegrænser. Der fastlægges

¹ Reduktionspotentialet er udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer ud fra rodzonen og den mængde nitrat, der ender i recipienten. Hvis reduktionspotentialet for eksempel er 50 pct. betyder det, at 2 kg. N/ha fra rodzonen resulterer i udvaskning af 1 kg. N til recipienten.

et ensartet beskyttelsesniveau, som bl.a. er beskrevet i de forrige afsnit og som vil blive beskrevet i vejledningen. Ved beskrivelsen af beskyttelsesniveauet er det tilstræbt, at dette samlet set svarer omtrent til gennemsnittet af det amtslige niveau. Det er dette beskyttelsesniveau kommunerne skal anvende i perioden fra 2007 frem til 2009/2010.

Efter 2009/2010 vil der foreligge natur- og vandmiljøindsatsplaner efter miljømålsloven. Det er hensigten, at miljøgodkendelserne efter 2009 skal bidrage til at gennemføre natur- og vandmiljøindsatsplanerne, idet sagsbehandlingen af miljøgodkendelserne og de fastsatte vilkår heri til den tid må tilpasses lokale miljømål. Det kan derfor være hensigtsmæssigt at justere regler og vejledning vedrørende miljøgodkendelserne til den tid.

I forbindelse med lovarbejdet er amternes faglige niveau for den gældende beskyttelse af vand, natur, landskab m.v. blevet udredt.

Udredningsarbejdet viser, at amterne kun i ringe eller ingen grad foretager en vurdering af de landskabelige påvirkninger. Med henblik på at kunne overholde kravene i VVM-direktivet foreslås det, at der udformes retningslinjer, der konkretiserer beskyttelsesniveauet for landskabet i forhold til amternes nuværende niveau og således at kommunerne i deres vurdering inddrager landskabet set ud fra historiske, kulturelle, arkæologiske, æstetiske og geologiske forhold. Dette skal samtidig ses i lyset af, at mange fremtidige husdyrproduktioner forventes at antage så store dimensioner, at det vil kræve ekstra omtanke at lokalisere og indpasse dem i landskabet på en hensigtsmæssig måde.

Miljøministeriet vil udarbejde en ny og forbedret samlet vejledning til kommunernes behandling og vurdering af husdyrbrugssager. Vejledningen skal medvirke til, at sagsbehandlingen foretages på et så ensartet fagligt beslutningsgrundlag som muligt. Det forventes at øge gennemskueligheden og påregnes at forkorte sagsbehandlingstiden væsentligt. I den kommende vejledning vil de beregningsmetoder og vurderingskriterier for næringsstofudledning og lugtemission, kommunerne bør anvende, blive beskrevet. Samtidigt målrettes vejledningsarbejdet således, at der kommer et langt bedre overblik over, hvilke oplysninger en ansøgning skal omfatte, og hvorledes kommunerne behandler sagen. Det vil give en betydelig lettelse for ansøgeren med hensyn til at udarbejde ansøgningsmateriale, ligesom det vil give langt bedre mulighed for at skabe sig et overblik over, om et projekt vil kunne realiseres.

4.11 Offentlighedsfaser

Den gældende VVM-proces efter planloven frem mod et regionplantillæg med tilhørende VVM-redegørelse gennemgår to offentlighedsfaser:

1. En forudgående offentlighedsfase, hvor myndighedens beslutning om, hvorvidt der skal udarbejdes en VVM-redegørelse, offentliggøres. Dette kaldes en idéfase. Høringsfristen er 2 uger.
2. En offentliggørelse af udkast til regionplantillæg med tilhørende VVM-redegørelse. Høringsfrist er 8 uger.

VVM-direktivet (85/337/1985) stiller efter den seneste ændring (2003/35/EF) på baggrund af Århus-konventionen krav om, at offentligheden og andre myndigheder tidligt og effektivt inddrages i beslutningsprocessen, således at der sikres ret til at fremsætte kommentarer og udtalelser, mens alle muligheder stadig står åbne. Det gennemføres i loven ved at kommunen annoncerer ansøgninger sammen med oplysninger om, hvordan og hvornår offentligheden kan fremsætte kommentarer og udtalelser. Det forhindrer ikke, at kommunen kan indlede sagsbehandlingen ved modtagelsen af ansøgningen. Udkast til afgørelse sendes i høring til den berørte offentlighed, og den endelige afgørelse annonceres. Det skal fremgå af afgørelsen, hvordan offentligheden har været inddraget.

IPPC-direktivets krav om forudgående offentlig høring, som ligeledes er ændret med henblik på gennemførelse af Århuskonventionen, er i dag gennemført i godkendelsesbekendtgørelsen, hvorefter ansøgning om miljøgodkendelse af et husdyrbrug over 250 dyreenheder samt væsentlige ændringer og udvidelser og skal i offentlig høring. Høringsfristen er 3-6 uger. De personer, der har bedt om det, får tilsendt afgørelsesudkast, når det foreligger med en høringsfrist på 2 uger.

Formålet med lovforslagets offentlighedsfaser er at sikre, at offentligheden høres, hvor det er relevant og hvor dette kan sikre et bedre beslutningsgrundlag. Formålet med lovforslaget er endvidere generelt at effektivisere miljøadministrationen af husdyrbrug.

Det foreslås på den baggrund, at reglerne om foroffentlighed i sager om godkendelse af VVM-pligtige husdyrbrug ændres, således at der ikke fremover sker en egentlig høring af offentligheden forud for udarbejdelsen af miljøredegørelsen, men alene en annoncering af ansøgningen. Forslaget skal ses i sammenhæng med, at der lægges op til mere klare krav til ansøgningens indhold end i dag, herunder at ansøgningen skal indholde en redegørelse for virkningerne på miljøet. Miljøredegørelsen (tidligere VVM-redegørelsen) vil efter lovforslaget blive sendt i offentlig høring sammen med kommunens miljøvurdering og udkast til afgørelse. Derved får borgerne mulighed for at tage stilling til projektet i sin helhed.

For de øvrige miljøgodkendelsespligtige husdyrbrug under IPPC-grænsen samt de husdyrbrug, som skal have en tilladelse med vilkår efter § 17 foreslås, at kommunen orienterer naboerne om ansøgningen sammen med kommunens udkast til afgørelse inkl. vilkår. For husdyrbrug under IPPC grænsen, der alligevel skal gennem en VVM-proces på baggrund af kommunens vurdering foretaget på baggrund af VVM-kriterierne inddrages offentligheden på tilsvarende måde som gælder for husdyrbrug over IPPC grænsen.

Kommunen skal ifølge VVM-direktivet offentliggøre afgørelser om, at ansøgninger som er omfattet af VVM-direktivets krav om screening, ikke vurderes at have væsentlige virkninger på miljøet.

I øvrigt vil forvaltningslovens almindelige regler om partshøring finde anvendelse.

4.12 Overgangsordning

Ifølge aftalen om kommunalreformen skal kommunernes afgørelser om etablering og udvidelse af husdyrbrug efter reglerne om VVM (vurdering af virkning på miljøet) i en overgangsperiode på to år efter reformens ikrafttræden godkendes af Miljøministeriet. Målet med det var at sikre, at de kommunale afgørelser i tilstrækkeligt omfang tager hensyn til natur og miljø.

Med dette lovforslag integreres miljøgodkendelse og VVM i én samlet godkendelse. Loven følges op af en detaljeret vejledning, herunder om fremgangsmåder og beskyttelsesniveau, som giver kommunerne et mere ensartet og gennemskueligt administrationsgrundlag.

Kommunernes afgørelser efter dette lovforslag omfattes af de nye regler om kvalitetsstyring af den kommunale sagsbehandling, jf. lovforslagets § 98 og bemærkningerne hertil. Miljøministeren foreslår klageberettiget i forhold til kommunernes afgørelser.

På den baggrund foreslås en egentlig statslig godkendelse af udkast til de kommunale afgørelser i sager om etablering eller udvidelse af de små husdyrbrug under 75 dyreenheder, hvor kommunen vurderer, at det ansøgte ikke kan indebære en væsentlig påvirkning af miljøet.

Endvidere foreslås en løbende kvalitativ analyse af kommunernes afgørelser, hvor Miljøministeriet (ved de nye statslige miljøcentre) forpligtes til løbende at udtage et antal stikprøver af kommunale afgørelser for at vurdere, om afgørelserne er truffet i overensstemmelse med ministeriets vejledning.

Den foreslåede udmøntning af aftalen om kommunalreformen fra juni 2004 indebærer, at det ikke er enhver kommunal afgørelse, der skal indsendes til Miljøministeriet til godkendelse.

Den foreslåede ordning vil blive evalueret efter udløbet af den 2-årige overvågningsperiode. Evalueringen vil indeholde en gennemgang af, hvordan sagsbehandlingstiderne har udviklet sig, herunder en vurdering af i hvilket omfang kommunerne har fulgt retningslinjerne i den kommende vejledning om administration ved godkendelse af husdyrbrug.

4.13 Lovforslagets øvrige kapitler

4.13.1 Tilsyn

Bestemmelserne i lovforslagets kapitel 6 svarer i vidt omfang til reglerne og principperne i miljøbeskyttelseslovens kapitel 9 om tilsyn. Endvidere indeholder kapitlet enkelte bestemmelser svarende til bestemmelser i miljøbeskyttelseslovens kapitel 10 om administrative bestemmelser, der er flyttet til denne lovs kapitel om tilsyn. Det skal dog bemærkes, at tilsynsfrekvensen for mellemstore brug foreslås at følge den nuværende tilsynsfrekvens for godkendelsespligtige husdyrbrug. Dette betyder, at tilsynsfrekvensen

for disse brug øges, således at de bliver omfattet af et krav om tilsyn hvert 3. år mod nu hvert 6. år.

Brugerbetaling

Nedsættelsen af miljøgodkendelsesgrænsen fra IPPC-grænsen til 75 dyreenheder medfører, at de mellemstore brug (75 - 250 dyreenheder) omfattes af kravet om brugerbetaling for godkendelse. Brugerbetalingskravet over for de mellemstore brug sker ud fra ligebehandlingsprincippet, i det alle øvrige godkendelsespligtige virksomheder er omfattet af brugerbetalingsbekendtgørelsen.

Alle husdyrbrug over 3 dyreenheder er omfattet af tilsyn og brugerbetaling uanset om de er omfattet af miljøbeskyttelsesloven eller vil blive omfattet af tilsyn efter denne lov.

4.13.2 Administrative bestemmelser

4.13.3 Klage

I det nuværende system behandles klager i forbindelse med udvidelse eller etablering af husdyrbrug både af Skov- og Naturstyrelsen, Miljøklagenævnet og Naturklagenævnet. Afgørelser om godkendelse af husdyrbrug efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 træffes i dag af kommunalbestyrelsen og kan påklages til Skov- og Naturstyrelsen. Skov- og Naturstyrelsens afgørelser kan påklages til Miljøklagenævnet, som 3. instans. Herudover kan visse af kommunalbestyrelsens afgørelser efter husdyrgødningsbekendtgørelsen påklages til Skov- og Naturstyrelsen. Skov- og Naturstyrelsens afgørelser i disse sager kan ikke påklages til Miljøklagenævnet. I forbindelse med kommunalreformen er de klagesager, der hidtil er blevet afgjort af Skov- og Naturstyrelsen, pr. 1. januar 2007 flyttet til Miljøklagenævnet. Klager over afgørelser i landzonesager og VVM-sager kan påklages til Naturklagenævnet.

Efter lovforslaget vil Miljøklagenævnet være klageinstans for klager over afgørelser truffet efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Miljøklagenævnet vil derfor fremover skulle behandle forhold, som i dag ikke behandles af Miljøklagenævnet i forbindelse med sager om miljøgodkendelse, idet en tilladelse/godkendelse efter dette lovforslag vil skulle varetage alle de hensyn, som indgår i de nuværende tilladelser efter planloven (VVM-tilladelse og landzonetilladelse) og miljøbeskyttelsesloven.

Bestemmelserne i lovforslagets kapitel om 8 svarer i øvrigt i vidt omfang til reglerne og principperne i miljøbeskyttelseslovens kapitel 11 om klage og søgsmål. Det foreslås, at miljøministeren bliver klageberettiget i forhold til kommunernes afgørelser efter lovforslaget, hvilket skal ses i sammenhæng med den forslåede overgangsordning, jf. afsnit 4.12.

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har besluttet at afholde en høring inden udgangen af september 2006 med det formål at få klagesystemet på miljøområdet belyst.

Efter høringen vil aftalens parter drøfte indstillingsretten til Miljøklagenævnets lister over sagkyndige medlemmer. Parterne skal drøfte om de grønne organisationer skal indstille sagkyndige til Miljøklagenævnet i lighed med den indstillingsret, der i dag tilkommer

erhvervet og Miljøstyrelsen eller om der er behov for en mere grundlæggende ændring af de eksisterende regler.

4.13.4 Straf

Bestemmelserne i lovforslagets kapitel 9 om straf er i princippet bygget op på tilsvarende måde som strafbestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens kapitel 13.

Overtrædelser af lovens bestemmelser kan have alvorlige konsekvenser for natur og miljø. Det vurderes derfor at have stor betydning, at der sikres et sanktionsniveau med reel præventiv virkning.

Det er Miljøministeriets opfattelse, at det nuværende bødeniveau navnlig for overproduktion af husdyr er for lavt, under hensyn til de alvorlige miljømæssige konsekvenser der kan være forbundet med at overtræde reglerne. Lovforslaget indebærer en generel skærpelse af det almindelige bødeniveau, således at overtrædelse af loven medfører bøder, som står mål med den enkelte overtrædelse.

For så vidt angår overproduktionssager, indebærer lovforslaget en markant forhøjelse af bødeniveauet, idet det foreslås, at bødestørrelsen kommer til at afspejle den opnåede fortjeneste

Overtrædelser af lovens bestemmelser kan have alvorlige konsekvenser for natur og miljø. Det vurderes derfor at have stor betydning, at der sikres et sanktionsniveau med stor præventiv virkning.

Det er Miljøministeriets opfattelse, at det nuværende bødeniveau for ikke at anmelde eller søge godkendelse af en ændret produktion, eller for at tilsidesætte vilkår i en godkendelse i øvrigt generelt er for lavt, under hensyn til de alvorlige miljømæssige konsekvenser der er forbundet med at overtræde reglerne. Lovforslaget indebærer en generel skærpelse af det almindelige bødeniveau, således at overtrædelse af loven medfører bøder, som står mål med den enkelte overtrædelse.

For så vidt angår overproduktionssager, indebærer lovforslaget en markant forhøjelse af bødeniveauet, idet det foreslås, at bødestørrelsen kommer til at afspejle den opnåede fortjeneste

4.13.5 Overgangsbestemmelser

Forslaget tager udgangspunkt i en godkendelsesordning, der "udløses" i forbindelse med en etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug. Lovforslaget har således først virkning for bestående husdyrbrug fra det tidspunkt, hvor virksomheden foretager tilladelseskrævende eller godkendelsespligtige ændringer eller udvidelser.

Endvidere foreslås, at lovforslagets bestemmelser skal finde anvendelse ved revurdering af eksisterende husdyrbrug, som har en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 eller påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41 a eller § 41 b.

Da strukturudviklingen vil gå mod større, men færre brug (Landbruget forventer at strukturudviklingen vil betyde, at de i dag ca. 15.000 husdyrbrug i løbet af ca. 10 år er reduceret til ca. 3.500 svinebrug og ca. 3.500 kvægbrug), forventes det, at alle de husdyrbrug, der er af betydning for miljøbelastningen i løbet af en årrække vil være omfattet af en miljøgodkendelse.

Lovforslaget indebærer at flere husdyrbrug fra 1. januar 2007 bliver omfattet af krav om godkendelse inden etablering, udvidelse eller ændring. Samtidig indebærer lovforslaget, at en række afgørelser, som hidtil har været reguleret af forskellige bestemmelser og forskellige tilladelser samles i en integreret godkendelsesordning.

Der vil derfor kunne opstå en række tvivsspørgsmål i forbindelse med overgangen til den nye godkendelsesordning, som det vil være hensigtsmæssigt at fastsætte regler om.

Fastsættelsen af overgangsregler kompliceres af, at der med dette lovforslag sker en sammensmeltning af en række afgørelser (VVM-screening, VVM-tilladelse/ VVM-tillæg; landzonetilladelse, miljøgodkendelse, lokaliseringsgodkendelse), som i dag behandles efter forskellige regelsæt. Endvidere er der forskel på, hvilke ændringer der med lovforslaget sker i forhold til gældende ret for de forskellige kategorier af husdyrbrug. Ligesom de enkelte husdyrbrug afhængigt af lokalisering og miljøpåvirkninger fra anlægget vil være omfattet af forskellige godkendelseskrav m.v.

Reglerne skal endvidere tage højde for, at der samtidig pr. 1. januar 2007 vil skulle ske en overdragelse af alle verserende VVM-sager fra amterne til kommunerne, som ikke tidligere har behandlet sådanne sager. Der skal derfor samtidig fastsættes nye retningslinjer for kommunernes behandling af sådanne sager.

Der kan endvidere være situationer, hvor landmanden inden den 1. januar 2007 allerede har opnået nogle af de afgørelser/tilladelser, som efter 1. januar 2007 meddeles som en samlet tilladelse/godkendelse efter de nye regler.

De foreslåede overgangsregler i loven tager udgangspunkt i, at så mange sager som muligt om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug bliver omfattet af de nye regler.

Det foreslås, at kun hvis alle de nødvendige tilladelser til etablering, udvidelser eller ændring af husdyrbrug – dvs. landzonetilladelse, lokaliseringsgodkendelse, VVM-screening, VVM-tilladelse, miljøgodkendelse - er meddelt inden 1. januar 2007, vil husdyrbruget efter 1. januar 2007 kunne etableres uden godkendelse efter de nye regler.

De gældende regler indeholder en række bestemmelser om tidsbegrænsning af ikke udnyttede afgørelser.

Efter godkendelsesbekendtgørelsen gælder, at der i godkendelsen skal fastsættes en frist for udnyttelse af godkendelsen. Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for udløbet af denne frist. Fristen bør normalt ikke fastsættes til senere end 2 år fra godkendelsens meddelelse. Hvis en godkendelse indeholder tilladelse til at gennemføre

planlagte ændringer eller udvidelser, jf. miljøbeskyttelseslovens § 36, bør fristen for at udnytte denne del af godkendelse ikke overstige 5 år fra godkendelsens meddelelse.

Efter planloven gælder i dag som en generel regel, at en tilladelse – dvs. landzonetilladelse og VVM-tilladelse – bortfalder, hvis den ikke er udnyttet 3 år efter, at den er meddelt. Bestemmelsen omfatter efter sin ordlyd ikke uudnyttede afgørelser om, at VVM-vurdering ikke er nødvendig (VVM-screeningsafgørelser efter planlovens § 6 c).

En sådan screeningsafgørelse efter planloven er ikke en tilladelse i traditionel forstand, men alene en afgørelse om, at projektet kan iværksættes uden en forudgående miljøvurdering efter planlovens VVM-regler og uden forudgående tilladelse til projektets igangsættelse – medmindre der skal indhentes tilladelse efter anden lovgivning.

For husdyrbrugene indføres nye godkendelseskrav og i den forbindelse skal der tages stilling til, om og hvor længe en screeningsafgørelse om ikke VVM-pligt efter de hidtil gældende regler skal kunne udnyttes (hvis de øvrige tilladelser og godkendelser også er opnået og forsat gyldige) uden godkendelse/tilladelse efter de nye regler.

Det foreslås, at at sådanne screeningsafgørelser bortfalder, hvis de ikke er udnyttet senest 2 år efter, at de er meddelt. Endvidere foreslås, at etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug kun kan påbegyndes i henhold til afgørelser der er meddelt før den 1. januar 2007 frem til 1. januar 2009. Dette gælder, uanset hvad der i øvrigt er bestemt i henhold til gældende lovgivning eller konkrete vilkår i de enkelte godkendelser/tilladelser. Hvis planerne om udvidelse er aktuelle, skønnes det, at igangsættelse af de nødvendige anlægsarbejder må kunne ske inden for denne periode uden væsentlige gener for erhvervet.

Da lovforslaget på en række områder ændrer både procedurekrav og de materielle regler f.eks. om krav til ansøgningens indhold og nye regler om godkendelse og bufferzoner, skal der tages stilling til, hvordan sager som er indgået hos myndigheden, det vil sige kommunen eller amtet før 1. januar 2007 skal behandles.

Lovforslagets overgangsbestemmelser har således det udgangspunkt, at sager, der ikke er færdigbehandlet 1. januar 2007, vil skulle afgøres efter de regler, der gælder på afgørelsestidspunktet, dvs. efter de nye regler. De foreslåede overgangsbestemmelser indebærer, at sager der ikke er færdigbehandlet 1. januar 2007 falder bort. Dette betyder, at landmanden vil skulle indsende en ny ansøgning om en samlet godkendelse efter de nye regler. Hermed opnås den fordel, at kommunerne fra 1. januar 2007 kun vil skulle behandle sager efter ét sæt regler. Ligesom uafsluttede sager i amterne vil kunne starte forfra i kommunerne efter de nye regler.

For sager om VVM-tilladelse og/eller godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, hvor VVM-redegørelse og udkast til afgørelse har været offentliggjort efter de hidtil gældende regler, foreslås det, at kommunalbestyrelsen bemyndiges til at træffe afgørelse om, at offentliggørelse af udkast til afgørelse efter de nye regler kan undlades.

Pr. 1. januar 2007 ændres klageinstansen for afgørelser efter miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør af loven. Sager som før kunne påklages til miljøministeren (hvis

kompetence er delegeret til Skov- og Naturstyrelsen) kan fremover påklages til Miljøklagenævnet. 1. januar 2007 bortfalder samtidig muligheden for at påklage afgørelser truffet af ministeren (Skov- og Naturstyrelsen) til Miljøklagenævnet som 3. instans. Dette er besluttet som led i kommunalreformen.

Efter lovforslaget bliver Miljøklagenævnet også klageinstans for afgørelser efter dette lovforslag, jf. også bemærkningerne til 4.13.3.

For de afgørelser som efter de gældende regler træffes efter planloven, dvs VVM-sager og landzonesager ændres klageinstansen dermed fra Naturklagenævnet til Miljøklagenævnet.

Der skal derfor i overgangsbestemmelserne tages stilling til, om klagesager, som er verserende 1. januar 2007 skal færdigbehandles Naturklagenævnet eller om klagesagerne skal færdigbehandles af Miljøklagenævnet (den nye klageinstans)

For afgørelser efter miljøbeskyttelsesloven indebærer overgangsbestemmelserne i miljøbeskyttelsesloven, der blev vedtaget i forbindelse med kommunalreformændringen (lov nr. 569 af 24. juni 2005 om ændring af lov om miljøbeskyttelse), at ikke afsluttede klagesager overføres fra Skov- og Naturstyrelsen til Miljøklagenævnet. De foreslåede overgangsbestemmelser i dette lovforslag tager samme udgangspunkt, nemlig at sagerne færdigbehandles af den nye klageinstans, dvs. Miljøklagenævnet. Det forslås endvidere, at klageinstansen som udgangspunkt færdigbehandler sagen efter de hidtil gældende regler. Klageinstansen kan dog træffe beslutning om, at sagen skal bortfalde og behandles i første instans efter de nye regler, hvis ikke alle nødvendige tilladelser foreligger i 1. instans pr. 1. januar 2007

Da de nye regler imidlertid indebærer, at VVM-sagerne for husdyrbrug ikke længere skal behandles som en del af planlægningen efter planloven, og Miljøklagenævnet ikke i øvrigt skal behandle sager om planlægning, forslås dog, at Naturklagenævnet færdigbehandler verserende sager om VVM-tillæg, og at Naturklagenævnet får kompetence til at stadfæste afgørelsen. Hvis Naturklagenævnet når frem til, at afgørelsen skal behandles på ny, hjemvises sagen til behandling i kommunen, som herefter vil skulle behandle sagen som en sag om miljøgodkendelse efter reglerne for godkendelse af husdyrbrug i den nye lov. De hidtil gældende regler om udarbejdelse af regionplantillæg m.v. er ophævet, og det vil ikke være hensigtsmæssigt at kræve udarbejdelse af kommuneplantillæg i stedet.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Konsekvenserne for de offentlige udgifter en mindre udgift på 33 mio. kr. (66 mio. - 33 mio.) i forhold til de faktiske udgifter i 2005.

Med forslaget reduceres antallet af klagemuligheder, idet flere afgørelser, som i dag træffes som selvstændige afgørelser, fremover indgår i en miljøgodkendelse/tilladelse efter denne lov. Endvidere vil der fremover kun være én klageinstans. Det forudsættes, at antallet af nye godkendelsessager vil være færre end det hidtidige antal screeningsafgørelser, idet der er en tendens til at produktionen koncentrereres på færre, men større husdyrbrug. Imidlertid vil godkendelsessagerne indeholde flere aspekter så det antages, at udgifterne til behandling af klager over den nye mængde godkendelser vil ligge

på samme niveau som udgifterne til behandling af klager over den hidtidige mængde screeningsafgørelser.

Der sker desuden en halvering af ansøgerens udgifter til egne timer og konsulenttimer i forbindelse med ansøgningsprocessen fra 21 mio. kr. til 10 mio. kr. på grund af forenklingsgevinsterne og bedre vejledningsmateriale/digitalt ansøgningsystem. Faldet modsvares stort set af en stigning i udgifterne til brugerbetaling, som stiger fra 5 mio. kr. til 16 mio. kr. under den nye procedure.

Tabel: Samlet oversigt over administrative omkostninger

Mio. kr.	Samlede udgifter	Offentlige udgifter	Brugerbetaling fra erhvervet	Øvrige adm. Udgifter for erhvervet	Samlede adm. omkostninger for erhverv
Udgifter 2005	72	66	6	22	28
Fremtidig udgift ny procedure	49	33	16	10	26

I totale tal skyldes reduktionen af de administrative udgifter primært en reduktion i udgifter til behandling af VVM-delen. Således er den hidtidige selvstændigt foretagne VVM-screening i den nye procedure erstattet af en stærkt forenklet VVM-vurdering, der baseres på miljøgodkendelsens resultat. Dertil kommer, at i og med VVM-reguleringen ikke mere bliver en del af planlovgivningen, skal der ikke udarbejdes kommuneplantillæg. Dette vurderes at reducere de administrative udgifter med ca. 70 % i forhold til det amtslige udgangspunkt. Endvidere vil kommunen og landmanden opleve en række effektiviseringsgevinster, som følge af en ny enkel og gennemskuelig vejledning og et ansøgnings-skema, der – forudsat at landmanden stiller med en fuldt oplyst ansøgning – vil kunne anvendes til at beregne miljøpåvirkningen og de vilkår, der kan forventes at blive stillet som følge heraf. Den relative besparelse i forhold til den nuværende praksis vurderes at være 25 % på den forenkledede vejledning og 25 % på de standardiserede vilkår. I det samlede udgiftsbillede vejer denne del dog ikke så tungt, da udgifterne til miljøgodkendelsesordningen i udgangspunktet kun har vejet med ca. 1/5 ift. VVM-udgifterne.

Samtidig med det forventede fald i antallet af klagesager, vil godkendelserne indeholde flere konkrete vilkår som kan påklages. På den baggrund antages det, at udgifterne til behandling af klager over den nye mængde godkendelser vil ligge på samme niveau, som klager over den hidtidige mængde screeningsafgørelser.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Miljøkravene i loven vurderes at medføre merudgifter for landbrugserhvervet på op til 100 mio. kr. om året. Der forventes derudover en positiv økonomisk effekt hos producenter af miljøteknologisk udstyr til landbrugserhvervet.

Merudgifterne opstår primært som følge af det generelle ammoniak-krav. Omkostningerne herved vurderes at ville udgøre 50-100 mio. kr. for erhvervet om året. Udgiften er dog meget afhængig af teknologivalg. Den beregnede udgift er baseret på, at en del landmænd vælger ikke at anvende bedste staldsystem og ikke vælger at anvende miljømæssigt optimale fodringsteknologier for at opfylde kravene på trods af, at der i mange tilfælde vil være økonomiske gevinster forbundet hermed. Det er desuden vurderingen, at udgifterne til en række af de mere avancerede ammoniakreducerende teknologier vil falde i takt med at efterspørgslen fra landbrugserhvervet stiger.

Nedfældning i sort jord og græsmarker vurderes samlet set ikke at medføre merudgifter for erhvervet.

Udgifterne som følge af en skærpet lugtvejledning er skønnet til ca. 10 mio. kr. årligt og følger af VMPIII-aftalens afsnit om, at den eksisterende lugtvejledning skal revideres.

Kravet om overdækning af gylleholdere i nærheden af naboer og kvælstoffølsom natur vil blive indført gennem en ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen med hjemmel i Miljøbeskyttelsesloven og er hermed ikke en konsekvens af denne lov. Kravet vil - når alle gylleholdere er udskiftet om 20 år - anslås at medføre en merudgift for landmændene på ca. 50 mio. kr. om året.

De beregnede administrative udgifter for erhvervet var i 2005 på 28 mio. kr. De administrative konsekvenser for erhvervet vil på baggrund af den estimerede fremtidige sagsmængde være stort set uændrede på 26 mio. kr. pr. år. Det skal dog bemærkes, at for gruppen af de mellemstore brug vil der være tale om en stigning i de administrative udgifter primært som følge af brugerbetalingen af den nye miljøgodkendelsesordning. Dette modsvares imidlertid af lettelserne for de store brug over IPPC-grænsen, idet de administrative omkostninger ved blandt andet sager med VVM-pligt lettes betydeligt

7. Administrative konsekvenser for borgerne

8. Miljømæssige konsekvenser

Miljøreguleringen af den danske husdyrproduktion er primært reguleret gennem generel regulering baseret på de vandmiljøplaner (VMP I, II og III), som er vedtaget siden midten af 1980'erne. De nuværende VVM-regler samt godkendelser i medfør af miljøbeskyttelsesloven har varetaget behovet for yderligere lokale beskyttelsesbehov.

Ifølge miljømålsloven skal der udarbejdes Vand- og Natura-2000-planer, indsatsprogrammer, som skal være gældende efter 2010, for at Danmark kan leve op til sine internationale forpligtigelser ifølge Vandramme- og Habitatdirektivet. Lovforslaget vil ikke tage forskud på evt. ændrede miljømål, men med det udvidede krav til

miljøgodkendelser udarbejdes et redskab, som kan bidrage til at gennemføre indsatsprogrammerne.

I sammenhæng med en række andre tiltag, der tager sigte på at reducere næringsstofpåvirkningen af miljøet fra landbruget, f.eks. etablering af vådområder, VMP III aftalens krav om yderligere reduktion af landbrugets udledning af næringsstoffer og afsætning af 1 mia. kr. til styrkelse af indsatsen på natur og miljøområdet, vil der med lovforslaget kunne opnås en synergieffekt.

Det faglige udredningsarbejde bag denne lov har vist, at amterne har anvendt mange forskellige modeller og antagelser om, hvor meget påvirkning fra næringsstoffer mv. forskellige recipienter kan tåle. Der lægges op til, at der for kommunernes administration udarbejdes retningslinjer for beskyttelsesniveauet, så der så der bliver ens regler for miljøpåvirkningen.

Endvidere vil der for en række miljøparametre blive fastlagt et fagligt grundlag med henblik på, at der både er en gennemskuelig sagsbehandling og ensartet vurdering af sammenlignelige sager på tværs af kommunerne.

Retningslinjer for beskyttelsesniveau, et fagligt vurderingsgrundlag og vilkårsfastsættelse i miljøgodkendelserne i stedet for den projektilpasning, der i dag sker i forbindelse med VVM-sagsbehandlingen forventes at forbedre godkendelsesmyndighedens mulighed for at kunne holde tilsyn med, at vilkårene overholdes. Det er vurderingen, at det giver bedre mulighed for at sikre miljøeffekten af de meddelte afgørelser i forhold til den nuværende regulering.

Vejledningsarbejdet i forbindelse med lovforslaget vil for en række miljøparametre give et fagligt grundlag for en ensartet og gennemskuelig sagsbehandling. Dette faglige grundlag kombineret med mulighederne for at fastsætte vilkår i miljøgodkendelserne forventes at forbedre godkendelsesmyndighedens muligheder for at sikre, at de fastsatte beskyttelsesforanstaltninger gennemføres. Dette vil i forhold til den nuværende VVM-procedure være en forbedring i forhold til at sikre miljøeffekten af de meddelte afgørelser.

Ifølge lovforslaget skal der i forbindelse med miljøgodkendelserne fastsættes skærpede krav til reduktion af ammoniakkravet, hvilket vil reducere baggrundsbelastningen med ammoniak. Kravet forventes i stort omfang at blive imødekommet ved en mere effektiv fodring, hvilket vil give positive sideeffekter i form af færre lugtgener og mindre nitratudvaskning. Derudover vil øget nedfældning i bufferzonerne og de skærpede krav til overdækning af gyllebeholdere give en yderligere reduktion af kvælstofbelastningen på den kvælstoffølsomme natur.

Det udvidede krav til miljøgodkendelser, hvor flere bliver omfattet af krav om miljøgodkendelse, vil øge mulighederne for at fastsætte krav til anvendelse af moderne miljøteknologi. Dette vil i sig selv betyde en mindre miljøbelastning.

Der er en øget tilsynsfrekvens på godkendelsespligtige virksomheder, idet der skal føres tilsyn med disse hvert 3. år mod hvert 6. år på ikke-godkendelsespligtige husdyrbrug. Et

udvidet krav om miljøgodkendelse vil dermed også give et mere effektivt tilsyn med disse virksomheder.

Det udvidede krav om miljøgodkendelser af husdyrproduktioner ned til 75 dyreenheder vil også i sig selv give en bedre beskyttelse af omboende overfor bl.a. lugtgener. Dette skyldes, at udvidelser udenfor de afstandskrav, som er fastsat i husdyrgødningsbekendtgørelsen, i dag i praksis ofte ikke vurderes for lugtgener m.m. Med lovforslaget vil alle husdyrbrug over 75 dyreenheder nu blive vurderet for lugtgener.

Der vil fortsat skulle tages de samme hensyn til landskab som i dag efter planlovens landzone- og VVM-regler. Dog vil vejledningen til kommunerne styrke landskabsbeskyttelsen.

9. Forholdet til anden lovgivning

Lovforslaget samler reglerne om miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, visse lokaliseringsregler efter husdyrgødningsbekendtgørelsen samt planlovens landzoneregler og VVM-regler.

Sigtet med lovforslaget er således at samle reguleringen af det enkelte husdyrbrugs udledninger af næringsstoffer, lugt, støj, støv m.v. fra husdyrbrug i en samlet lov med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser og godkendelser, herunder spildevandstilladelser skal fortsat indhentes efter miljøbeskyttelseslovgivningens regler. For anlæg, der er godkendelsespligtige efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 under et andet listepunkt end husdyrbrug – eksempelvis biogasanlæg - er det forudsat, at der fortsat indhentes særskilt godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens regler herom.

De godkendelsespligtige aktiviteter efter miljøbeskyttelsesloven, der kan være tilknyttet et husdyrbrug vil efter kommunalreformens ikrafttræden i fremtiden henhøre under kommunalbestyrelsens kompetence. Der kan derfor let ske den nødvendige samordning af sagsbehandlingen i de tilfælde, hvor der også er krav om en godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven.

For aktiviteter, der ikke er godkendelsespligtige efter miljøbeskyttelsesloven, og som ikke er omfattet af lovforslaget, vil det fortsat være miljøbeskyttelseslovens påbudsmulighed efter § 42, der skal finde anvendelse i de tilfælde, hvor der kan være et behov for indgrebsmuligheder – der tænkes eksempelvis på biogasanlæg, der ikke er godkendelsespligtige efter miljøbeskyttelsesloven.

Alle andre regler i miljøbeskyttelsesloven og fastsat med hjemmel i denne gælder uændret, f.eks. reglerne om affald, regler efter kapitel 3 og 4 om beskyttelse af vand og jord, regler fastsat med hjemmel i §§ 7 og 7a m.v.

For miljøgodkendelser, der udstedes i medfør af kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven gælder det, at der skal fastsættes vilkår til beskyttelse af en række særlige hensyn, der er særskilt reguleret i bekendtgørelser. Der tænkes eksempelvis på regler til beskyttelse mod

forurening med olie og kemikalierester. Reglerne vil alle blive ændret, således at vilkår herom også vil skulle fastsættes i de nye godkendelser efter lovforslagets §§ 23 og 25.

Husdyrbrug, der ikke ændres eller udvides, vil i en årrække fremover fortsat være helt reguleret af miljøbeskyttelsesloven, og herunder reglerne om tilsyn. For at skabe et ensartet tilsynssystem svarer tilsynsbestemmelserne i dette lovforslag til reglerne i miljøbeskyttelsesloven med de nødvendige tilpasninger.

Planlovens landzonebestemmelser skal fortsat gælde for plantebrug og de husdyrbrug, der ikke er omfattet af denne lov. Endvidere er det kun husdyrbrugerens anlæg og udbringningsarealer, der reguleres af dette lovforslag. En ansøgning om en ny beboelsesbygning på et husdyrbrug, som er omfattet af lovforslagets bestemmelser, vil f.eks. fortsat være omfattet af planlovens landzonebestemmelser.

Naturbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør af denne lov indeholder en række bestemmelser, som er udtryk for nationale beskyttelsesinteresser og er fortsat gældende. Særligt skal i denne sammenhæng fremhæves naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper, arealfredninger og fredede plante- og dyrearter.

I forbindelse med lovforslagets § 8 om bufferzone afgrænses - i forhold til ammoniakbelastningen - de § 3 områder, der skal inddrages i vurderingen af en ansøgning om miljøgodkendelse. De § 3 områder, som ikke er indeholdt i VMP III-aftalens definition af ammoniakfølsomme naturområder, inddrages ikke, men der vil uafhængigt af miljøgodkendelsesordningen fortsat skulle ske en håndhævelse af naturbeskyttelseslovens bestemmelse om, at der ikke uden dispensation må ske aktiviteter, som vil føre til tilstandsændringer i et § 3 område. Dette vil også gælde i forhold til husdyrbrug. Miljøgodkendelsen vil kunne indeholde vilkår, der sikrer, at naturbeskyttelsesloven er overholdt.

Med hjemmel i miljømålsloven er der udpeget internationale naturbeskyttelsesområder i Danmark.

Udpegningen er bindende for myndighederne, og der er i bl.a. miljømålsloven, naturbeskyttelsesloven og skovloven fastsat regler med henblik på - passivt og aktivt - at beskytte de internationale naturbeskyttelsesområder mod forringelser og væsentlige forstyrrelser samt skabe grundlag for at iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger. Det henvises særligt til miljømålslovens bestemmelser om vand- og natura 2000-planer, Natura 2000-skovplaner, naturbeskyttelseslovens kap. 2A, skovlovens kapitel 4 og bekendtgørelse om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder.

Denne lov erstatter ikke disse forskrifter eller regler udstedt i medfør af disse love, som derfor skal lægges til grund ved sagsbehandlingen efter denne lov.

Hvis der efter meddelelsen af miljøgodkendelse efter de foreslåede regler i dette lovforslag, skulle blive behov for indgreb af hensyn til Natura-2000 beskyttelsen, som ikke kan gennemføres efter dette lovforslag på grund af de foreslåede regler om retsbeskyttelse, vil

indgreb kunne ske efter reglerne i naturbeskyttelseslovens kapitel 2a eller tilsvarende bestemmelser i skovloven.

På tilsvarende måde indebærer lovforslagets bestemmelser om retsbeskyttelse mod indgreb efter lovforslagets kapitel 5, heller ikke en begrænsning af anvendelsesområdet for miljøbeskyttelseslovens bestemmelser om indgreb af hensyn til beskyttelsen af grundvand og overfladevand.

Hovedparten af de gældende regionplanretningslinjer, herunder kortbilag, opretholdes efter nedlæggelsen af amterne som landsplandirektiver, jf. § 3 i lov nr. 571 af 24. juni 2005 om ændring af lov om planlægning (Udmøntning af kommunalreformen). Kommunalbestyrelserne er derfor forpligtet til at virke for deres gennemførelse, medmindre de strider imod det i bekendtgørelse og vejledning til denne lov fastsatte beskyttelsesniveau.

Retningslinjerne for anvendelse og beskyttelse af vandressourcer og kvalitet af vandløb, søer og kystvande falder bort ved ikrafttrædelse af en vandplan efter miljømålsloven. Tilsvarende vil regionplanens retningslinjer for naturområder i Natura 2000-områderne bortfalde, når Natura 2000-planerne foreligger. De øvrige regionplanretningslinjer bortfalder først, når der på et tidspunkt efter 1. januar 2007 er vedtaget en endelig kommuneplan.

Forpligtelsen til indtil da at virke for gennemførelsen af regionplanen har f.eks. betydning for kommunernes administration af bestemmelserne om miljøgodkendelse. Regionplanens retningslinjer skal således indgå i skønnet ved udarbejdelsen af en miljøgodkendelse eller tilladelse.

En del af reguleringen af landbrugets miljøforhold hører under Ministeriet for Fødevarer og Landbrug og dets lovgivning. Lovforslaget vedrører alene lovgivning, der ligger inden for miljøministerens ressort. Lovforslaget vil dog på enkelte punkter få konsekvenser for administrationen af Fødevareministeriets lovgivning. Dette skyldes, at de fastsatte vilkår i miljøgodkendelserne, som skal reducere miljøbelastningen med kvælstof og fosfor, kan indeholde elementer, som også vil påvirke husdyrproducenternes indberetninger til Fødevareministeriet (f.eks. gødningsregnskaberne), og den kontrol Fødevareministeriet gennemfører.

Lovforslaget indeholder endvidere mindre konsekvensændringer i lov om forpligtende kommunale samarbejder, lov om et kvalitetsstyringssystem for den kommunale sagsbehandling på natur- og miljøområdet og lov om planlægning. Ændringerne er beskrevet i de specielle bemærkninger til lovforslagets kapitel 10.

10. Forholdet til EU-retten

En del regulering af landbrugets miljøforhold har baggrund i EU-lovgivning. Lovforslaget er en sammenskrivning af planreglerne for så vidt angår VVM-reglerne, og reglerne om godkendelse af IPPC virksomheder og omfatter således bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv nr. 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og

private projekters indvirken på miljøet (VVM-direktivet) og Rådets direktiv 96/61/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet) samt ændringerne i begge direktiver som følge af Århus-konventionen. Det er ikke med dette lovforslag hensigten at ændre i retstilstanden i forhold til disse forpligtelser. Med lovforslaget ændres dog i måden, man implementerer forpligtelserne på.

Med dette lovforslag videreføres gennemførelsen af IPPC-direktivets regler om godkendelse af husdyrbrug uændret, idet der dog er foretaget de nødvendige justeringer, der specifikt retter sig mod husdyrbrug. Supplerende regler i godkendelsesbekendtgørelsen og de supplerende regler om VVM, som i dag fremgår af samlebekendtgørelsen, og som ikke er medtaget i selve lovforslaget vil blive udstedt i en ny samlet bekendtgørelse.

Reglerne i Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrat fra landbruget er i dag for så vidt angår husdyrgødning blandt andet gennemført ved en række generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Det er bl.a. regler om opbevaringskapacitet og kravet om harmoni, som er fastsat som generelle krav, og som alle landbrug skal følge som minimum. Disse krav videreføres uændret i en kommende bekendtgørelse om husdyrgødning (den nuværende husdyrgødningsbekendtgørelse). I denne bekendtgørelse indgår tillige den undtagelse fra direktivet, som Danmark har opnået, hvorefter der for kvægbrug drevet efter fastsatte forskrifter kan udsprede op til 2,3 dyreenheder/ha mod 1,7 dyreenheder efter direktivet.

Dette lovforslag erstatter ikke regler fastsat til gennemførelse af direktivet om Miljøoplysninger.

Reglerne i vandrammedirektivet, fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet er implementeret i dansk ret i bl.a. miljømålsloven, naturbeskyttelsesloven, planloven og miljøbeskyttelsesloven. Dette lovforslag erstatter ikke disse forskrifter eller regler udstedt i medfør af disse love, som derfor skal lægges til grund ved sagsbehandlingen efter denne lov. Hvor nærværende lovforslag erstatter bestemmelser i planloven og miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør af disse love, vil de relevante bestemmelser i nærværende lov indgå som en del af implementeringen af direktivforpligtelserne.

EU-kommissionen skal orienteres om de foretagne ændringer af den danske gennemførelse af EU-reglerne.

11. Hørte myndigheder og organisationer

12. Virksomhedspanel

Lovforslaget [har været] forelagt Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) med henblik på vurdering af, om lovforslaget var velegnet til test i et af Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspaneler.

CKR vurderer, at

13. Tabel: Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige, erhvervslivet og borgerne

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angives omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angives omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat: Kommuner: Amtskommuner:	Anslået DUT besparelse: 33 mio. kr.	
Administrative konsekvenser for stat: Kommuner: amtskommuner:	Betydelig forenkling af det hidtidige system til vurdering af virkninger på miljøet	
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet		<p>Miljøkravene i loven vurderes at medføre merudgifter for landbrugserhvervet på op til 100 mio. kr. om året. Der forventes derudover en positiv økonomisk effekt hos producenter af miljøteknologisk udstyr til landbrugserhvervet.</p> <p>Merudgifterne opstår primært som følge af det generelle ammoniak-krav. Omkostningerne herved vurderes at ville udgøre 50-100 mio. kr. for erhvervet om året. Udgiften er dog meget afhængig af teknologivalg.</p> <p>Nedfældning i sort jord og græsmarker vurderes samlet set ikke at medføre merudgifter for erhvervet.</p> <p>Udgifterne som følge af en skærpet lugtvejledning er skønnet til ca. 10 mio. kr. årligt og følger af VMPIII-aftalens afsnit om, at den eksisterende lugtvejledning skal revideres.</p>
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Samlede administrative omkostninger er stort set uændrede. Halvering af de administrative omkostninger til udfærdigelse af ansøgning m.m.	Stigning i udgifter til brugerbetaling
Økonomiske konsekvenser for	Ingen	Ingen

borgerne		
Administrative konsekvenser for borgerne.	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Hovedformålet med forslaget generelle ammoniakreduktionskrav er at reducere baggrundsbelastningen med ammoniak både i Danmark, i farvandene omkring Danmark og i vores nabolande. Dette er af afgørende betydning for en række kvælstoffølsomme naturtyper såsom heder moser og overdrev, hvor baggrundsbelastningen med kvælstof fra atmosfæren i dag overskrider tålegrænsen. Visse af virkemidlerne, som forventes at kunne bidrage til reduktion af ammoniakemissionen, vil også kunne bidrage til at reducere lugtgenerne. Dette gælder virkemidler som reduceret fodring med protein, gyllekøling, visse typer af luftrensning, nye staldsystemer og bedre overdækning af lagre med husdyrgødning	Ingen
Forholdet til EU-retten.	Lovforslaget indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv nr. 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirken på miljøet, som ændret ved Rådets direktiv 97/11/EF af 3. marts 1997, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/35/EF af 26. maj 2003 (Århus-konventionen), EFT nr. L 175, s. 40. Rådets direktiv 96/61/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, EFT nr. L 257 af 10.10.1996, s. 26. Muligvis Nitratdirektivet	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Til § 1

Forslaget til lov om miljøregulering mv. af husdyrbrug er bl.a. en sammenskrivning af reglerne om godkendelse efter miljøbeskyttelseslovgivningen og planlovgivningen. Det er specielt reglerne om godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven kapitel 5 om miljøgodkendelse, reglerne om lokaliseringsgodkendelse efter husdyrgødningsbekendtgørelsen, reglerne om VVM-vurdering efter planloven og reglerne om landzonetilladelse ligeledes efter planloven. Hertil kommer, at en lang række generelle regler om regulering af husdyrbrug – og landbrug i øvrigt – fortsat vil have ophæng i - eller være udstedt i medfør af – specielt miljøbeskyttelseslovgivningen. Lovforslaget kan derfor ikke stå alene, og skal ses som en delmængde af den samlede miljølovgivning under Miljøministerens ressort, Som en af konsekvens heraf er det grundlæggende formål, som blev gennemført i forbindelse med af miljøreformen fra 1989-1992 videreført

i nærværende forslag og formålsbestemmelsen er i overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i lov om miljøbeskyttelse, lov om planlægning og lov om naturbeskyttelse.

Til § 2

Bestemmelsen fremhæver hvilke formål det særligt er hensigten at varetage med loven, bl.a. i lyset af at lovforslaget samler reglerne om miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, visse lokaliseringsregler efter husdyrgødningsbekendtgørelsen samt landzonereglerne og VVM-reglerne efter planloven.

I forhold til miljøbeskyttelsesloven er formuleringerne søgt tilpasset de forhold i landbrugets husdyrproduktion, som en ny miljølov herfor skal kunne regulere.

Til stk. 1, nr. 1.

Nr. 1. er miljøbeskyttelseslovens overordnede hensyn om at forebygge og begrænse forurening af luft, vand, jord og undergrund med udtrykkelig opregning af de forureningsgener, der ofte følger et husdyrbrug i form af lugt-, støv-, støj- og fluegener, og som ligeledes er omfattet af miljøbeskyttelseslovens foureningsbegreb.

Lys er i dag omfattet af VVM-reglerne, men ikke af miljøbeskyttelseslovens muligheder for at fastsætte vilkår til begrænsning af gener herfra. Som noget nyt er der i tilladelses- og godkendelsesordningerne tilføjet lysgener, idet disse i nogle tilfælde kan medføre gener for omgivelserne i et omfang, som nødvendiggør vilkår.

Til stk. 1, nr. 2-5.

Nr. 2 - 5 overføres uændret fra miljøbeskyttelsesloven.

Nr. 2 er historisk betinget og skal ses i sammenhæng med at de lokalt gældende sundhedsvedtægter blev ophævet ved miljøbeskyttelsesloven i 1973. Reglen har mere karakter af et sundhedsmæssigt (hygiejnisk) hensyn end et egentligt forureningsmæssigt hensyn, men specielt i forhold til husdyrbrug, hvor opbevaring af affaldsprodukter som f.eks. døde dyr mv. kan give anledning til uhygiejniske forhold er der et behov for opretholdelse af reglen.

Vedrørende nr. 3 og 5 henvises til bemærkningerne til miljøbeskyttelsesloven § 1, stk. 2, nr. 3 og 5, idet det bemærkes at selve affaldsbortskaffelsen kun reguleres i miljøbeskyttelsesloven.

Nr. 4 videreføres fra miljøbeskyttelsesloven som et vigtigt element. Reglen omfatter al form for ny teknologi, som kan begrænse forurening. Reglen omfatter både teknologi betegnet som BAT og optaget på EU-kommissionens BREF-noter, som anden teknologi.

Til stk. 1, nr. 6.

Sådan som det er kravet efter de gældende regler, skal det ved administrationen af denne lov sikres, at naturen med dens bestande af vilde dyr og planter og dyr og deres levesteder beskyttes i overensstemmelse med nationale naturbeskyttelsesregler og EU-retlige forpligtelser.

Til stk. 1, nr. 7.

Bestemmelsen svarer til planlovens § 1, stk. 2, nr. 2, og omhandler bevaringshensyn for såvel bygninger og bymiljøer som for landskaber. Formålsbestemmelsen er især relevant i forbindelse med overflytningen af planlovens VVM- og landzoneregler.

Beskyttelsesinteresserne i det åbne land omfatter ikke alene naturbeskyttelsesinteresser, men også kulturhistoriske, rekreative og geologiske interesser, herunder landskabets æstetik og fortælleverdi.

Samfundets udvikling medfører til stadighed forandringer i landskabets karakter og variation. Landbrugets strukturudvikling, herunder husdyrproduktionen, går i disse år imod langt færre og større produktioner. Denne udvikling medfører forandringer i landskabet i kraft af ændrede ejendomsstrukturer, arealanvendelser samt produktions- og driftsformer. Behovet for tidssvarende produktionsanlæg medfører, at de gamle driftsbygninger opgives til fordel for nye, større bygninger. Ifølge landbruget opføres der omkring 2 mio. m²

nye driftsbygninger om året. Samlet set stiller dette store krav til overvejelserne omkring landbrugsbyggeriets lokalisering og indpasning i landskabsbilledet.

Der er behov for at indtænke de landskabelige værdier i administrationen efter denne lov, for at sammentænke dem med udviklingen i jordbruget og for at de kan sikres og bevares for eftertiden.

Til stk. 1, nr. 8.

Det er en national planlægningsopgave at bevare de danske kyster., som er enestående i Europa på grund af deres variation og omfang, så de fortsat kan udgøre landskabelige helheder, hvor natur- og landskabsværdierne har høj prioritet samtidig med, at områderne kan bruges til velbegravede, oftest rekreative formål. I de landzonearealer, der er omfattet af planlovens kystnærhedszone, skal landzoneadministrationen styres af hensynet til både at friholde det åbne land og selve kystområderne for ny bebyggelse.

Til stk. 1, nr. 9.

Ved etablering, udvidelser eller ændring er der i dag regler om offentlighedens inddragelse i beslutningerne om og på hvilke grundlag, der skal meddeles godkendelse. Det er ikke alene regler i forvaltningsloven, men også regler i Århuskonventionen, som via VVM-direktivet og IPPC-direktivet er gennemført i dansk ret. Reglerne om VVM for husdyrbrug og reglerne om godkendelse af IPPC-husdyrbrug overføres fra hhv planloven og miljøbeskyttelsesloven og i den sammenhæng er procedurereglerne sammenskrevet og tilrettet de forskellige størrelser husdyrbrug, hvilket vil forenkle sagsgangen for den enkelte landmand.

Lovforslaget fastsætter, hvilke husdyrbrug, der i forbindelse med etablering, udvidelse eller ændring skal opnå en godkendelse eller tilladelse efter dette lovforslag.

Der skabes herved det fornødne grundlag for at ansøgninger om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug kan behandles i én og samme sagsgang.

Det betyder, at området er udvidet i forhold til miljøbeskyttelseslovens natur og miljøbestemmelser til også at omfatte hensynet til landskabelige værdier.

Til § 3

Anvendelsesområdet for loven er erhvervmæssige husdyrbrug, det vil sige brug over 3 dyreenheder, der på baggrund af en ansøgt etablering, udvidelse eller ændring skal godkendes eller tillades efter lovens ikrafttræden.

Forslaget omfatter tilladelser til etablering, udvidelser og ændringer af husdyrbrug for mere end 15 dyreenheder og godkendelser af etablering, udvidelser og ændringer af husdyrbrug for mere end 75 dyreenheder samt revurderinger af disse.

Reglerne om indretning og drift er i dag generelt fastsat i husdyrgødningbekendtgørelsen, og vil blive videreført i en ny husdyrgødningbekendtgørelse. Det vil således stadig være husdyrgødningbekendtgørelsens regler om indretning og drift, der er udgangspunktet. Men i lighed med i dag vil der kunne stilles vilkår i kommende godkendelser og tilladelser efter lovforslaget, som kan være mere vidtgående, end de generelle regler efter bekendtgørelsen, miljøbeskyttelseslovgivningens regler i øvrigt samt eksempelvis regler efter gødningsloven. Herudover vil der kunne fastsættes vilkår til beskyttelse af landskabelige værdier. Det kan eksempelvis være vilkår til begrænsning af lugt,-støv,- støj,-flue og lysgener, som fortrinsvis vil være aktuelle for husdyrbrug, som ligger i nærheden af naboer. Det vil også være generelle vilkår til begrænsning af ammoniaktabet fra anlægget, som i situationer, hvor anlægget ligger i nærheden af sårbar natur vil kunne skærpes yderligere.

Endelig skal nævnes, at der i forbindelse med vilkårsfastsættelsen specielt i forhold til ammoniakreduktion skal lægges ekstra vægt på anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) samt regler til reduktion af ammoniakforureningen til bl.a. beskyttelse af sårbar natur.

Generelle regler i miljøbeskyttelsesloven og generelle regler udstedt i medfør heraf til regulering af alle godkendelsespligtige industrier incl. landbrug – husdyrbrug og plantebrug - samt generelle regler udstedt i

medfør af miljøbeskyttelsesloven til regulering af specielt husdyrbrug, som f.eks. husdyrgødningsbekendtgørelsen og pelsdyrbekendtgørelsen foreslås som hovedregel fortsat videreført med ophæng i miljøbeskyttelsesloven. Det vil sige, at visse regler relateret til godkendelse af husdyrbrug, som lokaliseringsbestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4, reglerne om afstandskrav til drikkevandsboringer, naboskel og vej samt reglerne om forbud mod etablering i byzoner og i nærmere angivne afstande til naboer både overflyttes til dette lovforslag og videreføres som generel regel i den nye husdyrgødningsbekendtgørelse. Den nærmere beskrivelse af reglerne fremgår af lovforslagets § 7, § 9, § 10, § 13.

Sigtet med lovforslaget er således at samle miljøreguleringen af næringsstoffer, lugt, støj, støv osv. fra husdyrbrug i en samlet lov med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser og godkendelser, herunder spildevandstilladelser, skal fortsat indhentes efter miljøbeskyttelseslovgivningens regler. For anlæg, der er godkendelsespligtige efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 under et andet listepunkt end husdyrbrug – eksempelvis biogasanlæg - er det forudsat, at der fortsat indhentes særskilt godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens regler herom.

Det er vurderingen, at de godkendelsespligtige aktiviteter efter miljøbeskyttelsesloven, der kan være tilknyttet et husdyrbrug også i fremtiden henhører under kommunalbestyrelsens kompetence. Der kan derfor ske den nødvendige samordning af sagsbehandlingen i de tilfælde, hvor der også er krav om en godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven.

For aktiviteter, der ikke er godkendelsespligtige efter miljøbeskyttelsesloven, og som ikke er omfattet af lovforslaget, vil det fortsat være miljøbeskyttelseslovens påbudsmulighed efter § 42, der skal finde anvendelse, i de tilfælde, hvor der kan være et behov for indgrebsmuligheder – der tænkes eksempelvis på biogasanlæg, der ikke er godkendelsespligtige efter miljøbeskyttelsesloven. Det gælder også det store antal af husdyrbrug, som ikke udvider eller ændres, men hvor der vil være et behov for at kunne imødegå eksisterende forureningsgener. I den kommende husdyrgødningsbekendtgørelse vil det blive præciseret, at kommunalbestyrelsen kan påbyde et eksisterende husdyrbrug at nedbringe væsentlige forureningsgener fra henholdsvis anlægget og fra arealerne.

Lovens anvendelsesområder er fastsat til erhvervsmæssige husdyrbrug, det vil sige husdyrbrug over 3 dyreenheder og er udmøntet således at de generelle forbudsbestemmelser i § 7 - § 10 omfatter alle husdyrbrug. Det er en forenkling af den tidligere opdeling mellem erhvervsmæssige husdyrbrug og ikke erhvervsmæssige dyrehold. Reglerne om ikke-erhvervsmæssige dyrehold er i dag fastsat i bekendtgørelse nr. 944 af 16. september 2004 om miljøregulering af visse aktiviteter, som fastsætter individuelle grænser for en række dyretyper. Beregningen af de fleste af disse kategorier omfatter i det store hele, hvad der svarer til 3 dyreenheder, hvorfor der i forbindelse med bekendtgørelse om betaling for tilsyn er fastsat en grænse for betaling af tilsyn for husdyrbrug, der har 3 dyreenheder eller mere. I forbindelse med revisionen af bekendtgørelsen om visse aktiviteter, jf. nedenfor, vil reglerne herom blive samordnet.

I visse bekendtgørelser efter miljøbeskyttelsesloven stilles krav til særligt aktiviteter m.v., og der fastsættes regler om, hvilke vilkår der på disse områder skal fastsættes i miljøgodkendelser. De bekendtgørelser, der også er relevante for husdyrbrug, skal fremover udstedes med hjemmel i begge love og også gælde i forbindelse med godkendelse efter denne lov.

Hvad angår regulering af andre dyrehold, samt husdyrbrug med 15 eller færre dyreenheder, som ikke vil blive omfattet af de foreslåede regler om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug, er det fundet hensigtsmæssigt at samle forskellige regler om lokalisering af dyrehold i en ny bekendtgørelse om miljøregulering af visse dyrehold. Det drejer sig bl.a. om den dispensationsmulighed, der i dag eksisterer (jf. § 3 i husdyrgødningsbekendtgørelsen) for kommunalbestyrelsen til at meddele dispensation til hestepensioner og rideskoler. Det er desuden hensigten at overføre de eksisterende lokaliseringsregler om erhvervsmæssigt hundehold (hundekenneler og – pensioner m.v.) fra husdyrgødningsbekendtgørelsens § 5 hertil. Endvidere foreslås det, at den nuværende regulering af ikke-erhvervsmæssigt dyrehold, som er omfattet af bekendtgørelse nr. 944 af 16. september 2004 om miljøregulering af visse aktiviteter, også overflyttes til den foreslåede nye bekendtgørelse. Det foreslås endelig at videreføre den eksisterende mulighed for kommunalbestyrelsen til at udstede lokale forskrifter om visse dyrehold i byzone- og sommerhusområder, herunder forbyde visse former for dyrehold i bestemte områder. Det er primært såkaldte hønseregulativer, der hidtil er blevet udstedt.

Det findes mest hensigtsmæssigt, at disse nye bekendtgørelser med det materielle indhold, de har, udstedes med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven.

Som konsekvens af de foreslåede ændringer i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der indebærer, at nogle lokaliseringsregler overføres til den ny lov om godkendelse af husdyrbrug, mens andre videreføres i ovennævnte nye bekendtgørelse om miljøregulering af visse dyrehold, er det hensigten at udstede en ny husdyrgødningsbekendtgørelse. Denne skal indeholde generelle krav om stalde og lignende indretninger til dyr samt alle former for opbevaring og anvendelse af gødning herfra. Derudover vil de eksisterende regler om ensilageoplag samt opbevaring og anvendelse af ensilagesaft og visse former for spildevand også blive overført til denne bekendtgørelse.

Pelsdyrfarme er i øjeblikket reguleret af en såkaldt branchebekendtgørelse, der indeholder vise afstandskrav til lokalisering af farme med kødædende pelsdyr (primært mink), og krav til indretning af pelsdyrhaller og vaskeplads samt drift af pelsdyrfarme. Derudover skal pelsdyrfarme overholde visse af de generelle krav i husdyrgødningsbekendtgørelsen om anvendelse og opbevaring m.v. af gødning fra pelsdyrfarme. Det er tanken at videreføre branchebekendtgørelsen med de fastsatte indretningskrav til pelsdyrhaller, som også vil gælde for farme med 15 eller færre dyreenheder. Disse vurderes at være tilstrækkelige til at begrænse miljømæssige gener for omgivelserne. Der er samtidig foreslået at indsætte en påbudshjemmel, så der gives kommunalbestyrelsen mulighed for at påbyde visse foranstaltninger til begrænsning af miljømæssige gener, såsom flueplager, hvis der vurderes at være behov herfor i lighed med bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 42.

Ifølge det foreliggende lovforslag vil pelsdyrfarme for mere end 15 dyreenheder være omfattet af en bufferzonetilladelse, hvis farmen ligger mindre end 300 m fra de omhandlede beskyttede naturtyper.

Jævnfør bemærkningerne til lovforslagets § 7 om forbud mod etablering, udvidelse og ændring af anlæg til husdyrbrug beliggende indenfor nærmere afstande til naboer mv. er der i bestemmelsens stk. 3 indsat en bemyndigelse til ministeren til for nærmere specificerede dyrearter at fastsætte skærpede afstandskrav. Bemyndigelsen tænkes udmøntet specielt for pelsdyrfarme, hvor der allerede i dag til begrænsning af specielt lugt,- og fluegener gælder skærpede afstandskrav til naboer mv.

Til § 4

Det er etableringen, udvidelsen eller ændringen af et husdyrbrug, som udløser godkendelsespligt, eller pligt til at opnå en tilladelse. I lovforslagets § 4 er derfor foretaget en sammenskrivning af de begreber, der indgår fra henholdsvis IPPC-direktivet om godkendelse og VVM-direktivet om vurdering af den miljømæssige effekt.

Det betyder, at de elementer i forbindelse med en etablering, udvidelse eller ændring, som skal indgå i den miljømæssige vurdering, og som er flere delmængder af det projekt, som myndighederne skal behandle, kan indgå ved myndighedernes samlede vurdering og grundlag for afgørelsen.

Udgangspunktet ved miljøgodkendelser af husdyrbrug har igennem tiderne været godkendelse af dyreholdet med tilhørende stalde og lignende samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg. Dette udgangspunkt videreføres uændret, og baserer sig på de generelle regler om indretning og drift, som i dag fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsen, jf. bemærkningerne til § 3. Disse regler videreføres i en ny husdyrgødningsbekendtgørelse.

I forbindelse med gennemførelsen af VVM-direktivet samt IPPC-direktivet blev der imidlertid sat mere fokus på arealanvendelsen og i den forbindelse om det generelle harmonikrav i visse nærmere beskrevne situationer skulle skærpes i den konkrete sag. I fortsættelse af aftalerne om VMP-II og III er denne fokus yderligere blevet forstærket, ligesom naturbeskyttelsen og drikkevandsbeskyttelsen har understreget behovet herfor.

Ved administrationen af VVM samt miljøgodkendelser efter IPPC-direktivet er arealanvendelsen indgået som en del af vurderingsgrundlaget i sagen og dette videreføres med denne lov.

Lovforslaget fastsætter på baggrund af den eksisterende praksis, at miljøbelastningen af arealerne skal indgå ved vurderingen af ansøgningen.

Langt hovedparten af husdyrbrug op til ca. 150 dyreenheder drives af landmænd, der alene ejer det pågældende husdyrbrug. Husdyrbrug fra 150 dyreenheder drives af landmænd, der gennemsnitligt ejer ca. 2 husdyrbrug, og gødningsregnskab mv opgøres på bedriftsniveau, hvilket også indebærer, at de oplysninger myndighederne modtager opgøres på bedriftsniveau. Det vil derfor være mest hensigtsmæssigt, og administrativt en fordel for den enkelte landmand, at bedriftens samlede areal indgår ved miljøvurderingen. Det vil sige, at der med lovforslaget foretages en sammensmeltning og forenkling af VVM-direktivets krav om, at det er de samlede udspretningsarealer, der skal indgå ved vurderingen og godkendelsesordningens krav om vilkårsfastsættelse. Det er herefter forslaget, at bedriftens samlede areal ved første ansøgning om etablering, udvidelse eller ændring på et anlæg underkastet en samlet prøvelse, således at der kan fastsættes vilkår til samtlige bedriftens arealer. Ved en senere udvidelse eller ændring på et af de øvrige anlæg, som landmanden ansøger om, vil der alene skulle foretages en vurdering af, om der er tilstrækkeligt harmoniareal til rådighed. Undtaget er dog de tilfælde, hvor der i mellemtiden er gennemført konkrete planer i medfør af anden lovgivning – herunder miljømålsloven – som kan medføre lettelser eller skærpelser for vilkårsfastsættelserne til beskyttelse af de sårbare områder.

I godkendelsen kan der alene stilles krav til arealer, der er ejede eller lejede (forpagtede). I forbindelse med miljøvurderingen kan imidlertid indgå forhold, som ikke kan vilkårsfastsættes i den individuelle afgørelse. Det kan være, at der ikke på husdyrbruget er tilstrækkelige ejede eller forpagtede arealer til rådighed, til at kunne opfylde harmonikravet. Husdyrproducenten er derfor nødt til i forbindelse med ansøgningen at indgå en aftale med tredjemand om at aftage husdyrgødning til udspretning på tredjemands arealer. Der er i forslaget medtaget og defineret, hvad der forstås ved tredjemands arealer. Tredjemands arealer kan være beliggende på et andet husdyrbrug eller et plantebrug.

Det foreslås som hovedregel, at udspretning af husdyrgødning på tredjemandsarealer alene kan medtages i beregningen af det samlede harmonikrav ved godkendelsen af ansøgerens husdyrbrug for så vidt angår de arealer, der er robuste nok til at kunne modtage det fulde generelle harmonikrav (1,4 dyreenheder for svin, 1,7 dyreenheder for blandede brug og undtagelsesbestemmelsen på 2,3 dyreenheder for kvægbrug, der dyrker jorden efter de retningslinjer, der er fastsat for denne type brug).

Hvis det ønskes, at mere sårbare arealer på tredjemands ejendom skal kunne indgå i harmoniberegningen i forbindelse med en anden husdyrbrugers behandling af en ansøgning om etablering, udvidelse eller ændring, kan tredjemand ansøge om en særskilt godkendelse af samtlige hans arealer, således at der kan blive gennemført en vurdering af bedriftens arealer og fastsat vilkår om dyrkning og udspretning af husdyrgødning på disse arealer. Der henvises til bemærkningerne til § 12, stk. 4 og 5.

Til § 5

Til stk. 1

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 1, stk. 4, og fastsætter at kommunalbestyrelsen ved meddelelse af godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven kan fastsætte vilkår, der er mere vidtrækkende end reglerne i bekendtgørelsen. Med lovforslaget udarbejdes samtidig en ny husdyrgødningsbekendtgørelse med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven, hvor samtlige generelle krav til husdyrbrug videreføres.

Den foreslåede bestemmelse åbner på tilsvarende måde mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte vilkår i en tilladelse eller godkendelse efter lovforslaget, som er mere vidtrækkende end de generelle vilkår i den nye husdyrgødningsbekendtgørelse samt miljøbeskyttelseslovens regler i øvrigt og gødningsloven.

Til stk. 2

Efter miljøbeskyttelseslovens § 13, stk. 1 kan ministeren i særlige tilfælde fastsætte regler om, at afgørelser, der er truffet efter loven eller efter regler i medfør af loven, kan ændres, hvis det er nødvendigt for at formindske forureningen af luft, vand og jord. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, i hvilket omfang virksomhederne skal bidrage med oplysninger til brug for myndighedernes behandling af sager efter regler udstedt i medfør af § 13, stk. 1.

Reglen foreslås fortsat at kunne omfatte sager om godkendelse af husdyrbrug. Det fremgår af den kommenterede Miljøbeskyttelseslov (Miljøbeskyttelsesloven af 1991 med kommentarer af Jørgen Bjerring og Gorm Møller, Jurist- og Økonomforbundets forlag), at formålet med bestemmelsen, der blev sat ind i miljøbeskyttelsesloven i 1987 var "at skabe sikker hjemmel til at gennemføre de forbedringer af kvaliteten af grundvand og vandområder, som Vandmiljøplanen indeholdt. Bestemmelsen kan kun anvendes i "særlige tilfælde", dvs. når der foreligger et ekstraordinært behov for at formindske forureningen af luft vand og jord. Baggrunden for bestemmelsen var, at mulighederne for at gribe ind i eksisterende miljøgodkendelser var meget begrænsede inden for de første 8 år efter godkendelsens meddelelse.

Efter Miljøbeskyttelseslovens § 14 gælder, at ministeren til vejledning for myndighederne kan angive kvalitetskrav til luft, vand og jord samt tilladeligt støjniveau. I medfør af § 14, stk. 2 kan ministeren til opfyldelse af internationale forpligtelser fastsætte bindende regler om kvalitetskrav til luft vand og jord samt om tilladeligt støjniveau. De regler, der er fastsat i medfør af stk. 2, skal lægges til grund ved behandling af sager efter loven eller regler, der er fastsat i medfør heraf. Afgørelser, der er truffet efter loven eller regler udstedt i medfør af denne, kan ændres, såfremt det er nødvendigt for at tilgodese opfyldelsen af regler efter stk. 2.

Efter reglen i miljøbeskyttelsesloven kan der fastsættes vejledende eller bindende immissionsnormer, dvs. normer for den maksimalt tilladelige koncentration af forurenende stoffer i omgivelserne. For så vidt angår bindende immissionskrav kan ministeren ikke fastsætte sådanne, uden der foreligger en international forpligtelse. Det vil sige, at lovens øvrige bemyndigelser til ministeren ikke kan udnyttes til at fastsætte kvalitetskrav på nationalt grundlag.

Reglen i miljøbeskyttelsesloven § 14 og dermed regler og vejledninger udstedt i medfør heraf, foreslås fortsat at kunne omfatte sager om godkendelse af husdyrbrug.

Til stk. 3.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 1, stk. 6 fastsætter, at reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke finder anvendelse i det omfang, de strider mod Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender bekæmpelse af smitsomme husdyrsygdomme. Reglen er generel og der skal ikke foretages indberetning til Miljøministeriet i tilfælde, hvor der konstateres smitsomme sygdomme i en besætning, som nødvendiggør, at eksempelvis husdyrgødning ikke kan spredes over større arealer. Miljøministeriet har kendskab til at reglen i flere tilfælde har været anvendt i forbindelse med at der er blevet konstateret udbrud af salmonella DT 104 i en besætning. Den generelle regel vil fremover blive videreført i den nye husdyrgødningsbekendtgørelse. I fortsættelse af at en lang række flere husdyrbrug fremover vil skulle opnå godkendelse eller tilladelse indføres i lovforslaget en lignende generel regel om at Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders veterinærregler sætter vilkår fastsat i godkendelser og tilladelser med særlige vilkår ud af drift i det omfang, de strider mod Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders bestemmelser om forebyggelse og bekæmpelse af smitsomme sygdomme.

Til § 6

Ministeren bemyndiges i stk. 1 til at bestemme hvilke dyrearter loven skal omfatte samt til at fastsætte regler om, hvilke beregningsfaktorer der skal anvendes ved beregning af dyreenheder for forskellige dyrearter og dyretyper.

Samtidig hermed vil ministeren med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven fastsætte regler om, hvorledes harmonikravet teknisk beregnes for dyrearter og dyretyper, samt beregne hvorledes harmonikravet for dyretyper, der ikke specifikt er nævnt på listerne skal beregnes.

Bemyndigelsen vil i første omgang blive udnyttet til at fastsætte regler svarende til den liste, der allerede i dag er en del af husdyrgødningsbekendtgørelsen, og som bl.a. udarbejdes i tæt samarbejde med Fødevareministeriet, Plantedirektoratet.

Listen opremser de gængse dyrearter såsom svin, kvæg, fjerkræ mv. og inddeler samtidig disse arter i forskellige dyretyper såsom malkekvæg, kødkvæg eller søer, smågrise til afvænnning, slagtesvin mv. og fastsætter, hvor mange dyr der skal beregnes pr. dyreenhed. Da produktion af dyr kan være meget varierende, er listen imidlertid ikke udtømmende, hvorfor det har været nødvendigt at fastsætte en række

beregningsmetoder i forhold til varierende produktionsmetoder. Da alle former for gødningsanvendelse er underlagt reglerne om harmoni, har det ligeledes været nødvendigt at fastsætte principper og beregningsmetoder for de dyrearter, som ikke specifikt er nævnt på listen.

Den eksisterende liste vil blive videreført som bilag til den nye husdyrgødningsbekendtgørelse, der vil blive udstedt med hjemmel i både miljøbeskyttelsesloven og nærværende lov. Husdyrbrug over godkendelsesgrænserne vil være omfattet af dette generelle regelsæt, med mindre der er fastsat konkrete vilkår.

I stk. 3 gives miljøministeren hjemmel til at fastsætte regler om miljøgodkendelser og tilladelser med henblik på at sikre, at sådanne godkendelser og tilladelser ikke er i strid med EU retlige forpligtelser eller andre internationale forpligtelser.

Ifølge miljømålsloven er myndighederne ved udøvelsen af beføjelser i medfør af lovgivningen bundet af de vandplaner, som udarbejdes for hvert vanddistrikt, ligesom myndighederne er forpligtet af afgrænsningen af internationale naturbeskyttelsesområder og bundet af en vedtagen Natura 2000 plan. Indtil vedtagne Natura 2000 planer foreligger, er bevaringsmålsætningen for områderne generelt at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper. På vandområdet indgår regionplanens retningslinjer i skønnet ved udarbejdelsen af en miljøgodkendelse, tilladelse eller afslag.

Efter regler udstedt i medfør af bl.a. naturbeskyttelsesloven skal der altid foretages en konsekvensvurdering af planer og projekters virkninger på et internationalt naturbeskyttelsesområde (Natura 2000 område) under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger. Myndighederne må ikke i planlægningen og ved enkeltstatsadministration træffes dispositioner, der kan indebære forringelse af områdets naturtyper og levestederne for arterne, eller kan medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for, eller være i strid med habitatdirektivets bestemmelser om generel beskyttelse af visse plante- og dyrearter, jf. habitatdirektivets art. 12 og 13. Hjemlen vil bl.a. blive benyttet til at supplere bekendtgørelse om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder med henvisning til de relevante bestemmelser i nærværende lov.

Til kapitel 2

Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på hele lovens anvendelsesområde. Det vil sige for alle erhvervsmæssige husdyrbrug, jf. forslaget § 3, selvom disse ikke er omfattet af kravet om tilladelse eller godkendelse i kapitel 3, idet § 8 dog kun gælder husdyrbrug for mere end 15 dyreenheder.

Til § 7

Forslaget er en videreførelse af allerede eksisterende forbudsregel i bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., som ændret ved bekendtgørelse nr. 161 af 17. marts 2004 (husdyrgødningsbekendtgørelsens § 3), hvorefter det ikke er tilladt at etablere erhvervsmæssigt dyrehold, samt udvide og ændre eksisterende dyrehold, som medfører forøget forurening, inden for de grænser, der er nævnt. Det vil sige, at kommunalbestyrelsen godt kan tillade ændringer i dyreholdet eller ændringer på anlægget, når blot dette ikke medfører en øget forurening. En udvidelse af dyreholdet vil altid blive betragtet som en forøget forurening, idet gødningsproduktionen og transporter til og fra husdyrbruget vil blive forøget. En ændring af dyreholdet inden for de eksisterende produktionsgrænser vil i de fleste tilfælde også give anledning til øget forurening på en eller flere parametre (lugt, næringsstoffer mv.) og vil derfor skulle miljøgodkendes. Reglen præciseres, så forbuddet gælder for husdyrbrug, og at der ikke må foretages udvidelse eller ændring bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, som medfører øget forurening eller andre væsentlige miljøpåvirkninger. Forbuddet retter sig alene mod anlæg til husdyrbrug og omfatter ikke ændringer i arealdriften. Forbuddet vil alene komme til at gælde for husdyrbrug og ikke for dyrehold (eksempelvis afgræssende dyr uden tilknytning til et staldanlæg), som jf. de almindelige bemærkninger vil blive reguleret i en kommende bekendtgørelse om øvrige dyrehold.

Stk. 1, nr. 5 omfatter alene folde uden fast bund og afløb til svin. Afstandskravet på 100 meter til folde med svin omfatter således ikke løbegårde i tilknytning til staldanlæg, såfremt disse har fast bund og afløb.

Afstandskravet på 100 meter gælder hele folden og ikke kun hytter og sølehuller. Afstandskravet udmåles fra naboskel til foldens nærmeste kant.

Bestemmelsen betyder både, at nye folde ikke må etableres inden for de 100 meter, og at der ikke må foretages udvidelser og ændringer af eksisterende folde, som vil medføre forøget forurening inkl. lugtgener fra foldene. Afstandskravet vil blive gennemført for alle folde i 2008. For eksisterende folde vil dette ske ved en generel regel herom i den nye husdyrgødningsbekendtgørelse.

Til § 8

Reglen er en udmøntning af aftalen i VMP III om afstandskrav til særlig sårbar natur. Herefter er det ikke tilladt at etablere sig i og inden for 300 meter fra de i pkt. 1 – 8 nævnte naturområder. Det er endvidere ikke tilladt at udvide eller ændre eksisterende husdyrbrug, hvis dette i forhold til den eksisterende produktion vil medføre en forøget ammoniakfordampning fra anlægget.

Sigtet hermed er en regulering af den lokale ammoniakemission for at beskytte særlig sårbar natur. Denne regulering skal give et effektivt incitament til at etablere sig uden for disse bufferzoner.

Efter VMP III aftalen skal der udlægges en beskyttelseszone på 300 m rundt om alle højmoser, alle lobeliasøer, som udgangspunkt alle heder over 10 ha og alle truede og næringsfattige overdrev over 2,5 ha samt alle truede heder, overdrev og andre særligt sårbare naturtyper i Natura 2000 områder. Inden for denne beskyttelseszone og inden for selve området kan der ikke forekomme en udvidelse af husdyrbrug, hvis udvidelsen medfører en forøget udledning af ammoniak til ammoniakfølsomme naturområder. VMP III aftalen bygger på Wilhelm-udvalgets model (jf. Wilhelmudvalgets rapport "En rig natur i et rigt samfund, november 2001).

Aftalen er udmøntet således, at etablering af anlæg til husdyrbrug for mere end 15 dyreenheder ikke er tilladt, hvis der er mindre end 300 m fra anlægget til en højmose eller lobeliasø.

Uden for de internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000 områderne) er der endvidere et afstandskrav på 300 m til heder over 10 ha og overdrev over 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Inden for Natura 2000 områderne gælder afstandskravet i forhold til heder og overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelsesloven, herunder naturbeskyttelseslovens størrelseskrav på 0,25 ha.

"Andre særligt sårbare naturtyper" som er anført i VMP III aftalen, er foreløbigt udmøntet som ammoniakfølsomme søer, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Andre særlige sårbare naturtyper som kilder og væld, hængesæk og andre kærsamfund inddrages i Natura 2000 planlægningen.

Følgende søtyper, der er omfattet af Habitatdirektivets naturtyper, har ifølge DMU empirisk baserede tålegrænser mellem 5 og 10 kg N/ha: Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliasøer) (naturtype nr. 3110), ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden (3130), kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger (3140) samt brunvandede søer og vandhuller (3160).

Om næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks (naturtype nr. 3150) ansætter DMU ikke en empirisk baseret tålegrænse, men anfører, at mange søer og vandhuller er eutroficeret som følge af næringstilførsel fra andre kilder. For rene, ikke eutroficerede søer af type 3150, kan tålegrænsen for de øvrige søtyper på 5-10 kg N/ha/år bruges, hvis søen er kvælstofbegrænset.

Søer, som blot har åkander og almindelig grøde eller som har karakter af ren rørsump, er ikke en Natura 2000 søtype og afkaster ingen bufferzone.

Der vil ske en central udpegning af de ammoniakfølsomme søer i Natura 2000 områderne, og afstandskravet på 300 meter vil træde i kraft i takt med udpegningen.

Bortset fra de i stk. 1, nr. 7 nævnte søer gælder afstandskravet umiddelbart fra lovens ikrafttræden.

Afstanden måles som afstanden mellem nærmeste grænse til naturområdet og nærmeste punkt på stald eller opbevaringsanlæg.

Til § 9

Reglerne er en videreførelse af reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 6, hvorefter det ikke er tilladt at placere stalde og lignende indretninger, herunder gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg inden for de angivne grænser. Reglerne herom er både begrundet miljømæssigt og gene- og hygiejnemæssigt, idet der fastsættes krav til afstande til søer og vandløb, samt til vandindvindingsanlæg, levnedsmiddelvirksomheder, naboer og veje. De fastsatte grænser er gennem årene blevet skærpet, men er en videreførelse af reglerne i miljøreglementet fra 1974. Der er ikke tale om absolutte forbudsregler, idet der i visse tilfælde kan meddeles dispensation for afstandene, hvis der kan fastsættes vilkår, der kan tilgodese et tilfredsstillende beskyttelsesniveau, jf. forslaget § 10.

Til § 10

Reglen i stk. 1 og 2 er en videreførelse af undtagelsen i § 6, stk. 3 og 4 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Stk. 1 indeholder en mulighed for at påbyde, at anlægget placeres mere hensigtsmæssigt, hvis der ikke på anden måde kan opnås den tilstrækkelige sikkerhed mod væsentlige gener eller forurening for omgivelserne.

Efter stk. 2 kan kommunalbestyrelsen i tilfælde, hvor det vurderes ikke at kunne medføre forurening dispensere fra afstandskravet til de nævnte emner. Dispensationer til henholdsvis vandforsyningsanlæg og til vandløb og søer skal dispensationen indeholde vilkår til sikring af at der ikke vil ske forurening.

Til kapitel 3

Efter miljøbeskyttelsesloven gælder de samme principper efter §§ 3 og 4, og det er således de principper, der videreføres i lovforslaget, men med de yderligere tiltag, der følger af regeringsudspillet, hvorefter anvendelsen af bedste tilgængelige teknologi fremmes. Der indføres et krav om en generel reduktion af ammoniak fra anlæggene samt en række øvrige tiltag vedrørende ammoniak.

Det fremgår allerede i dag af både miljøbeskyttelsesloven og § 12 i godkendelsesbekendtgørelsen, at husdyrbruget selv skal tage hensyn til miljøbelastningen og forureningsbelastningen overfor omgivelsernes sårbarhed ved vurderingen af, hvor produktionen mest hensigtsmæssigt kan finde sted, når der foreslås valg af placering, hvilke forureningsbegrænsende foranstaltninger, der ud fra en proportionalitetsbegrænsning bør indarbejdes, etc. Disse betragtninger skal tillige indgå ved kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgningen om etablering, men også i forbindelse med udvidelse eller ændring af et allerede lokaliseret husdyrbrug. Disse overordnede principper skal lægges til grund for både tilladelser efter forslaget § 17 og godkendelser efter henholdsvis § 23 og § 25.

Som led i forenklingsarbejdet og til støtte ved vurderingen af de overordnede principper, er det i lovforslagets § 13, § 14 og § 15 fastsat, at både husdyrbrugeren og kommunalbestyrelsen i den samlede vurdering også skal indtænke konsekvenserne af skærpede forureningskrav og krav i forhold til beskyttelse af de landskabelige hensyn. Det gælder lokaliseringer i nærhed af naboer, jf. forslaget § 13 om lokalisering og forslaget om placering i forhold til en række særlige følsomme naturtyper, jf. § 14. Det gælder som noget nyt også placeringer efter lovforslagets § 15 i det åbne land. Herved fastsættes ikke alene krav til de forureningsreduktioner, som både ansøger og kommunalbestyrelsen skal inddrage ved vurdering, der indgår også en vurdering af placeringer, som kan medføre en uhensigtsmæssig placering i landskabet. Både ansøger og kommunalbestyrelsen kan herefter i én og samme arbejdsgang vurdere den samlede placering og de samlede gener og forureningsforhold i projektet i forhold til de vilkår, der skal stilles. Dette vil komme til at gælde både for tilladelser efter forslaget § 17 og godkendelser efter forslaget § 23 og § 25.

Til § 11

§ 11, stk. 1 svarer til godkendelsesbekendtgørelsens § 12, stk. 1, og svarer til de krav, der stilles til hhv. virksomheden og myndighederne, for at der kan træffes afgørelse i sagen.

Af § 11, stk. 1, nr. 1, fremgår, at husdyrbruget skal have medinddraget BAT i deres vurdering. Det gælder ikke alene en videreførelse af princippet om BAT for IPPC-husdyrbrug, men også husdyrbrug, der skal tillades efter reglerne i § 17, men også husdyrbrug, der skal godkendes efter reglerne i § 23.

§ 11, stk. 1, nr. 2 sikrer tillige at husdyrbrug ikke etableres, udvides eller ændres uden at det sker under varetagelse af hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet og i overensstemmelse med internationale forpligtelser. Herunder sikring af sårbarhed og kvalitet i de landskabelige bevaringsværdier, jf. § 2, stk. 1, nr. 7 og 8, ud fra fx et æstetisk, kulturhistorisk eller geologisk synspunkt.

Til § 12

Til stk. 1

Det foreslås, at der gives én samlet godkendelse til anlægget og arealet, hvor husdyrgødningen spredes.

Arealgodkendelser omfatter alle arealer under bedriften. Indgår der i driften af et husdyrbrug flere anlæg med tilhørende arealer, som drives under samme CVR-nummer, indgår samtlige de ejede og forpagtede arealer, der indgår i bedriften, ved en vurdering af miljøbelastningen. Kommunalbestyrelsen foretager således en samlet vurdering af de omfattede arealer, herunder arealer, der er udpeget som særlig sårbare eller beskyttet efter anden lovgivning. Husdyrbrugeren har herefter en samlet vurdering af bedriftens arealer. Ved senere udvidelser eller ændringer på et andet anlæg, som drives under samme CVR-nummer vil der således alene være nødvendigt for myndigheden at undersøge, om ændringen kan indeholdes i den allerede givne arealgodkendelse, eller om denne på visse punkter skal justeres.

I forbindelse med miljøministerens bemyndigelse til at udfærdige regler om godkendelse vil der blive fastsat en regel om, at i de tilfælde, hvor en bedrifts arealer er beliggende i en anden kommune end den, hvor anlægget ligger, er den godkendende kommunalbestyrelse forpligtiget til at foretage en høring af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori arealerne ligger. Høringsresultatet skal indarbejdes i tilladelsen eller godkendelsen. Herved tilgodeses de restriktioner, der måtte være fastsat i nabokommunen i form af udpegninger af arealer eller andre restriktioner, som denne kommune er ansvarlig for at administrere.

Til stk. 3

Visse beskyttelsesniveauer er defineret ud fra konsekvenserne af den enkelte udvidelse, hvor det præcist er angivet, hvor stor en merbelastning der vurderes at kunne give en væsentlig påvirkning af miljøet. Husdyrbrug kan dog i løbet af en årrække foretage flere udvidelser med få års mellemrum, hvor de enkelte udvidelser isoleret set ikke giver en væsentlig påvirkning af miljøet, men hvor udvidelserne samlet set vil kunne give en væsentlig påvirkning af miljøet.

For at imødegå dette problem foreslås det, at alle etableringer, udvidelser og ændringer, som gennemføres eller som der er ansøgt om, skal miljøvurderes samlet. Miljøvurderingen af flere udvidelser gennemført med få års mellemrum vil derfor skulle vurderes som en samlet udvidelse. Udvidelser, som gennemføres i perioden 2007-2009/2010, skal derfor også medregnes i de miljøvurderinger, der skal foretages efter vand- og naturplanerne ifølge miljømålsloven, som foreligger efter 2010. Der fastsættes dog en grænse på 8 år for, hvor lang en tidshorisont etableringer, udvidelser og ændringer skal miljøvurderes samlet. Det vil i praksis betyde, at fra den 1. januar 2015 vil det ikke længere være alle etableringer, udvidelser og ændringer siden 1. januar 2007, der skal miljøvurderes samlet, men etableringer, udvidelser og ændringer de seneste 8 år inklusiv det ansøgte.

Til stk. 4

Tredjemands arealer indgår i dag i amtets sagsbehandling i forbindelse med en VVM-vurdering af et husdyrprojekt. Tredjemandsarealer omfatter arealer ejet af en anden end husdyrbrugeren, og hvorpå der

med denne er indgået en aftale om at måtte udsprede husdyrgødning fra det tilladelseskrævende eller godkendelsespligtige husdyrbrug.

Det er hensigten, at tredjemands arealer fortsat skal kunne indgå ved vurderingen af en etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug. Det er imidlertid ikke muligt i en miljøgodkendelse af et husdyrbrug at kunne fastsætte vilkår, der skal kunne håndhæves overfor en anden person (tredjemand) end den driftsansvarlige for det tilladelseskrævende eller godkendelsespligtige anlæg. Tredjemands arealer kan derfor kun indgå i miljøvurderingen af ansøgningen, såfremt de generelle regler, inklusiv harmonireglerne, er tilstrækkelige til at hindre en væsentlig påvirkning af miljøet. Der kan dog fastsættes vilkår om den overførte mængde husdyrgødning og på hvilke arealer husdyrgødningen må udbringes.

Til stk. 5

For landbrug, hvor tredjemand, har indgået en gyldig aftale om at modtage husdyrgødning, kan tredjemand ansøge om at få godkendt samtlige bedriftens arealer. Det betyder, at kommunalbestyrelsen udarbejder en samlet miljøvurdering, hvor også sårbare arealer kan indgå, og hvor der kan fastsættes vilkår om udbringning af husdyrgødning og andre vilkår til begrænsning af udvaskningen af næringsstoffer til sårbare arealer. Tredjemands arealer kan være beliggende på såvel andre husdyrbrug, der ikke har opnået tilladelse eller godkendelse efter lovforslaget eller andre landbrug herunder plantebrug.

Med forslaget indføres den mulighed, at husdyrbrugeren, der ansøger om tilladelse eller godkendelse kan opfordre eller lade tredjemand ansøge om godkendelse af sine arealer.

Til § 13

Forslaget svarer til reglen om lokaliseringsgodkendelse i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4 og gælder i dag for husdyrbrug for mere end 15 dyreenheder. Reglen videreføres i lovforslaget, således at det fortsat skal gælde for husdyrbrug, der skal indhente tilladelse efter § 17 og godkendelser efter § 23 eller § 25. Efter den gældende praksis skal der for at imødegå ikke uvæsentlige gener eller forøget forurening kunne stilles vilkår til begrænsning af lugt, støj, støv og fluer i forbindelse med udvidelsen, hvis anlægget er placeret indenfor de nævnte afstande. Uden for afstandene skal der i forbindelse med ansøgninger efter § 23 og § 25 også foretages en vurdering af f.eks. lugtgener. I denne forbindelse kan der ligeledes stilles vilkår til begrænsning af generne.

Som noget nyt vil der kunne stilles vilkår til begrænsning af lysgener. Lysgener medtages, da imødegåelse af gener herfra er et krav i henhold til VVM-direktivet.

Til § 14

Reglen skal ses i sammenhæng med forslag til § 8, hvorefter det ikke er tilladt at etablere et anlæg for et husdyrbrug inden for 300 meter til de angivne naturtyper. For udvidelser og ændringer af anlæg til husdyrbrug har kommunalbestyrelsen mulighed for at meddele tilladelse eller godkendelse hertil på betingelse af, at udvidelsen, eller ændringen ikke medfører forøget ammoniakfordampning fra ejendommens anlæg. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte vilkår til sikring heraf.

Til § 15

De hensyn, som kommunalbestyrelsen i dag varetager i forbindelse med opførelse af nyt landbrugsbyggeri, skal fortsat varetages med denne lov. § 15 erstatter således kravet i planlovens § 35, stk. 1, om landzonetilladelse til opførelse af visse nye bebyggelser til husdyrproduktion med et krav om vurdering i forbindelse med en tilladelse eller godkendelse efter § 17, § 23 eller § 25.

Forslaget muliggør en forenklet sagsbehandling, idet kravet om landzonetilladelse og eventuelle vilkår indarbejdes i tilladelsen eller godkendelsen efter lovforslagets § 17, § 23 eller § 25. De landbrugsbygninger, der ikke kræver tilladelse eller godkendelse efter denne lov (fx bygninger på plantebrug), reguleres fortsat efter planloven.

Til stk. 1:

Lovforslagets § 15, stk. 1, skal sikre, at kommunalbestyrelsen skal godkende ansøgninger, som tidligere krævede en landzonetilladelse og i den forbindelse foretage en vurdering af alle de relevante hensyn, der indgår i planlovens landzoneadministration.

Efter gældende praksis i landzoneadministrationen skal kommunalbestyrelsen inddrage en række hensyn i den konkrete vurdering af en ansøgning om nyt byggeri i landzone. Der kan være tale om landskabelige, naturmæssige, miljømæssige, erhvervmæssige, kulturhistoriske, trafikale, rekreative og sociale eller menneskelige hensyn.

I vurderingen af ansøgninger om opførelse af nyt landbrugsbyggeri skal kommunalbestyrelsen i størst muligt omfang varetage hensynene til natur, landskab og miljø. I den sammenhæng skal der særligt henvises til region- og kommuneplanlægningens retningslinjer og naturbeskyttelseslovgivningen. Regionplanernes retningslinjer vil pr. 1. januar 2007 få status som landsplandirektiver. I den sammenhæng indgår også beskyttelse af fredede områder, værdifulde landskaber, beskyttede naturtyper (§ 3- områder) og de internationale naturbeskyttelsesområder. Samtidig skal kommunen lægge vægt på hensynet til naboerne ved vurdering af, om placeringen af landbrugsbygningerne er hensigtsmæssig.

Særligt skal det nævnes, at hensynet til bevarelsen af landskabelige værdier har skullet varetages i landzoneadministrationen siden by- og landzoneloven i 1969. I 1990 fastslog planloven tillige betydningen af at varetage de æstetiske og kulturhistoriske hensyn i landzoneadministrationen, fx i forbindelse med tilladelse til ny bebyggelse og anlæg, der kan påvirke byer, landsbyer og landskabet.

I de landzonearealer, der er omfattet af planlovens kystnærhedszone, skal landzoneadministrationen styres af hensynet til både at friholde det åbne land og selve kystområderne for ny bebyggelse. Efter planlovens § 35, stk. 3, må der kun meddeles landzonetilladelse, hvis det ansøgte har helt underordnet betydning i forhold til kystinteresser. Dette hensyn skal fortsat varetages i forbindelse med bebyggelse på husdyrbrug, der kræver landzonetilladelse.

Der henvises i øvrigt til en nærmere beskrivelse af hensynene i Miljøministeriets vejledning om planlovens landzonebestemmelser.

Efter den gældende planlovs § 35, stk. 1, er der krav om tilladelse fra kommunalbestyrelsen til at foretage udstykning, opføre ny bebyggelse eller ændre i anvendelsen af eksisterende bebyggelse og ubebyggede arealer i landzone.

Områder i landzone skal som udgangspunkt friholdes for anden (uplanlagt) bebyggelse m.v. end den der er nødvendig for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri. Derfor er landbrugsmæssig drift som hovedregel undtaget fra planlovens krav om landzonetilladelse. Ibrugtagning af bebyggelse eller arealer til landbrugsformål er undtaget fra kravet om tilladelse, jf. § 36, stk. 1, nr. 4. En omlægning af landbrugsdriften er således ikke en ændret anvendelse, der kræver landzonetilladelse. Det kræver heller ikke tilladelse at opføre erhvervmæssigt nødvendigt byggeri på en landbrugsejendom, hvis byggeriet ligger i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, jf. § 36, stk. 1, nr. 3. Planlovens landzoneregler sonderer ikke mellem plantebrug og husdyrbrug.

Kravet om kommunalbestyrelsens vurdering gælder kun det landbrugsbyggeri, som kræver landzonetilladelse efter den gældende planlov. Efter lovforslagets § 15, stk. 1, kræves således en vurdering i følgende tilfælde:

- 1) Erhvervmæssigt nødvendigt byggeri, der opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.
- 2) Bebyggelse, der ikke er erhvervmæssigt nødvendig for ejendommens drift, herunder meget store landbrugsbygninger med industriel karakter eller fællesanlæg, der knytter sig til driften på flere ejendomme.

Det betyder, at erhvervmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri, som opføres i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, ikke skal vurderes efter § 15.

I det første tilfælde videreføres planlovens § 36, stk. 2, med lovforslagets krav om vurdering af erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, der opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. Kommunalbestyrelsen kan efter planlovens § 36, stk. 2, ikke nægte at meddele tilladelse til erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, men alene stille vilkår om beliggenhed og udformningen af bygningerne.

Udgangspunktet er, at landbrugsbygninger skal placeres i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør en hensigtsmæssig helhed. Efter den gældende planlovs § 36, stk. 2, er der således et krav om en særlig begrundelse for placering af erhvervsmæssigt nødvendige bygninger uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

Afstandskrav til anden bebyggelse kan være en særlig begrundelse. Der kan også være situationer, hvor afstandskravene ikke løser problemer med nabogener, eksempelvis på grund af de stedlige vindforhold. I sådanne tilfælde kan kommunalbestyrelsen give en landzonetilladelse til placering af driftsbygninger uden tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer efter en samlet, konkret vurdering.

Vurderingen af ansøgninger om opførelse af erhvervsmæssigt nødvendige bygninger skal ske med skyldigt hensyn til, hvad der er økonomisk og funktionelt muligt og forsvarligt. Der vil kunne stilles vilkår om beplantning, farve- og materialevalg, udformning af bygningen og dens helt præcise beliggenhed, herunder afstand til anden bebyggelse, alt med respekt for den funktion bygningen skal opfylde.

Hvis der ikke foreligger nogen særlig begrundelse for en beliggenhed *uden* tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, kan kommunalbestyrelsen afvise den ansøgte beliggenhed og henvise til en beliggenhed i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer.

I det andet tilfælde videreføres planlovens krav om landzonetilladelse, jf. § 35, stk. 1, i lovforslagets krav om vurdering af bebyggelse, der ikke er erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift. Kommunalbestyrelsen kan på baggrund af en konkret vurdering af det ansøgte meddele tilladelse, tilladelse på vilkår eller *afslag* på en ansøgning.

Grundlaget for den konkrete vurdering er region- og kommuneplanlægningens retningslinjer for udviklingen i det åbne land og landsbyerne. Disse retningslinjer er netop fastlagt på baggrund af en samlet afvejning mellem beskyttelses- og erhvervsinteresser i bred forstand og med baggrund i den kortlægning og planlægning som er tilvejebragt for hvert af de enkelte interesseområder. Ved en ansøgning om tilladelse til ny bebyggelse i landzone har kommunalbestyrelsen pligt til at virke for både regionplanlægningen og kommuneplanlægning. Kommunalbestyrelsen skal – uanset planlægningen – foretage en konkret vurdering af hver enkelt ansøgning.

I de tilfælde, hvor det ansøgte byggeri skal gennemgå en vurdering af virkningerne på miljøet § 27, må det forventes, at alle de hensyn, som skal varetages efter landzonebestemmelserne, bliver belyst i forbindelse med denne miljøvurdering. Lovforslagets § 15 er således i praksis kun relevant for de ansøgninger, som ikke skal gennemgå en vurdering af virkninger på miljøet (VVM).

Til stk. 2

Lovforslagets § 15, stk. 2, viderefører retten efter planlovens § 36, stk. 2, 2. pkt., til at opføre erhvervsmæssigt nødvendige gyllebeholdere ude på markerne på særlige betingelser. I forbindelse med tilladelse eller godkendelse af fritliggende beholdere til flydende husdyrgødning, skal kommunalbestyrelsen vurdere om beholderen er erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift og om væsentlige hensyn til landskab, natur og miljø samt naboer taler afgørende imod placeringen. Desuden skal der stilles vilkår om afskærmende beplantning samt om, at beholderen fjernes, når den ikke længere er nødvendig for driften. Planlovens begreb "gyllebeholdere" er i lovforslaget erstattet med begrebet "beholdere til flydende husdyrgødning". Dette er begrundet i en harmonisering af lovforslagets begreber, og der er ikke tilsigtet en ændring i administrationen af bestemmelsen i forhold til planloven.

Det er forslaget at sammensmelte de regler om miljøvurdering (VVM), som gælder efter planlovens regler samt miljøbeskyttelseslovens regler i et forsimplet tilladelsessystem.

Bestemmelsen i forslagets § 16 fastsætter, at der inden etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug for mere end 15 og til 75 dyreenheder skal sendes en ansøgning herom til kommunalbestyrelsen.

Miljøministeren vil for at lette ansøgers arbejde samt kommunalbestyrelsens sagsbehandling udarbejde et særligt afkrydsningsskema samt fastlægge ansøgningens form, herunder mulighederne for elektronisk ansøgning.

Der udarbejdes et fælles enkelt ansøgningsskema, jf. forslagets § 16, stk. 2 og 3, som også vil være tilgængeligt i elektronisk form. Skemaet vil indeholde spørgsmål til belysning af beliggenhed i forhold til naboer mv. (lokalisering), placering af anlægget (landzone), i forhold til sårbar natur (bufferzoner), samt i forhold til en række øvrige naturforhold.

Ansøgningsskemaet udfyldes og indsendes af ansøger. I det omfang det er relevant gennemgås og rettes anmeldelsen i dialog mellem anmelder og myndigheden, herunder indhentes der yderligere relevante oplysninger (oplysninger om lokalisering, bufferplacering eller øvrige naturoplysninger).

Det er de generelle regler efter forslagets § 11 - § 15, der er udgangspunktet for kommunalbestyrelsens behandling af sagen.

Hvis et husdyrbrug ønskes etableret, udvidet eller ændret inden for de afstande, der er nævnt i forslagets § 13 - § 15, dvs. lokalisering, bufferzonerne, landzone eller det i øvrigt ønskes etableret m.v. på en måde der kan indebære en væsentlig påvirkning af miljøet, jf. forslagets § 19, kan landmanden udarbejde en forsimplet digital ansøgning, der kun omfatter oplysninger og miljøvurderinger af de miljøproblemer, som ifølge ansøgningsskemaet evt. er problematisk.

Ved miljøvurderingen anvendes det vurderingsgrundlag, som ministeren fastsætter i medfør af § 36, samt øvrige retningslinjer for administration, der er angivet i den til loven tilhørende vejledning.

Såfremt miljøvurdering viser, at der kan være væsentlig påvirkning af omgivelserne, kan der i dialog med landmanden fastsættes vilkår til det/de punkter i anmeldeskemaet, som ikke har kunnet besvares positivt. Herved opretholdes de krav, der stilles i medfør af husdyrgødningsbekendtgørelsens lokaliseringsregler og VVM-systemets krav til intensive brug, ligesom reglerne om udvidelse og ændring af husdyrbrug inden for 300 meter til nærmere angivne naturtyper, jf. forslagets § 8, gennemføres.

Tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring indenfor de afstande, der er nævnt i forslagets § 13, om nabonær placering er en videreførelse af lokaliseringsbestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Herefter er der alene hjemmel til at godkende etableringen eller udvidelsen eller ændringen. Dette er præciseret i forslagets § 18.

Før tilladelsen meddeles, skal kommunalbestyrelsen tage stilling til, om det ansøgte er omfattet af forbudsreglerne i § 7 - § 10 og lovens generelle regler i § 11 - § 15, eller om der foreligger andre forhold, der vil kunne medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, jf. § 19 og § 20. Tilladelsen erstatter de eksisterende godkendelser efter husdyrgødningsbekendtgørelsen, landzonetilladelsen og screeningsafgørelsen om, at det ansøgte ikke er omfattet af VVM-pligt.

Kommunalbestyrelsen skal altid foretage en konkret vurdering af, om det ansøgte kan have en væsentlig virkning på miljøet. Denne vurdering ligger ud over den vurdering som kommunalbestyrelsen foretager efter lovforslagets generelle lokaliseringsregler, jf. § 13, § 14 og § 15. Såfremt der er en væsentlig virkning på miljøet, må kommunalbestyrelsen ikke meddele tilladelse, medmindre der er fastsat vilkår, som kan imødegå denne påvirkning.

Tilladelser med vilkår, der tillader større miljøpåvirkninger end dette beskyttelsesniveau, kan ikke gives efter disse regler. Derfor træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om, at såfremt ansøger ønsker at fortsætte sagsbehandlingen, skal det ansøgte behandles som husdyrbrug for mere end 75 dyreenheder, jf. § 23, jf. § 27, med en vurdering af, om det har væsentlige virkninger på miljøet. Afgørelsen erstatter den nuværende screeningsafgørelse om VVM-pligt og kan påklages til Miljøklagenævnet.

Der henvises i øvrigt til reglerne om forudgående statslig godkendelse, jf. § 35.

Som praksis er i dag vil et husdyrbrug, der har fået meddelt tilladelse med vilkår skulle drives i overensstemmelse med gældende generelle regler, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen, men med de skærper, der gælder i forhold til det fastsatte vilkår.

For husdyrbrug, hvor det ikke har været relevant at fastsætte individuelle vilkår i tilladelsen, er dette en videreførelse af de anmelderegler, der i dag gælder efter § 29 og § 30 i husdyrgødningsbekendtgørelsen, idet dog husdyrbrugeren - i lighed med tilladelser på vilkår - vil få meddelt en skriftlig tilladelse, som indeholder om husdyrbrugets produktionsomfang, arten af produktionen mv.

For samtlige tilladelser vil dette skabe en større klarhed for kommunalbestyrelsen i forbindelse med eksempelvis tilsynsarbejdet og en større retssikkerhed for husdyrbrugeren, idet disse forhold ikke alene er anmeldt, men indgår i en egentlig forvaltningsafgørelse.

Til § 21

Bestemmelsen fastsætter, at der inden etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug for mere end 75 dyreenheder skal indgives en ansøgning herom til kommunalbestyrelsen.

Det er hensigten, at den nye godkendelsesordning skal gennemføre VVM-direktivet og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrbrug og samle kravene med de relevante dele af husdyrgødningsbekendtgørelsen og planlovens bestemmelser om landzoneregulering.

Ansøgning om godkendelse af etablering, udvidelse eller ændring udfærdiges og fremsendes af ansøger.

I medfør af stk. 2 er det hensigten at miljøministeren vil fastsætte nærmere regler om ansøgningens indsendelse og indhold, samt hvilke oplysninger der skal medsendes samt kommunalbestyrelsens behandling heraf.

Det er hensigten at der udarbejdes et fælles, samlet ansøgningsskema.

Nærmere krav til hvilke oplysninger der skal indgå ved vurderingen af ansøgninger efter henholdsvis § 23 og § 25 vil blive indføjet i bilag 1 til bekendtgørelse for godkendelsesordningen og indeholde de oplysninger, som fremgår af VVM-direktivets bilag III med de nødvendige justeringer. For godkendelser, der skal behandles efter § 23 og udvidelser og ændringer over grænserne i § 25 skal der herefter indsendes oplysninger om:

1. Oplysninger om ansøger og ejerforhold
2. Oplysninger om virksomheden
3. Oplysninger om virksomhedens beliggenhed og planmæssige forhold
4. Tegninger over virksomhedens indretning
5. Oplysninger om virksomhedens drift, herunder sædskifte
6. Oplysninger om gødningsproduktion og -håndtering
7. Lugtemission
8. Oplysninger om virksomhedens gene- og forureningsbegrænsende foranstaltninger, herunder oplysninger om ammoniak reduktion
9. Oplysninger om virksomhedens affald
10. Forslag til egenkontrol
11. Ikke-teknisk resumé

Ansøgninger for de store husdyrbrug omfattet af § 25 vil tillige være omfattet af VVM-direktivets obligatoriske krav om, at ansøgningen skal suppleres med relevante oplysninger efter VVM-direktivets bilag IV. I bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen i henhold til denne lov angives, hvilke oplysninger fra VVM-direktivets bilag IV, som ansøgningen skal suppleres med ud over de grundoplysninger, der vil blive fastsat i medfør af den kommende godkendelsesbekendtgørelses bilag 1.

Det vil bl.a. sige en beskrivelse af alternative muligheder og beskrivelse af arkitektoniske og arkæologiske kulturarv og den indbyrdes sammenhæng mellem ovennævnte faktorer. Endelig skal der indsendes oplysninger i forbindelse med virksomhedens ophør. Ansøgning samt supplerende oplysninger efter bilag 2 i godkendelsesbekendtgørelsen svarer til den miljøreddegørelse, som tidligere lå til grund for myndighedens VVM-vurdering af VVM-pligtige virksomheder.

Ansøgninger om udvidelse eller ændring af husdyrbrug, der på ansøgningstidspunktet allerede var omfattet af § 25 og hvor ansøgningen ikke er i samme størrelsesorden som grænserne i § 25, skal ikke medsende alle supplerende oplysninger efter godkendelsesbekendtgørelsens bilag 2.

I medfør af stk. 3 kan ministren fastsætte regler om, i hvilken form en ansøgning skal indsendes, herunder mulighed for elektronisk ansøgning.

Til § 22

Bestemmelsen er en videreførelse af miljøbeskyttelseslovens § 36, og der henvises til lovbemærkningerne hertil, samt kommentarerne i Miljøbeskyttelsesloven af 1991 med kommentarer af Jørgen Bjerring og Gorm Møller (Jurist- og Økonomforbundets Forlag), idet det dog skal bemærkes, at der ved behandling af ansøgningen efter dette lovforslag skal medtages spørgsmål om andre miljøforhold, såsom landskabelige forhold. Det vil sige spørgsmål om lokalisering af bebyggelser i henhold til landzonebestemmelserne.

Til § 23

Forslagets § 23 fastsætter godkendelsespligt for husdyrbrug for mere end 75 DE og op til grænserne fastsat i § 25. Godkendelsespligten indtræder, når grænsen på 75 dyreenheder passeres, eller når der sker etablering, udvidelse eller ændring ud over 75 dyreenheder. Godkendelsen vil omfatte hele ejendommen, uanset om der er tale om en nyetablering eller en udvidelse, hvor grænsen for godkendelsespligt passeres. Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget og herved både de eksisterende og nye anlæg samt bedriftens samlede arealer. For udvidelser eller ændringer er det udvidelsen eller ændringen, der vurderes og godkendes i forhold til det samlede husdyrbrug samt bedriftens arealer.

Til § 24

Til stk. 1

Det foreslås, at godkendelsen meddeles som en godkendelse af anlægget på ejendomsniveau og en godkendelse af bedriftens arealer, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 12.

Til stk. 2

En godkendelse af husdyrbrug omfattet af § 23, skal indeholde en vurdering af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring, en begrundelse for afgørelsen samt almindelige vilkår til forebyggelse af forurening og gener for virksomhedens etablering og drift. Hvor det følger af miljøvurderingen, at der bliver en væsentlig påvirkning af omgivelserne, skal der i afgørelsen fastsættes vilkår for hele ejendommen (anlæg og drift af anlæg og arealer).

Det er de generelle regler efter forslagets § 11 - § 15, der er udgangspunktet for kommunalbestyrelsens behandling af sagen.

Efter forslagets § 24, stk. 2 skal kommunalbestyrelsen lægge vægt på at de parametre, som er nævnt i nr. 1-4 tilgodeses bl.a. i lyset af de eller det beskyttelsesniveau, der er fastsat herfor, og inddrage disse ved bedømmelsen af, hvilke vilkår der er nødvendige at stille. Ved vilkårsfastsættelsen skal kommunalbestyrelsen endvidere sikre sig, at husdyrbruget drives og indrettes på en sådan måde, at de i forslagets § 24, stk. 4, nr. 1-6 nævnte punkter tilgodeses, og således koble hensynet til lokaliseringen i omgivelserne med de krav, der kan stilles til produktion og indretning.

Ud over et generelt krav om ammoniakreduktion fra anlægget skal kommunalbestyrelsen vurdere anvendelsen af bedste tilgængelige teknik ud fra den lokalisering, der er valgt i forbindelse med etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget. Udgangspunktet for vilkårsfastsættelsen er derfor en generel anvendelse af bedste tilgængelige teknik uanset beliggenhed. Men er der tale om en placering i nærheden af sårbar natur, skal der stilles skærpede krav til anvendelsen af bedste tilgængelige teknik til begrænsning af forureningsgener i forhold hertil. Er der tale om nabo- og bynær placering skal der stilles skærpede krav til anvendelsen af bedste tilgængelige teknik i forhold til begrænsning af forurening og gener fra eksempelvis lugt.

Der skal i godkendelsen fastsættes en frist for godkendelse/revurdering af hele ejendommen.

Til stk. 3.

Ved udvidelser, nyetableringer og ændringer af husdyrbrug over 75 DE stilles et generelt reduktionskrav på 15 pct. i 2007 og 20 pct. i 2008 i forhold til bedste staldsystem. I 2008 evalueres det, hvordan linien med stigende reduktionskrav skal fortsættes i 2009. Udgangspunktet er, at kravet skal hæves til mindst 25 pct. Kravet giver et vigtigt skub til udviklingen af miljøteknologi.

Kravet om revurderet ammoniakemission gælder for udvidelsen (herunder i stalde der grundlæggende renoveres), men kan gennemføres som en generel reduktion af ammoniaktabet for både eksisterende og dele af det nye anlæg.

Kravet gælder for den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen samt husdyrproduktionen i nye og renoverede staldanlæg. Kravet stilles fra 2007 til de husdyrbrug, hvor det er teknisk og økonomisk muligt. Det vil sige, at husdyrproduktioner fra udegående dyr og fjerkræ undtages fra kravet. For husdyrproduktion på dybstrøelse i naturligt ventilerede stalde skal kravet på 15 % fastholdes i 2008. Udegående husdyr friholdes for reduktionskrav i den periode, de er udegående. For malkekøer og det tilhørende opdræt samt frilandssøer reduceres reduktionskravet derfor forholdsmæssigt. For kødkvæg, får og geder, som i hovedparten af tiden er udbundet, stilles der ingen krav til reduktion af ammoniakemissionen.

For kvægproduktioner baseret på græsfodring, hvor mindst 40 % af grovfoderrationen er græs, er det ikke muligt at anvende fodringstiltaget. Det skal derfor i 2008 vurderes, om kravet i forhold til kvægproduktioner baseret på græsfodring kan forøges udover de 15 %.

Ændringer til disse reduktionskrav specielt med henblik på undtagelsesbestemmelserne vil eventuelt blive fastsat i 2008 i forbindelse med midtvejsevalueringen af VMP III. For kvægproduktioner baseret på græsfodring skal der i forbindelse med evalueringen tages stilling til, på hvilket grundlag reduktionskravene stilles. Ved samme lejlighed foretages en opdatering af normen for bedste staldsystem samt en revurdering af reduktionskravet for 2010.

Revurderingen af reduktionskravene i forbindelse med midtvejsevalueringen af VMP III er alene at betragte som en teknisk tilpasning. Der kan således tages hensyn til, at der er fremkommet nye staldtyper, nye reduktionsmuligheder og en ændret udskillelse af kvælstof fra husdyrholdet med et heraf følgende ændret ammoniaktab. De kommende normtal for bedste staldsystem, som skal anvendes ved evalueringen i 2008, forventes som udgangspunkt ikke at inddrage effekten af miljøteknologi som f.eks. gylleforsuring og luftrensning. Hvis det i modsat fald bliver tilføjet, skal dette indgå i overvejelserne omkring de mulige reduktionskrav ved evalueringen i 2008.

For ungtyre, hvor det bedste staldsystem er trædeudmugning, er det ikke teknisk muligt at reducere ammoniaktabet. Det er ej heller muligt at reducere N-udskillelsen. Følgelig fritages ungtyre på gyllesystem for reduktionskrav. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at ungtyre på gyllesystem er under udfasning. I 2004 var der således kun 5 % af ungtyrene på gyllesystem; i 2015 er de helt udfaset.

Reduktionskravene stilles i forhold til "bedste" staldsystem med normtal 2005/06 som fikspunkt, jf. udredningsarbejdet. Ved bedste staldsystem forstås det tidssvarende staldsystem, som har den laveste ammoniakemission. Der skelnes mellem husdyr på gyllesystemer og dybstrøelse.

Tabel. Bedste staldsystem for husdyrtyper omfattet af ammoniakkravet og selve ammoniakkravet angivet i %.

Dyretyper i stalde med gylle

Dyretype	Bedste staldsystem	2007	2008	2010
1 årsko uden opdræt (tung race)	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	15	20	25
1 årsko uden opdræt (Jersey)	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	15	20	25
1 årsammeke uden opdræt	Bindestald med riste	15	20	25
1 årsopdræt (6-28 mdr, tung race)	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	15	20	25
1 årsopdræt (6-28 mdr, jersey)	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	15	20	25
1 stk. ungtyr, 6-slagtning, tung race	Trædeudmugning	15	20	25
1 stk. ungtyr, 6-slagtning, Jersey	Trædeudmugning	15	20	25
1 årssø – løbe og drægtighedsstald	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	15	20	25
1 årssø – farestald	Kassestier, delvis spaltegulv	15	20	25
10 smågrise 7,2-30 kg	Toklimastald, delvis spaltegulv	15	20	25
10 prod. Slagtesvin 30-102 kg	Delvis spaltegulv	15	20	25
Mink	Gødningsrende, ugentlig tømning	15	20	25

Dyretyper i stalde med dybstrøelse

Dyretype	Bedste staldsystem	2007	2008	2010
1 årsko uden opdræt (tung race)	Dybstrøelse (hele arealet)	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
1 årsko uden opdræt (Jersey)	Dybstrøelse (hele arealet)	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
1 årsammeke uden opdræt	Dybstrøelse (hele arealet)	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
1 årsopdræt (6-28 mdr, tung race)	Dybstrøelse (hele arealet)	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
1 årsopdræt (6-28 mdr, jersey)	Dybstrøelse (hele arealet)	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
1 stk. ungtyr, (6-slagtning, tung race)	Dybstrøelse (hele arealet)	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
1 stk. ungtyr, (6-slagtning, Jersey)	Dybstrøelse (hele arealet)	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
1 årsopdræt (0-6 mdr, tung race).	Dybstrøelse (hele arealet)	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
1 årsopdræt (0-6 mdr, Jersey).	Dybstrøelse (hele arealet)	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
1 stk. tyrekalv (0-6 mdr, tung race)	Dybstrøelse (hele arealet)	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
1 stk. tyrekalv (0-6 mdr, Jersey)	Dybstrøelse (hele arealet)	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
1 årssø – løbe og drægtighedsstald	Dybstrøelse	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
1 årssø – farestald,	Løsdrift, delvis spaltegulv ²	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
10 smågrise 7,2-30 kg	Dybstrøelse	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
10 prod. Slagtesvin 30-102 kg	Dybstrøelse	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹
Heste	Dybstrøelse	15	20 (15 %) ¹	25 (?%) ¹

1. Kravet fastholdes på 15 % i naturligt ventilerede stalde
2. Da der ikke findes staldsystemer for ren dybstrøelse i farestalden, beregnes kravet til dybstrøelse ud fra det anviste system, hvor gyllebidraget beregnes som delvis spaltegulv med 100 % gylle.

Sigtet med at stille nye krav til ammoniakreduktionen er at sikre, at der både generelt og specielt i forhold til særligt sårbare naturområder og internationale forpligtelser sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen af Danmarks natur. Kravene stilles på en måde, der giver incitament til, at der udvikles og investeres i ny teknologi til reduktion af ammoniakbelastningen og i mange tilfælde samtidig en begrænsning af lugtgenerne fra husdyrproduktionen.

Lovforslaget indeholder som nævnt hjemmel til, at miljøministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke krav der i forbindelse med miljøgodkendelserne skal stilles til generel reduktion af ammoniak fra stald og lager.

Herudover fastsætter ministeren, regler om andre vilkår, som sikrer, at de i stk. 2 nævnte parametre tilgodeses. Samtidig vil krav om egenkontrol kunne indgå som vilkår.

Til § 25 - § 27

Obligatoriske VVM og godkendelsesreglerne efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 er direktivfastsatte og overføres derfor uændret til en ny lov. Det er dog tanken, at grænserne harmoniseres, således at obligatorisk VVM kommer til at følge grænserne for miljøgodkendelsespligt. Det betyder, at specielt anlæg

for slagtesvin og anlæg for slagtekyllinger og æglæggende høns vil blive obligatorisk VVM-pligtige ved en lavere grænse, jf. nedenfor under bemærkningerne til § 25.

Reglen i § 25 svarer derfor til reglerne om godkendelsespligt af IPPC husdyrbrug efter godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. 101. Godkendelsespligten for IPPC husdyrbrug blev gennemført i Danmark ved lov nr. 369 af 2. juni 1999 om ændring af lov om miljøbeskyttelse (L161).

Af L161 fremgår det, at IPPC-direktivet omfatter anlæg til intensiv fjerkræ eller svineavl med mere end:

- 40.000 pladser til fjerkræ
- 2.000 pladser til avls-/fedesvin (over 30 kg) eller
- 750 pladser til søer.

Danmark valgte at videreføre grundlaget for godkendelsespligt på baggrund af forureningsbelastningen. Belastningen fastsættes i dyreenheder (DE), som er det antal dyr, der årligt producerer, hvad der svarer til 100 kg kvælstof i husdyrgødningen. En dyreenhed svarer til ca. én malkeko af stor race eller til produktion af ca. 35 slagtesvin.

Herefter blev alle typer af husdyrbrug for mere end 250 dyreenheder godkendelsespligtige, idet reglen dog blev uddybet, således at antallet af stipladser for specielt fjerkræ og slagtesvin blev tilpasset direktivets stipladsbegreb. EU-kommissionen har herudover i 2004 pålagt den danske regering om at præcisere regelgrundlaget, således at stipladsgrænserne kom til at fremstå klart af regelgrundlaget. Herefter indtræder der godkendelsespligt, når følgende grænser passeres:

- 250 dyreenheder, dog 270 dyreenheder hvis mindst 90 % af dyreenhederne stammer fra søer med tilhørende smågrise indtil 30 kg eller 750 stipladser,
- 100 dyreenheder i slagtekyllinger eller 40.000 stipladser,
- 230 dyreenheder i æglæggende høns eller 40.000 stipladser,
- 210 dyreenheder i slagtesvin (over 30 kg) eller 2.000 stipladser.

Efter VVM-direktivet gælder, at når husdyrbrug passerer nogle fastsatte grænser indtræder obligatorisk VVM-vurdering. Grænserne for obligatorisk VVM er ikke helt identiske med grænserne for godkendelsespligt efter miljøbeskyttelseslovens godkendelsesbekendtgørelse, idet obligatorisk VVM omfatter anlæg til husdyrproduktion for mere end 250 dyreenheder, dog

- 270 dyreenheder, hvis mindst 90 % af DE stammer fra søer med tilhørende smågrise indtil 30 kg eller 900 stipladser til søer
- 250 dyreenheder i slagtesvin (over 30 kg) eller 3.000 stipladser
- 250 dyreenheder i æglæggende høns eller 60.000 stipladser
- 210 dyreenheder i slagtekyllinger eller 85.000 stipladser

Efter lovforslaget er disse grænser samordnet, således at grænserne for obligatorisk VVM følger grænserne for godkendelsespligt. Dette betyder, at grænserne for obligatorisk VVM indtræder tidligere for specielt fjerkræproduktioner og slagtesvineproduktioner.

Til § 26

Bestemmelsen vedrører husdyrbrug omfattet af § 25 og er en gennemskrivning og bearbejdning af IPPC-reglerne i godkendelsesbekendtgørelsen. For IPPC-husdyrbrugene vil der alene være tale om at videreføre de mere virksomhedsrelaterede regler til specifikt at omfatte husdyrbrug. Det er forudsat, at miljøvurderingen, som skal tilknyttes godkendelsen er den vurdering, der erstatter henholdsvis VVM-vurderingen og miljøkonsekvensvurdering efter habitatdirektivet.

Det er de generelle regler efter forslagets § 11 - § 15, der er udgangspunktet for kommunalbestyrelsens behandling af sagen.

Efter forslagets § 26, stk. 2, jf. § 25, stk. 1 og 3, det vil sige i de tilfælde, hvor der er tale om en etablering eller udvidelse, der overskrider grænserne for godkendelsespligt, skal kommunalbestyrelsen lægge vægt på,

at de parametre, som er nævnt i nr. 1-7 tilgodeses bl.a. i lyset af de eller det beskyttelsesniveau, der er fastsat herfor, og inddrage disse ved bedømmelsen af, hvilke vilkår der er nødvendige at stille. Ved vilkårsfastsættelsen skal kommunalbestyrelsen endvidere sikre sig, at husdyrbruget drives og indrettes på en sådan måde, at de i stk. 5, nr. 1-6, nævnte punkter tilgodeses, og således koble hensynet til lokaliseringen i omgivelserne med de krav, der kan stilles til produktion og indretning.

Ud over et generelt krav om ammoniakreduktion fra anlægget skal kommunalbestyrelsen vurdere anvendelsen af bedste tilgængelige teknik. Udgangspunktet for vilkårsfastsættelsen er derfor en generel anvendelse af bedste tilgængelige teknik uanset beliggenhed. Men er der tale om en placering i nærheden af sårbar natur, skal der stilles skærpede krav til anvendelsen af bedste tilgængelige teknik til begrænsning af forureningsgener i forhold hertil. Er der tale om nabo- og bynær placering skal der stilles skærpede krav til anvendelsen af bedste tilgængelige teknik i forhold til begrænsning af forurening og gener fra eksempelvis lugt.

Til stk. 4.

I medfør af denne bestemmelse kan ministeren fastsætte nærmere regler om reduktion af ammoniak fra stald og lager, jf. bemærkningerne til § 24, stk. 3.

Parametrene for vilkårsfastsættelsen i øvrigt vil blive nærmere fastsat i den bekendtgørelse om godkendelse, som miljøministeren vil udarbejde i forbindelse med lovforslaget

I den kommende bekendtgørelse om godkendelsesordningen vil det således blive udspecificeret, at der blandt andet skal stilles vilkår om:

1. grænseværdier, tekniske foranstaltninger eller tilsvarende parametre, herunder om maksimalt ammoniaktab fra stald og lager,
2. støjgrænser,
3. den egenkontrol, som husdyrbruget skal foretage, herunder angivelse af målinger, beregninger mv. Der fastsættes krav til hyppighed, afrapportering og metode til at vurdere om grænseværdierne er overholdt, tidspunkterne for indberetning af resultaterne af egenkontrollen, samt angivelse af om prøveudtagning og analyse kan udføres af husdyrbruget selv eller skal udføres af et akkrediteret laboratorium,
4. varetagelse af hensynet til landskab,
5. beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur, med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart overfor næringsstofpåvirkning,
6. håndtering og opbevaring af husdyrgødning på husdyrbruget, herunder angivelse af opbevaringskapacitet,
7. håndtering og opbevaring af affald,
8. opbevaring og bortskaffelse af kemiske stoffer og produkter,
9. begrænsning af eventuelle lugt-, støj-, støv-, flue- eller lysgener fra anlægget,
10. hvordan husdyrbruget skal forholde sig i unormale driftssituationer,
11. husdyrbrugets indretning og drift, der er nødvendige for at sikre, at husdyrbruget ikke påfører omgivelserne væsentlig forurening, herunder ved uheld, og
12. at der ved ophør af driften skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand.

Dette er en konsekvens af IPPC direktivet.

Til § 27

VVM-direktivets bilag III og IV indarbejdes som bilag til den bekendtgørelse om godkendelse af husdyrbrug, som miljøministeren udsteder i forbindelse med lovforslaget. I forhold til VVM-direktivets bilag III og IV foretages de nødvendige justeringer – herunder præciseres det, at bilagene omfatter etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug.

Til stk. 1

Reglerne i stk. 1 udmønter VVM-direktivets krav om, at kommunalbestyrelsen ved etablering/udvidelse af anlæg til intensiv husdyravl på baggrund af VVM-direktivets bilag III skal foretage en samlet konkluderende vurdering af, om godkendelsen af det ansøgte på de fastsatte vilkår vil medføre en væsentlig miljøpåvirkning. Med væsentlig miljøpåvirkning forstås i hovedreglen en miljøpåvirkning, der er kraftigere end de miljøpåvirkninger, der følger af det beskyttelsesniveau, som ministeren fastsætter i medfør af § 31, samt øvrige retningslinjer for administration, der er angivet i den til loven tilhørende vejledning. Den samlede vurdering i stk. 1 skal bygge på vurderingen efter § 24 og § 26.

I den kommende vejledning til denne lov vil det blive præciseret, hvorledes kommunalbestyrelsens vurdering efter VVM-direktivets bilag III harmoniseres med den foretagne miljøvurdering i § 24 og § 26.

Til stk. 2

Reglerne i stk. 2 fastslår, at kommunalbestyrelsen som altovervejende hovedregel skal give afslag på ansøgninger, der på baggrund af vurdering i stk. 1 medfører en væsentlig miljøpåvirkning.

Til stk. 3.

Reglerne i stk. 3 giver kommunalbestyrelsen mulighed for helt undtagelsesvis at tillade godkendelser med vilkår, der medfører en væsentlig miljøpåvirkning, såfremt særlige forhold taler herfor. Der vil i den kommende vejledning til loven blive angivet, at når det gælder vilkår om husdyrbrugets emissioner af forurenende stoffer og lys-, lugt- og støjgener, bør disse udelukkende fastsættes i forhold til det beskyttelsesniveau, som ministeren fastsætter i medfør af § 36, den til loven tilhørende vejledning og øvrige relevante vejledninger om virksomheders miljøforhold tilhørende Miljøbeskyttelsesloven.

Godkendelser med vilkår, der tillader større miljøpåvirkninger end dette beskyttelsesniveau, kan udelukkende gives, hvis der til anlægget eller arealerne er tilknyttet usædvanlige og ekstreme forhold, der betinger, at omkostningerne ved de forureningsbegrænsende foranstaltninger, der følger af vilkårene, er ude af proportion med den opnåede miljøeffekt, jf. det forvaltningsretlige princip om proportionalitet mellem mål og midler.

Kommunalbestyrelsen kan ikke godkende en ansøgning på vilkår, der kan medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i strid med EU-retlige forpligtelser eller i øvrigt er i strid med disse, jf. bl.a. bekendtgørelse om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder.

I forhold til beskyttelsesniveauet for landskab vil det, jf. vejledning om landzonetilladelser, bero på en individuel vurdering om, hvorvidt en given placering og fysisk fremtoning medfører en væsentlig påvirkning af landskabet. Godkendelser på vilkår, der tillader en væsentlig påvirkning af landskabet, bør kun meddeles helt undtagelsesvis, og såfremt de foranstaltninger, der følger af vilkårene, er ude af proportion med den opnåede effekt på landskabet, jf. det forvaltningsretlige princip om proportionalitet mellem mål og midler.

Til stk.4.

Reglerne i stk. 4 fastsætter, at hvis kommunalbestyrelsen efter stk. 3, påtænker at godkende ansøgningen på vilkår, der vil tillade en væsentlig påvirkning af miljøet, skal kommunalbestyrelsen anmode ansøger om at supplere sin ansøgning med relevante oplysninger efter VVM-direktivets bilag IV. I et bilag 2 til en kommende godkendelsesbekendtgørelse i henhold til denne lov angives, hvilke oplysninger fra VVM-direktivets bilag IV, som ansøgningen skal suppleres med ud over de grundoplysninger, der vil blive fastsat i medfør af den kommende godkendelsesbekendtgørelses bilag 1. Dette udmønter VVM-direktivets krav om, at der til behandlingen af sager om etablering/udvidelse af anlæg til intensiv husdyravl med en væsentlig virkning på miljøet skal indhentes alle relevante oplysninger fra VVM-direktivets bilag IV.

Kommunalbestyrelsen skal endvidere udarbejde en skriftlig redegørelse, der på fyldestgørende vis begrundet hvorfor kommunalbestyrelsen påtænker at godkende anlægget eller arealet på vilkår, der medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Med bestemmelserne i § 8 sker der en regulering af den lokale ammoniakemission for at beskytte kvælstoffølsom natur. Der vil imidlertid være behov for også at regulere visse anlæg, der ligger uden for bufferzonen på 300 m, med henblik på at sikre, at de ikke kan indebære væsentlig forringelse af disse naturtyper. I en afstand fra 300 m til 1000 m fra de naturtyper, som er omfattet af § 8, vil der blive stillet krav om maksimal merdeposition til disse naturområder. Der vil blive fastsat afskæringskriterier, dvs. kriterier, der fastslår om en påvirkning af naturområdet er væsentlig. Afskæringskriterierne differentieres i forhold til antallet af øvrige brug for mere end 75 dyreenheder, der ligger i denne zone, men maksimalt 1000 m fra det husdyrbrug, som skal have en miljøgodkendelse. Herved tages der højde for den akkumulerede effekt af produktionen i zonen.

Til § 29 - § 33

Bestemmelserne svarer til de bestemmelser, der blev indsat i miljøbeskyttelsesloven ved lov nr. 425 af 10. juni 1997 om fastsættelse af særlige vilkår, nægtelse og tilbagekaldelse af miljøgodkendelse, tilsyn, konfiskation, rettighedsfrakendelse m.v. samt ved lov nr. 369 af 2. juni 1999 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, medarbejderinddragelse mv.

Forslaget til § 29 svarer således til miljøbeskyttelseslovens § 34, stk. 3, forslaget § 30 til miljøbeskyttelseslovens § 39 a, stk. 2, 4 og 5. Forslaget til § 31 svarer til § 40 a i miljøbeskyttelsesloven og forslaget til § 33 svarer til miljøbeskyttelseslovens 40 d. Bestemmelserne i forslaget er sprogligt justeret, så de passer til husdyrbrug.

Forslaget til § 32 svarer til 40 b i miljøbeskyttelsesloven, men stk. 1 er dog ændret således, at der i stedet for at oprette et nyt register henvises til det miljøansvarlighedsregister, som allerede eksisterer. Hermed sikres, at der ikke kommer til at være to parallelle registre, hvilket administrativt er vanskeligere, og at man ikke kan fortsætte produktion og drift efter denne lov, hvis man allerede er registreret i miljøansvarlighedsregisteret af anden årsag.

Til kapitel 4

Til § 34

Til stk. 1

Fristen for udnyttelse af en godkendelse er en videreførelse af reglerne i godkendelsesbekendtgørelsens § 15, og fastsætter i stk. 1, at en godkendelse skal være udnyttet senest 2 år efter at godkendelsen er meddelt. Dette betyder i praksis, at etableringen, udvidelsen eller ændringen skal være gennemført inden for det angivne tidsrum. Reglen har som konsekvens, at det ikke er muligt, at "hamstre" godkendelser, som kan udnyttes på et senere tidspunkt, hvor reglerne muligvis er strammet i forhold til ansøgningstidspunktet. En godkendelse efter lovforslagets § 23 og § 25 kan først anses for udnyttet, når den godkendte etablering, udvidelse eller ændring er gennemført og i drift.

Til stk. 2

Fristen for udnyttelse af en rammegodkendelse er ligeledes en videreførelse af reglerne i godkendelsesbekendtgørelsen og fastsætter, at med godkendelsen af den etapemæssige gennemførelse af etableringen, udvidelsen eller ændringen skal det samlede projekt være gennemført inden for 5 år. Der henvises til bemærkningerne til § 22.

Til stk. 3

Reglen er ny og er en konsekvens af en udtalelse, som Ombudsmanden fremkom med den 12. januar 2005 i en sag, der skulle bedømmes efter husdyrgødningsbekendtgørelsen og omhandlede et spørgsmål om kontinuitetsbrud på et ulovbestemt grundlag.

Praksis har været, at en forudsætning for en miljøgodkendelse er, at den godkendte virksomhed udøves med en vis kontinuitet, således at manglende udøvelse i hvert fald i mere end tre år medfører at

godkendelsen bortfalder, og at der skal ansøges om ny tilladelse, hvis virksomheden ønskes genoptaget. Dette er ligeledes stadfæstet af Østre Landsret ved dom afsagt den 18. april 2002,

Ombudsmanden henstillede i sin udtalelse til, at der i lovgivningen bør indsættes regler i miljøbeskyttelsesloven om kontinuitetsbrud. Forslaget til reglen er en konsekvens heraf.

Til § 35

Forslaget indeholder hjemmel til at fastsætte regler til gennemførelse af den del af aftalen om strukturreformen, der anfører, at kommunernes afgørelser om husdyrbrug efter VVM-reglerne i en overgangsperiode på to år fra kommunalreformens ikrafttrædelse skal godkendes af Miljøministeriet.

Den foreslåede ordning vil blive evalueret efter udløbet af den 2-årige overvågningsperiode, hvorefter der tages stilling til, om afgørelserne skal træffes uden statslig forhåndsgodkendelse.

Evalueringen vil indeholde en gennemgang af, hvordan sagsbehandlingstiderne har udviklet sig, herunder en vurdering af i hvilket omfang kommunerne har fulgt retningslinjerne i vejledningen om administration ved godkendelse af husdyrbrug.

Til nr. 1

Forslaget indeholder hjemmel til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsens afgørelser om, hvorvidt en ansøgning om etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug har væsentlig virkning på miljøet, ikke må træffes uden ministerens samtykke.

Dette lovforslag har blandt andet til formål at integrere miljøgodkendelse og VVM i en grundig samlet vurdering og godkendelse af husdyrbrug for mere end 75 dyreenheder. Loven vil blive fulgt af en detaljeret vejledning, herunder om fremgangsmåder og beskyttelsesniveau, som giver kommunerne et mere ensartet og gennemskueligt administrationsgrundlag. For så vidt angår brug op til 75 dyreenheder sker sagsbehandlingen som hovedregel på baggrund af et anmeldelsesskema.

På den baggrund er det hensigten at fastsætte regler, som indebærer, at kommunalbestyrelsen i sager om meddelelse af tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med op til 75 dyreenheder (de ikke godkendelsespligtige husdyrbrug), i visse sager skal indsende udkast til afgørelse til miljøministeren. Ministeren afgiver herefter en bindende udtalelse om, hvorvidt de nødvendige hensyn er varetaget, og meddeler i givet fald samtykke til, at kommunalbestyrelsen kan træffe den pågældende afgørelse. Det er hensigten, at reglerne som udgangspunkt skal omfatte de sager, hvor kommunalbestyrelsen på baggrund af oplysningerne i anmeldelsesskemaet har skullet foretage en konkret vurdering af et eller flere forhold og på baggrund af denne vurdering påtænker at træffe afgørelse om, at det ansøgte ikke har virkninger på miljøet, og at der derfor ikke er behov for at knytte vilkår til afgørelsen.

Til nr. 2

Forslaget indeholder hjemmel til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsens afgørelser om tilladelser og godkendelser efter § 17, § 23 og § 25 skal indsendes til miljøministeren. Hermed sikres grundlaget for, at indføre en løbende kvalitativ analyse af kommunernes afgørelser, hvor Miljøministeriet (ved de nye statslige miljøcentre) forpligtes til at udtage et antal stikprøver af kommunale afgørelser løbende for at vurdere, om afgørelserne er truffet i overensstemmelse med ministeriets vejledning.

Til § 36

Det fremgår af aftalen af 17. juni 2005, at "der skal udarbejdes en vejledning og bekendtgørelse til kommunerne om administration af husdyrsagerne, således at variationen mellem kommunernes afgørelser begrænses."

Som led i det lovforberedende arbejde til lovforslaget er der nedsat et antal arbejdsgrupper, der skal udarbejde udkast til vejledning til kommunerne til brug for vurderingen og beslutningsgrundlaget til en godkendelse. Formålet hermed er at skabe et samlet gennemskueligt og fagligt velfunderet

administrationsgrundlag for sagsbehandling i de nye kommuner, så kommunerne kan træffe afgørelse på et grundlag, der i videre omfang gør det muligt at behandle ensartede sager ud fra et fælles grundlag.

Dette omfatter vejledning om sagsbehandling, IT-baserede systemer, forsigtighedsprincippet, den kumulative effekt, status for udpegede arealer, vurdering af fosfor, vurdering af nitratudvaskning, vurdering af ammoniak og vurdering af lugt.

Som led i det lovforberedende arbejde er for at få overblik over amternes administrationspraksis gennemført en "opsamling af erfaringer med behandling af sager vedrørende husdyrprojekter efter VVM-reglerne". Endvidere gennemfører Skov- og Naturstyrelsen bl.a. på baggrund af erfaringsindsamlingen en beskrivelse af det gældende beskyttelsesniveau og forslag til beskyttelsesniveau i kommunernes behandling af husdyrbrugssager efter kommunalreformens gennemførelse, jf. også de almindelige bemærkninger afsnit om miljømæssige konsekvenser.

Vejledningen skal medvirke til at sikre, at amternes erfaringer overdrages til kommunerne. Det er indtil videre vurderingen, at den nye vejledning vil være tilstrækkeligt til at sikre den ønskede ensretning og forudsigelighed i behandlingen af sager om husdyrbrug. Herudover vil den foreslåede toårige overgangsordning, jf. lovforslagets § 35, også kunne medvirke til at sikre en ensartet administration.

Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der kan vise sig et behov for, at ministeren kan fastsætte bindende regler for kommunernes administration af godkendelsesordningen – enten i forbindelse med gennemførelsen af husdyrreformen eller senere, f.eks. i forbindelse med revurderingen af overgangsordningen.

F.eks. kan der vise sig behov for at fastsætte regler om, hvilke krav kommunerne skal stille vedrørende niveauet for udledning af ammoniak, fosfor og nitrat fra husdyrbrug. Endvidere kan der vise sig et behov for regler om, hvorledes udledningen fra et husdyrbrug skal beregnes (modeller).

Sådanne regler vil blive forhandlet med de berørte organisationer og forelagt Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg inde udstedelse.

Ligesom der eventuelt vil kunne blive behov for at fastsætte regler om, hvilke virkemidler (vilkår om valg af teknologi og driftsform), der kan bidrage til opfyldelsen af vilkårene og regler for, hvordan effekten af sådanne virkemidler sikres ved fastsættelse af yderligere vilkår og hvordan effekten beregnes.

På denne baggrund indeholder forslaget en hjemmel til at ministeren kan fastsætte nærmere regler for kommunernes administration af bestemmelserne om meddelelse af godkendelser og tilladelser efter denne lov.

Det foreslås, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at godkendelse eller tilladelse i visse tilfælde er uforholdsmæssig. F.eks. kan det være relevant at fastsætte regler om at visse typer udvidelser/ændringer f.eks. generelt antages ikke at kunne påvirke miljøet, og derfor ikke skal godkendes.

Til kapitel 5

Til § 37

Forslaget er identisk med den regel, der findes i miljøbeskyttelseslovens § 41. Bestemmelsen finder kun anvendelse på husdyrbrug, der er omfattet af § 23 og § 25, idet husdyrbrug omfattet af § 17 er omfattet af lovforslagets § 40. En revurdering efter miljøbeskyttelsesloven betyder, at der er behov for at ændre eller tilføje nye vilkår sker dette ved at der meddeles virksomheden et påbud, hvor de påbudte vilkår enten ændrer eller tilføjer vilkår til den eksisterende godkendelse. Nye vilkår har ikke samme 8-årige retsbeskyttelse som vilkår i den oprindelige godkendelse.

Reglerne om revurdering blev revideret i forbindelse med implementeringen af IPPC-direktivet i 1999 (Folketingsåret 1998-99 L 161: Forslag til lov om ændring af miljøbeskyttelsesloven (Integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, medarbejderinddragelse m.v.)

Herefter blev der indført en pligt til revurdering af (i)-mærkede listevirksomheder (virksomheder omfattet af IPPC-direktivet) og en mulighed for tilsynsmyndigheden til at kunne revurdere listevirksomheder, som ikke er (i)-mærkede

Husdyrbrug omfattet af § 25 er omfattet af IPPC-direktivets regler om godkendelse, og derfor (i)-mærkede. Reglerne om godkendelse overføres uændret og er således i overensstemmelse med de forpligtelser, direktivet medfører. Det samme gælder for direktivets krav, jf. artikel 13, stk. 1 om tvungen revurdering, første gang 8 år efter at godkendelsen er meddelt, og herefter hvert 8. år. Der vil herefter ikke være forskel i administrationen af tidligere godkendelser/påbud meddelt i medfør af miljøbeskyttelsesloven og kommende godkendelser/påbud meddelt efter denne lov.

For husdyrbrug med mere end 75 dyreenheder foreslås det, at der i lighed med andre ikke (i)-mærkede industrivirksomheder fastsættes en generel mulighed for at tilsynsmyndigheden efter 8 år kan revurdere husdyrbruget godkendelse, jf. nedenfor.

For husdyrbrug over IPPC-direktivets grænser, og som i dag er godkendt efter miljøbeskyttelsesloven vil forslaget, jf. overgangsbestemmelser i forslaget, få den konsekvens, at disse skal revurderes efter reglerne i lovforslaget. Det betyder, at eksempelvis krav om ammoniakreduktion fra anlægget vil skulle indgå i revurderingen, og der vil skulle fastsættes vilkår herom. Alle husdyrbrug over IPPC-direktivets grænser vil i løbet af de næste ca. 8 år være omfattet af lovforslagets regler.

For husdyrbrug for mere end 75 dyreenheder og op til IPPC-direktivets grænser er det alene de brug, der efter lovens ikrafttræden har opnået en godkendelse efter lovforslagets § 23, som vil blive omfattet af revurdering.

For denne kategori af husdyrbrug foreslås det imidlertid, at der som hovedregel ikke skal være mulighed for at stille nye krav til virksomheden inden for de første 8 år efter meddelelsen af godkendelsen, medmindre der er overhængende fare for miljø eller sundhed, eller der er begået grundlæggende sagsbehandlingsfejl eller givet grundlæggende fejlagtige oplysninger, som nødvendiggør, at afgørelsen skal ændres. Dette er en videreførelse af almindelige forvaltningsretlige principper, hvorefter myndighederne er forpligtiget til at gribe ind og ændre afgørelser, der er meddelt på forkert grundlag. Der er således ikke - i modsætning til husdyrbrug over IPPC-grænsen – fastsat regler for, i hvilke tilfælde myndighederne kan gribe ind og ændre en afgørelse i retsbeskyttelsesperioden. Det er op til myndighederne at fastslå, om der foreligger en fejl mv., der begrunder at sagen skal genoptages til fornyet behandling.

Husdyrbrug bliver herved sikret en bedre beskyttelse mod indgreb end de store husdyrbrug (over IPPC-grænsen).

Eventuelle indgreb overfor husdyrbrug for mere end 75 dyreenheder, som ikke udvides eller ændres efter lovforslagets ikrafttræden vil fortsat skulle ske med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven.

Til § 38

Efter miljøbeskyttelsesloven gælder en begrænsning i adgangen til at meddele påbud og forbud overfor godkendte listevirksomheder i 8 år – det såkaldte retsbeskyttelsesprincip. IPPC-direktivet stiller imidlertid krav om, at godkendelser i visse tilfælde skal revurderes og om nødvendigt ajourføres. IPPC-begrænsningerne i miljøbeskyttelsesloven gælder i øvrigt for alle godkendelsespligtige virksomheder efter miljøbeskyttelsesloven.

IPPC-direktivet kræver for det første, at der skal foretages revurdering, hvis den forurening, som anlægget forårsager, er så omfattende, at det er nødvendigt at skærpe godkendelsens vilkår eller indføje nye. IPPC-direktivet fastslår for det andet, at der skal foretages revurdering, hvis væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger.

IPPC-direktivet fastslår for det tredje, at der skal foretages revurdering, hvis det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker. Forslag til affattelse af reglerne i § 38, stk. 2 nr. 1-5 svarer til reglerne i miljøbeskyttelseslovens § 41 a, stk. 1 og stk. 2, nr. 1-5.

Til § 39

Tvungen revurdering af (i)-mærkede husdyrbrug, medfører at tilsynsmyndigheden hver 10. år, af egen drift tager godkendelsen op til revision og om nødvendigt fastsætter nye tilsvarende vilkår, der kan sikre en løbende minimering af forureningen herunder som følge af ændringer i gældende grænseværdier til det af miljøministeren udmeldte beskyttelsesniveau og/eller som følge af udviklingen i BAT inden for området. Den første revurdering af godkendelsen skal dog allerede påbegyndes, når der er forløbet 8 år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget blev godkendt første gang. Det er alene i den første 8-årige periode, at retsbeskyttelsen kan gøres gældende. For vilkår, der fastsættes i medfør af påbudsbestemmelserne gælder således ingen retsbeskyttelse.

Efter miljøbeskyttelseslovgivningen sender tilsynsmyndigheden som indledning til en revurdering et oplæg til virksomheden om myndighedens foreløbige overvejelser om revurdering.

På baggrund af revurderingen træffer tilsynsmyndigheden afgørelse om, enten at vilkårene skal ændres, eller at revurdering ikke medfører ændringer i husdyrbrugets godkendelse. Afgørelsen træffes med hjemmel i § 37 og § 39, og der fastsættes samtidig en tidsfrist for den næste regelmæssige revurdering.

Tvungen revurdering skal gennemføres efter en nærmere fastsat procedure (godkendelsesbekendtgørelsens § 11), og afgørelsen skal indeholde oplysninger om den gennemførte procedure, herunder en redegørelse for tilsynsmyndighedens overvejelser på baggrund af de synspunkter, som offentligheden har givet udtryk for.

For husdyrbrug omfattet af § 23 åbner forslaget pligt til, at tilsynsmyndigheden, når der er forløbet mere end 8 år efter godkendelsen, skal ændre vilkårene heri, når det er miljømæssigt begrundet, eller hvis der er udviklet renere teknologi.

Der er i bestemmelsen indsat en bemyndigelse til at miljøministeren fastsætter regler om regelmæssig revurdering. Det er tanken at udarbejde en bekendtgørelse om godkendelse af husdyrbrug, hvor regler, der i dag er fastsat i bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed (godkendelsesbekendtgørelsen) nr. 943 af 16. september 2004 overføres fsva (i)-mærkede virksomheder og i det omfang, det er nødvendigt tilrettes de store (i)-mærkede husdyrbrug. Det er ligeledes hensigten, at overføre de regler om godkendelse mv., der i dag gælder for ikke (i)-mærkede virksomheder, således at husdyrbrug, der godkendes efter denne lov kan revurderes hver 8. år.

Til § 40

Reglen svarer til de regler, der er i miljøbeskyttelseslovens § 42. Der skal skabes en fælles administration, således at "gamle" husdyrbrug reguleret efter miljøbeskyttelseslovens regler vil kunne blive mødt med et påbud efter miljøbeskyttelsesloven. En lignende mulighed bør derfor foreligge for husdyrbrug, der har fået tilladelse efter den nye lovs § 17.

Til § 41

Bestemmelsen svarer til miljøbeskyttelseslovens § 41 c, der blev indsat ved lov nr. 369 af 2. juni 1999. Der henvises til bemærkningerne til den gældende miljøbeskyttelseslov.

Bestemmelserne i dette kapitel svarer i vidt omfang til reglerne og principperne i miljøbeskyttelseslovens kapitel 9 om tilsyn. Endvidere indeholder kapitlet enkelte bestemmelser svarende til bestemmelser i miljøbeskyttelseslovens kapitel 10 om administrative bestemmelser, der er flyttet til denne lovs kapitel om tilsyn.

Til § 42

Bestemmelsen fastlægger hvem der fører tilsyn med loven. Udgangspunktet er, at tilsyn og håndhævelse varetages af den samme myndighed som efter miljøbeskyttelsesloven.

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 65, stk. 1 og stk. 2, nr. 1 og 2, og stk. 3. Bestemmelsen blev oprindeligt indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991 og er siden ændret ved lov nr. 373 af 18. maj 1994 samt ved lov nr. 569 af 24. juni 2005. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Bestemmelsen i stk. 3 fastslår, at tilsynsopgaven ikke ophører, blot fordi et husdyrbrugs drift er bragt til ophør, og det er således kommunalbestyrelsen, der skal bringe en forurening fra eller på et nedlagt husdyrbrug til ophør. Herved fastholdes konsekvenserne af et eventuelt ineffektivt tilsyn hos den pågældende tilsynsmyndighed.

Stk. 4 blev ændret ved lov nr. 569 af 24. juni 2005. Det almindelige tilsyn med, at ministerens afgørelser overholdes, påhviler kommunalbestyrelsen, jf. § 42, stk. 2. I stk. 4 ligger, at en sags videre behandling overgår til ministeren, jf. § 46 og § 47, hvis kommunalbestyrelsen under udøvelsen af tilsyn konstaterer en overtrædelse af en ministeriel afgørelse.

Det bemærkes, at bestemmelsen som hidtil ikke indeholder præcise bestemmelser om, hvorledes og hvor meget tilsyn der skal føres. Det vil således afhænge af en konkret vurdering af miljøproblemernes omfang og karakter.

Der vil blive indgået aftale med KL om, at tilsynsfrekvensen for mellemstore brug kommer til at følge den nuværende tilsynsfrekvens for godkendelsespligtige husdyrbrug. Dette betyder, at tilsynsfrekvensen for disse brug øges, således at de bliver omfattet af et krav om tilsyn hvert 3. år mod nu hvert 6. år.

Fra 2007 til 2009 vil der herudover blive indgået aftale med KL om, at kommunerne udfører 2000 uanmeldte tilsyn årligt rettet mod kontrol af flydelag på svine- og minkbrug. Hermed vil kommunerne få et effektivt værktøj til at håndhæve reglerne om vedligeholdelse af flydelag på beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning, som kan være vanskelige at kontrollere fyldestgørende ved varslede tilsyn.

Til § 42

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 67, der blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991. Bestemmelsen er siden ændret ved lov nr. 569 af 24. juni 2005 i forbindelse med udmøntning af kommunalreformen. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Ministerens kan i medfør af bestemmelsen overføre tilsynsforpligtelsen til andre myndigheder, hvilket typisk vil kunne ske i tilfælde, hvor tilsynet på det pågældende område har nær tilknytning til de tilsynsopgaver, som allerede løses af vedkommende myndighed, eller hvor det i øvrigt skønnes hensigtsmæssigt.

Til § 44

Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning. Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 68, der blev indsat ved lov nr.

358 af 6. juni 1991, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 45

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 85, blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse. I bestemmelsen er dog præciseret, at det er ikke blot er forhold der er af underordnet betydning for miljøbeskyttelsen, men derimod samtlige de formål, som denne lov tilsigter at varetage.

Til § 46

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 69, stk. 1 og stk. 3, der blev indsat i loven med lov nr. 358 af 6. juni 1991. Bestemmelsen blev ændret ved lov nr. 1373 af 20. december 2004, i forbindelse med ændring af håndhævelsesbestemmelser m.v., og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 47

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 70, der blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991.

Stk. 2 og stk. 4 er indsat ved lov nr. 409 af 26. juni 1998 om ændring af lov om miljøbeskyttelse i forbindelse med forebyggende foranstaltninger og rettighedsfrakendelse. Stk. 3. blev indsat i miljøbeskyttelsesloven ved lov nr. 1373 af 20. december 2004 om ændring håndhævelsesbestemmelser m.v., herunder som opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 48 og § 49

Bestemmelserne svarer til bestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens § 70 a og § 70 b, der blev indsat ved lov nr. 1373 af 20. december 2004 om ændring af en række love på miljøområdet i forbindelse med ændring af håndhævelsesbestemmelser m.v., herunder som opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 50

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 71, og blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 51

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 72, stk. 1 og stk. 3, der blev indsat i loven ved lov nr. 358 af 6. juni 1991. Bestemmelsen er ændret ved lov 1373 af 20. december 2004 i forbindelse med gennemførelse af ændring af håndhævelsesbestemmelser m.v., herunder som opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, samt ved lov nr. 569 af 24. juni 2005 ved udmøntning af kommunalreformen.

Ordet "virksomhed" er dog ændret til "forhold eller indretninger", og udover "anledning til forurening" er "anden virkning på miljøet" tilføjet for at dække det udvidede beskyttelsesobjekt og formål i loven. På grund heraf er der i stk. 1, 1. pkt. og i stk. 1, nr. 3, tilføjet, at det ikke blot er forureningen, men også virkningen på miljøet i øvrigt, der skal belyses. Af samme årsag er der i stk. 1 indsat et nyt nr. 5, der skal sikre, at

tilsynsmyndigheden også kan påbyde den ansvarlige at klarlægge, hvordan andre virkninger på miljøet kan afhjælpes eller forebygges.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 52

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 73, der blev indsat i loven med lov nr. 358 af 6. juni 1991. Bestemmelsen er siden ændret ved lov nr. 425 af 10. juni 1997 samt lov nr. 569 af 24. juni 2005, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Bestemmelsen i lovforslagets § 52 er dog ændret således, at ministeren har hjemmel til at fastsætte nærmere regler.

Til kapitel 7

Bestemmelserne i dette kapitel svarer i vidt omfang til reglerne og principperne i miljøbeskyttelseslovens kapitel 10 om administrative bestemmelser. I kapitlet er tilføjet yderligere bestemmelser om offentlighedens inddragelse, med henblik på at opfylde VVM-direktivets og IPPC-direktivets krav hertil.

Til § 53

Bestemmelserne i § 53 samler kravene om inddragelse af offentligheden efter IPPC-direktivet, som omfatter de store husdyrbrug, som nævnt i § 25, og som hidtil har været gennemført i bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed i henhold til miljøbeskyttelsesloven, og kravene om inddragelse af offentligheden efter VVM-direktivet, som hidtil har været gennemført i samlebekendtgørelsen i henhold til planloven. Offentlighedens inddragelse i beslutningsprocessen vedrørende godkendelse eller tilladelse af disse virksomheder er obligatorisk efter såvel VVM-direktivet som IPPC-direktivet. I denne lov er grænserne for, hvornår der indtræder obligatorisk VVM-vurdering, og dermed offentlighedens inddragelse samordnet med kravene i IPPC-direktivet i den samlede godkendelsesprocedure med henblik på en forenklet og hurtigere administration.

For de husdyrbrug, som på ansøgningstidspunktet er omfattet af VVM-proceduren, gælder at offentligheden skal inddrages tidligt i beslutningsprocessen, på en måde så de får effektiv indflydelse. I planloven foregik den tidlige inddragelse ved, at der blev foretaget en foroffentlighed på 2 uger af alle husdyrbrug, hvor offentligheden kunne indsende sine kommentarer og bemærkninger til den relevante myndighed. I henhold til bestemmelserne i dette lovforslag annonceres ansøgninger vedrørende husdyrbrug, der krydser IPPC-grænsen, med anvisning på, hvor offentligheden kan få yderligere oplysninger. I praksis kan dette ske elektronisk. Sagsbehandlingen behøver ikke at afvente udløbet af en bestemt frist, men kan iværksættes straks efter modtagelsen af ansøgningen. Den tidlige annoncering medvirker til at få væsentlige oplysninger frem på et tidligere tidspunkt i sagens behandling, således at de ikke på et senere tidspunkt vil kunne forsinke arbejdet med at udfærdige udkast til afgørelse.

Når kommunen har udarbejdet et udkast til afgørelse, sendes det sammen med kommunalbestyrelsens samlede miljøvurdering, herunder de hensyn der er taget til eventuelle henvendelser fra offentligheden, samt supplerende oplysninger modtaget efter annonceringen i høring i 6 uger til den berørte offentlighed. Den berørte offentlighed omfatter naboer og andre, som har bedt om at blive orienteret om udkast til afgørelse på baggrund af den første annoncering.

For husdyrbrug, der ikke krydser IPPC-grænsen (250 DE), hvor kommunalbestyrelsen påtænker at træffe afgørelse om godkendelse på vilkår, der kan medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, foregår offentlighedsproceduren i vidt omfang på samme måde som for de store husdyrbrug. Dog sendes udkast til afgørelse sammen med kommunalbestyrelsens samlede miljøvurdering, herunder redegørelse for hvorfor kommunalbestyrelsen agter at godkende ansøgningen, samt supplerende oplysninger i offentlig høring i 6

uger samtidig med direkte underretning af den berørte offentlighed, jf. stk. 4. Kommunalbestyrelsen tager hensyn til offentlighedens bemærkninger, kommentarer og oplysninger til udkast til afgørelse i den endelige afgørelse.

Efter det foreslåede stk. 5 skal kommunens afgørelser om, at husdyrbrug under 250 dyreenheder ikke vurderes at have væsentlige virkninger på miljøet offentliggøres, i forbindelse med offentliggørelsen af den endelige godkendelse med mulighed for særskilt at påklage dette tema til Miljøklagenævnet, jf. bestemmelserne herom.

På denne måde gennemføres VVM-direktivets krav om tidlig inddragelse af offentligheden, uden at sagsbehandlingen forsinkes, samtidig med at høringsfasen på 6 uger sikrer rimelig tid til, at den berørte offentlighed kan komme med indsigelser og kommentarer, som ikke allerede er inddraget i sagsbehandlingen.

Til § 54

Efter planlovens § 35, stk. 5, kan landzonetilladelser først meddeles, når der er forløbet 2 uger efter, at kommunalbestyrelsen har givet skriftlig orientering om ansøgningen til naboerne af den pågældende ejendom. Bestemmelsen gælder dog ikke, hvis det ansøgte efter kommunalbestyrelsens skøn har underordnet betydning for naboerne, jf. planlovens § 35, stk. 6.

Den foreslåedes bestemmelse indebærer, at der ikke sker nogen indskrænkning af reglerne om naboorientering.

Stk. 4 svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 79, stk. 1, der blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991. Bestemmelsen er siden er ændret ved lov nr. 369 af 2. juni 1999, lov nr. 447 af 31. maj 2000, lov nr. 479 af 7. juni 2001, lov nr. 309 af 2. maj 2005 samt lov nr. 569 af 24. juni 2005. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Da der ikke udarbejdes planer og programmer efter lovforslaget, er § 79, stk. 2 i miljøbeskyttelsesloven, om offentlighedens inddragelse ved udarbejdelse af planer og programmer på miljøbeskyttelseslovens område, ikke medtaget i nærværende lovforslag.

Til § 55

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 74, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, der blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse. Se også bemærkningerne til lovforslagets § 62.

Til § 56 og § 57

Bestemmelserne svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 75 og § 78, stk. 1, der blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 58

Bestemmelsens stk. 1 og 2 svarer til henholdsvis bestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens § 77 og § 78, stk. 2, der begge blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991. Miljøbeskyttelseslovens § 77 er siden ændret ved lov nr. 569 af 24. juni 2005. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 59

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 74, stk. 1, 2. og 3. pkt. og stk. 2, der blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991. Bestemmelsen er siden ændret ved lov nr. 369 af 2. juni 1999, lov nr. 447 af 31. maj 2000 samt lov nr. 479 af 7. juni 2001. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

I forhold til miljøbeskyttelsesloven, hvor § 74, stk. 2 omfatter afgørelser efter kapitel 5, dvs. afgørelser om husdyrbrug over IPPC-grænsen, er bestemmelsen i forslagets stk. 3 bredere, da afgørelser om tilladelser efter § 17 og godkendelser efter § 23 også er omfattet. Hermed sker der samtidig en offentliggørelse af den i afgørelsen indeholdte screeningsafgørelse om, hvorvidt der er en væsentlig påvirkning på miljøet.

Til § 60, § 61 og § 62

Bestemmelserne i § 60, § 61 og § 62 svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 76, henholdsvis stk. 1, stk. 2 og stk. 3, der blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991. Bestemmelsen er siden ændret ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 om implementering af Århuskonventionen, lov nr. 220 af 31. marts 2004, samt ved lov nr. 569 af 24. juni 2005 om udmøntning af kommunalreformen. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 63 og § 64

Bestemmelserne svarer til bestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens § 80 og § 81, der blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse. I § 63 er præciseret, at ministeren kan delegerer til flere under ministeriet oprettede styrelser og i § 64 er ændret således at ministeren kan nedsætte sagkyndige råd i spørgsmål omfattet af denne lov. Det er hensigten at ministerens beføjelser efter loven delegeres til Skov- og Naturstyrelsen.

Til § 65

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 82, stk. 1 og 2. Stk. 1 blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991, og blev ændret ved lov nr. 569 af 24. juni 2005 som en konsekvens af, at amtsrådene nedlægges. Stk. 2 blev indsat i miljøbeskyttelseslovens § 82 ved lov nr. 569 af 24. juni 2005 om udmøntning af kommunalreformen, for så vidt angår organiseringen af myndigheder m.v. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 66

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 83, stk. 1, blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991. Bestemmelsen er siden ændret ved lov nr. 569 af 24. juni 2005, og tilpasset den ændrede myndighedsorganisation som følge af kommunalreformen. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 67

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 84, der blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991. Bestemmelsen er siden ændret ved lov nr. 569 af 24. juni 2005. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 68

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 84 b, der blev indsat i miljøbeskyttelsesloven ved lov nr. 369 af 2. juni 1999 om ændring af lov om miljøbeskyttelse. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Dog er indsat en bestemmelse om, at myndighederne også skal koordinere, når der om samme husdyrbrug træffes afgørelser efter miljøbeskyttelsesloven og denne lov. Denne tilføjelse er begrundet i IPPC-direktivets krav om integreret godkendelse, da visse tilladelser, som fx om spildevand, stadig meddeles efter miljøbeskyttelsesloven.

Til § 69

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i planlovens § 54 b, der blev indsat i planloven ved lov nr. 571 af 24. juni 2005, og som træder i kraft den 1. januar 2007. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om planlægning.

Til § 70

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 87, stk. 1, 1., 2. og 3. pkt. og stk. 3 - 4. Dog er sætningen i § 87, stk. 1, om tilsynsmyndighedens adgang til at medtage produkter og varer udgået, da denne ikke er relevant i nærværende lovforslag, der ikke indeholder hjemmel til regulering af produkter og varer. Tilsvarende gælder bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, om politiets adgang til at kontrollere affaldstransporter.

§ 87, stk. 1 og stk. 3, blev indsat i loven med lov nr. 358 af 6. juni 1991, og er siden ændret ved lov nr. 302 af 24. april 1996, samt lov nr. 1373 af 20. december 2004 om ændring af håndhævelsesbestemmelser m.v., herunder som opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 71

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 88, stk. 1 og 2, der blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991. Bestemmelsen er siden ændret ved lov nr. 477 af 30. juni 1994, lov nr. 373 af 18. maj 1994, samt ved lov nr. 395 af 22. maj 1996, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Nedsættelsen af miljøgodkendelsesgrænsen fra IPPC-grænsen til 75 dyreenheder medfører, at de mellemstore brug (75 - 250 dyreenheder) omfattes af kravet om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn. Brugerbetalingskravet over for de mellemstore brug sker ud fra ligebehandlingsprincippet, i det alle øvrige godkendelsespligtige virksomheder er omfattet af brugerbetalingsbekendtgørelsen. Alle husdyrbrug over 3 dyreenheder er omfattet af tilsyn og brugerbetaling uanset om de er omfattet af miljøbeskyttelsesloven eller vil blive omfattet af tilsyn efter denne lov.

Til § 72

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 88 a, der blev indsat ved § 24 i lov nr. 431 af 6. juni 2005 om ændring af forskellige love (Forenkling, harmonisering og objektivisering af reglerne for inddrivelse af gæld til det offentlige m.v. samt mulighed for anvendelse af digitale lønsedler). Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 73

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 89, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse, hvor den blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991. Bestemmelsen er siden ændret ved lov nr. 302 af 24. april 1996.

Til § 74

Forslaget til § 74, stk. 1, 1. pkt. svarer til bl.a. Fødevarerlovens § 61. Resten af forslaget til § 74 svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 89 a, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse, hvor den blev indsat ved lov nr. 302 af 24. april 1996 om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Anvendelse af forordninger). Bestemmelsen er siden ændret ved lov nr. 569 af 24. juni 2005 som udmøntning af kommunalreformen.

Til kapitel 8

Bestemmelserne i dette kapitel svarer i vidt omfang til reglerne og principperne i miljøbeskyttelseslovens kapitel 11 om klage og søgsmål.

Ifølge principaftalen af 17. juni 2005 skal forslaget til ny lov om godkendelse af husdyrbrug indeholde en forenkling af den hidtidige regulering af arealer og anlæg for husdyrbrug samtidig med, at der skabes et én-strengt klagesystem.

Den nuværende regulering sker i medfør af bl.a. planloven og miljøbeskyttelsesloven, hvorefter et husdyrbrug i nogle tilfælde skal have en:

- VVM-tilladelse/et regionplantillæg, kan påklages til Naturklagenævnet, og/eller
- en miljøgodkendelse, der kan påklages til Skov- og Naturstyrelsen og Miljøklagenævnet, og/eller
- en landzonetilladelse, kan påklages til Naturklagenævnet og/eller
- en lokaliseringsgodkendelse, der kan påklages til Skov- og Naturstyrelsen.

Klagemyndighed

I det nuværende system behandles klager i forbindelse med udvidelse eller etablering af husdyrbrug således både af Skov- og Naturstyrelsen, Miljøklagenævnet og Naturklagenævnet. I forbindelse med kommunalreformen er de klagesager, der hidtil er blevet afgjort af Skov- og Naturstyrelsen, pr. 1. januar 2007 flyttet til Miljøklagenævnet.

I Miljøklagenævnets behandling deltager formanden (jurist) samt 2 eller 4 sagkyndige eksperter – i alt 3 eller 5 medlemmer. Miljøklagenævnet kan populært betegnes som et sagkyndigt nævn eller et ekspertnævn.

I Naturklagenævnet deltager formanden (jurist), 2 højesteretsdommere samt et antal medlemmer udpeget af hvert af de partier, der er repræsenteret i Folketingets Finansudvalg. Antallet varierer således i forhold til antallet af partier i Finansudvalget og nævnet har varieret med mellem 8 og 13 medlemmer. Naturklagenævnet kan populært betegnes som et lægmandsnævn.

Naturklagenævnet, der efter den nugældende lovgivning har kompetence til at afgøre sager, hvori der indgår hensyn til landskab og natur, er således ikke sammensat med eksperter inden for disse områder.

Hvis alle klagesager i forbindelse med den nye godkendelsesordning for husdyrbrug bliver samlet i Miljøklagenævnet, vil det være naturligt at foreslå, at nævnets sammensætning bliver suppleret med eksperter inden for natur og landskab, da Miljøklagenævnet som følge af den nye godkendelseslovs formålsbestemmelse vil være forpligtet til at varetage hensyn til bl.a. natur og landskab i sin klagesagsbehandling. Hvis nævnet derudover suppleres med eksperter på områderne, vil varetagelsen af natur og landskabshensyn være sikret så vidt det er muligt.

Til § 75

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 91, stk. 1, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse. Bestemmelsen er dog ændret ved lov nr. 569 af 24. juni 2005 i forbindelse med udmøntning af kommunalreformen.

Ved lov nr. 569 er Miljøklagenævnet med virkning fra 1. januar 2007 indsat som eneste klagemyndighed efter miljøbeskyttelsesloven. I henhold til de tidligere regler var ministeren som udgangspunkt klagemyndighed for afgørelser truffet af amter og kommuner. I praksis var ministerens beføjelser delegeret til Skov- og Naturstyrelsen for landbrug mv. En del af disse afgørelser (fx visse sager om listevirksomheder) kunne efterfølgende indbringes for Miljøklagenævnet, således at en del sager har kunnet behandles af to klageinstanser.

Ved lovændringen af miljøbeskyttelsesloven udgik ministeren (styrelserne) som klageinstans og Miljøklagenævnet er derfor blevet eneste administrative klagemyndighed. Hermed er der skabt et enstrengt klagesystem, som samtidig sikrer, at klagesagsbehandlingen sker i et uafhængigt nævn. Dette vil samtidig bidrage til at nedbringe den samlede tid, en sag kan være under behandling.

Til § 76

Bestemmelsen svarer opbygningen af bestemmelserne i lov nr. 571 af 9. juni 2006 om ændring af klagenævn og klagebestemmelser i en række love på miljøområdet, og der henvises til bemærkningerne til forslaget hertil.

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har besluttet at afholde en høring inden udgangen af september 2006 med det formål at få klagesystemet på miljøområdet belyst.

Efter høringen vil aftalens parter drøfte indstillingsretten til Miljøklagenævnets lister over sagkyndige medlemmer. Parterne skal drøfte om de grønne organisationer skal indstille sagkyndige til Miljøklagenævnet i lighed med den indstillingsret, der i dag tilkommer erhvervet og Miljøstyrelsen eller om der er behov for en mere grundlæggende ændring af de eksisterende regler.

Til § 77

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 92, 1. pkt., der blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse. Dog er ordet "miljøbeskyttelsen" ændret til "beskyttelsen af natur, miljø og landskab" for at dække de bredere hensyn som loven varetager.

Til § 78

Bestemmelserne svarer til bestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens § 93, der blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 79

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 95, stk. 1, 2 og 4. Miljøbeskyttelseslovens § 95, stk. 1 og 2 blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991 og stk. 4 blev indsat ved lov nr. 1373 af 20. december 2004. Miljøbeskyttelseslovens § 95 er senest ændret ved lov nr. 569 af 24. juni 2005. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 80

Bestemmelsen i stk. 1 og 2 svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 96, stk. 1, 1. pkt. og stk. 2, der blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991. Bestemmelsen er ved lov nr. 569 af 24. juni 2005 tilpasset det efter 1. januar 2007 gældende klagesystem.

Bestemmelsen i stk. 3 svarer til bestemmelsen i planlovens § 60, stk. 4, der omhandler tilladelser efter planlovens § 35, stk. 1. Forslaget i stk. 3 er dog tilpasset således, at det omhandler tilladelser med vilkår omfattet af § 15, jf. bemærkningerne hertil.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse og til den gældende lov om planlægning.

Til § 81

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 96, stk. 1, 2. pkt., der blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Til § 82

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i planlovens § 60, stk. 5, 2. pkt., og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om planlægning, hvor den blev indsat ved lov nr. 383 af 6. juni 2002. Bestemmelsen skal sikre, at den, der har modtaget en tilladelse, hurtigst muligt underrettes om en indgivet klage.

Til § 83

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 98, stk. 1, stk. 3 og 4. I stk. 1, nr. 2 er dog tilføjet klageadgang for miljøministeren over kommunalbestyrelsernes afgørelser. Denne tilføjelse er begrundet i forslaget til § 35, der indeholder hjemmel til, at ministeren kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsens afgørelser om tilladelser og godkendelser efter § 17, § 23 og § 25 skal indsendes til miljøministeren. Hermed sikres, at ministeren får mulighed for at vurdere, om afgørelserne skal påklages til Miljøklagenævnet. Den foreslåede ordning vil blive evalueret efter udløbet af den 2-årige overvågningsperiode, hvorefter der tages stilling til, om afgørelserne skal træffes uden statslig forhåndsgodkendelse.

Miljøbeskyttelseslovens § 98, stk. 2 er ikke medtaget, da ministeren i medfør af forslaget alene træffer afgrørelse i medfør af bestemmelsen i § 65 (call in samt overtalelse af godkendelses- og tilsynskompetence).

Stk. 2 er ændret således, at sundhedsstyrelsen kan tillægges klageret i regler, der udstedes i medfør af loven, hvor miljøbeskyttelsesloven henviser til regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 16.

Den oprindelige bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 98, blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991, og bestemmelsen er siden ændret ved lov nr. 355 af 2. juni 1999, lov nr. 545 af 24. juni 2005 samt ved lov nr. 569 af 24. juni 2005. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 84

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 99, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse. Den oprindelige bestemmelse i § 99 stammer fra lov nr. 358 af 6. juni 1991, og bestemmelsen er siden ændret ved lov nr. 447 af 31. maj 2000, lov nr. 220 af 31. marts 2004 samt ved lov nr. 569 af 24. juni 2005.

Til § 85 - § 87

Bestemmelserne svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 100, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse. Den oprindelige bestemmelse i § 100, stammer fra 1991-lovrevisionen (lov nr. 358 af 6. juni 1991) og er siden ændret ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 hvor Århus-konventionen blev implementeret samt ved lov nr. 220 af 31. marts 2004.

I forhold til formuleringen af bestemmelsen i miljøbeskyttelsesloven er i nærværende forslag i § 86 tilføjet, at også landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen som hovedformål, kan påklage afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3. Formuleringen blev indsat i planloven ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 om ændring af visse miljølove pga. implementeringen af Århuskonventionen.

Til § 88

Bestemmelsen svarer til miljøbeskyttelseslovens § 91, stk. 2, jf. § 78, stk. 1, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse, hvor den blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991. Bestemmelsen i dette lovforslag er dog omformuleret således, at formuleringen fra miljøbeskyttelseslovens § 78, stk. 1 er indsat.

Til § 89

Bestemmelsen svarer til miljøbeskyttelseslovens § 101, stk. 1, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse, hvor den blev indsat ved lov nr. 358 af 6. juni 1991.

Til kapitel 9

Strafbestemmelserne er i princippet bygget op på tilsvarende måde som strafbemmelserne i miljøbeskyttelseslovens kapitel 13.

Til § 90

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1 og 2, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til stk. 1, nr. 6- anlægger, påbegynder eller driver virksomhed uden godkendelse.

Den gældende strafbemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 6, omfatter for husdyrbrugenes vedkommende alene de godkendelsespligtige husdyrbrug, dvs. husdyrbrug på mere end 250 dyreenheder. Strafbemmelserne for husdyrbrug under 250 dyreenheder findes efter gældende ret i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Herefter er det strafbart at etablere, udvide eller ændre en husdyrproduktion uden at have anmeldt det til myndighederne. Det er derimod ikke strafbart at drive et husdyrbrug under 250 dyreenheder uden de fornødne anmeldelser. I praksis har husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens straffehjemmel givet anledning til forældelsesproblemer, idet den ulovlige husdyrproduktion sommetider først er blevet opdaget nogle år efter, at den burde have været anmeldt, hvorfor strafansvaret har været forældet.

Den foreslåede bestemmelse retter op på forskellen mellem miljøbeskyttelsesloven og husdyrgødningsbekendtgørelsens strafbemmelser, og sikrer, at det fremover vil være strafbart at drive et husdyrbrug uden godkendelse eller tilladelse.

Sanktionsniveauet

Overtrædelser af lovens bestemmelser kan have alvorlige konsekvenser for natur og miljø. Det vurderes derfor at have stor betydning, at der sikres et sanktionsniveau med reel præventiv virkning.

Miljøministeriet fik i 2005 professor Gorm Toftegaard Nielsen til at udarbejde en undersøgelse af anvendelsen af sanktioner m.v. i straffesager på natur-, miljø- og planområdet. Undersøgelsen omfatter i alt 245 straffesager fra 2003 og 2004.

Blandt de undersøgte sager er der en række sager, der vedrører overtrædelser af husdyrgødningsbekendtgørelsen. Sagerne vedrører bl.a. ulovlige møddinger, ulovlig indretning af gyllebeholdere og ulovlig udbringning af gylle. De ni sager resulterede i bøder på 2 - 5.000 kr., hvilket efter Gorm Toftegaards opfattelse er et lavt niveau, i nogle tilfælde helt uden præventiv værdi.

Det er Miljøministeriets opfattelse, at det nuværende bødeniveau generelt er for lavt, under hensyn til de alvorlige miljømæssige konsekvenser der er forbundet med at overtræde reglerne.

Lovforslaget indebærer en generel skærpelse af det almindelige bødeniveau, således at overtrædelse af loven medfører bøder, som står mål med den enkelte overtrædelse.

Således foreslås det, at der tilstræbes bødestørrelser i et niveau som angivet i følgende eksempler:

- Manglende overdækning af gyllebeholder (er ikke omfattet af krydskontrol):

Ved de kommunale tilsyn håndhæves ofte forhold omkring overdækning af gyllebeholdere. Selvom hovedreglen er, at der skal være fast overdækning med flydedug, teltoverdækning, betonlåg o.lign. vælger de fleste at følge undtagelsesbestemmelsen, hvor der er krav om anden tæt overdækning, og hvor der skal føres logbog. Tilsynet viser, at der på visse brug er problemer med at etablere en anden tæt overdækning i form af f.eks. naturligt flydelag. Kommunen kan ved manglende overdækning kræve fast overdækning, men da tilsynsfrekvensen er hvert 6. år kan landmanden ofte på denne måde udskyde investeringen i en fast overdækning i op til 6-10 år.

Da en teltoverdækning koster ca. 250.000 kr. og har en holdbarhed på ca. 15 år, vil denne udskydelse have en værdi på ca. 100.000-150.000 kr.

- Ulovlig opbevaring af dybstrøelse i markstak (denne er vist omfattet af krydskontrol)

Kommunerne har ofte også problemer med, at der udlægges markstakke med dybstrøelse, som ikke lever op til kravene om 30 % tørstof i ethvert delparti samt at dybstrøelsen skal være kompostlignende. Landmanden kan på denne måde spare udgifterne til en møddingsplads med fast bund og afløb, som vil være den korrekte løsning for den pågældende gødning. Kommunerne har svært ved at påvise, at dybstrøelsen ikke lever op til kravene, og styrelsen vurderer, at det kun meget sjældent forekommer at kommunen efter flere tilsyn kræver en korrekt møddingsplads. Landmanden vil derfor ofte spare udgifter til møddingspladsen og i hvert udskyde investeringen indtil kravet fra kommunen foreligger.

Prisen på en støbt møddingsplads er ca. 100.000-200.000 kr. ved en størrelse på 100-400 m².

- Overtrædelse af harmoniregler

Plantedirektoratet har i flere år varetaget kontrollen af harmonireglerne efter husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28. Siden 2001 har bødeniveauet ligget på 500-1.000 kr. per dyreenhed ved overskridelse, med en bagatelgrænse på ca. 4 dyreenheder. Bagatelgrænsen svarer derfor til en bøde på 2.000-4.000 kr. Plantedirektoratet har sjældent bøder over 40.000 kr.

- Overproduktion af husdyr, se nedenfor

Bødestørrelsen vil naturligvis kunne justeres i op- og nedadgående retning, hvis der foreligger skærpene henholdsvis formildende omstændigheder.

Det bør betragtes som skærpene omstændigheder

- hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed
- hvis den strafbare handling eller undladelse er fortsat efter forholdet er indskærpet af tilsynsmyndigheden
- hvis den strafbare handling har eller potentielt kunne have forvoldt skade på beskyttede naturområder
- hvis der ved overtrædelsen er opnået en økonomisk gevinst eller besparelse
- hvis den straffede tidligere har begået lovovertrædelser af lignende karakter

Det bør betragtes som formildende omstændigheder

- hvis den straffede med rette har kunne antage, at den strafbare handling eller undladelse var lovlig, eksempelvis fordi tilsynsmyndigheden har tilkendegivet dette

Ovenstående er ikke udtryk for en udtømmende opregning, og andre hensyn vil således i konkrete tilfælde kunne påvirke bødestørrelsen. Hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og betingelserne i § 90, stk. 2 i øvrigt er opfyldt, vil straffen kunne stige til fængsel i indtil 2 år.

Særligt vedrørende sanktionsniveauet i sager om overproduktion af husdyr

For så vidt angår sager om overproduktion af husdyr, dvs. produktion af flere dyr end anført i godkendelsen eller tilladelsen jf. lovens § 17, § 23 og § 25, foreslås det, at bøderne hæves markant, således at bødeniveauet kommer til at afspejle den opnåede fortjeneste.

På opfordring fra anklagemyndigheden fik Skov- og Naturstyrelsen i 2006 udarbejdet et notat til anklagemyndigheden, som beskriver den gennemsnitlige indtjening ved at producere et svin eller en årsko. Notatet er udarbejdet af Fødevareøkonomisk Institut og beskriver indtjeningen ved svine- og kvægproduktion fordelt på forskellige bedriftstyper og bedriftsstørrelser.

I en given sag om overproduktion af svin eller kvæg er det således muligt at anslå den opnåede fortjeneste ved overtrædelsen. Fortjenesten beregnes med udgangspunkt i Dækningsbidrag I, dvs. på baggrund af produktionsværdien, fratrukket variable omkostninger, som fx omkostninger til foder og dyrlæge. Der bør dog ikke fratrækkes yderligere omkostninger, såsom arbejdsindsats og vedligehold. Denne beregningsmodel svarer til domstolspraksis på dambrugsområdet, jf. Højesterets domme fra 2001, optrykt i Ugeskrift for Retsvæsen 2001, s. 1046 og 1056. Der findes endnu ikke retspraksis, hvor anklagemyndigheden har anvendt de omtalte gennemsnitstal for fortjeneste ved at overproducere husdyr.

• Eksempel på overproduktion af husdyr

Hvis en producent af slagtesvin i 2003, producerede 1000 slagtesvin for meget i forhold til miljøgodkendelsen, vil den beregnede fortjeneste, jf. de udarbejdede gennemsnitstal for 2003, være 76 kr. pr. produceret svin, svarende til i alt 76.000 kr. Bødestørrelsen bør som minimum udgøre 1 års beregnet fortjeneste for hvert år, der er overproduceret. Bøden vil således skulle opgøres til mindst 76.000 kr.

Hvis producenten også producerede for meget i 2002, vil fortjenesten ved at overproducere i 2002 skulle lægges oven i bøden. Hvis eksempelvis et husdyrbrug producerede 1400 slagtesvin for meget i 2002 og 1000 slagtesvin for meget i 2003, vil bøden kunne opgøres således:

2002: Fortjeneste 101 kr. pr. svin, eller i alt 141.400 kr.

2003: Fortjeneste 76 kr. pr. svin, eller i alt 76.000 kr.

Fortjeneste i alt

217.400 kr.

Bøden bør således i det omtalte eksempel mindst udgøre 217.400 kr. Eksemplet er baseret på et husdyrbrug, der producerer mere end 6000 svin årligt.

Bødestørrelsen i en sag om overproduktion bør som minimum opgøres til 1 års anslået fortjeneste på overtrædelsen. Bødestørrelsen vil dog naturligvis kunne justeres i op- og nedadgående retning, hvis der foreligger skærpene henholdsvis formildende omstændigheder, jf. ovenfor.

Bestemmelsen i stk. 2, nr. 1, er ændret så det ikke er ved skade - eller fare herfor - på miljøet, men derimod når der er voldt skade - eller fare herfor - på de interesser, som loven tilsigter at beskytte, jf. § 2. Hensigten med ændringen er at omfatte denne lovs bredere miljøbegreb, herunder natur og landskaber, samt sikre, at også skader på grund af gener, der har forringet livskvaliteten væsentligt for omboende, er omfattet.

Til § 91

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 3, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 92

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 4 og 5, der blev indsat ved lov nr. 425 af 10. juni 1997 og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 93

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 7, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til § 94

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 110 b, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

§ 110 b blev indsat i miljøbeskyttelsesloven ved lov nr. 425 af 10. juni 1997. Bestemmelsen er senere ændret ved lov nr. 409 af 26. juni 1998 om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Forebyggende foranstaltninger og rettighedsfrakendelse).

Til § 95

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 111, og der henvises til bemærkningerne til forslaget til den gældende lov om miljøbeskyttelse.

Til kapitel 10

Til § 96

Til nr. 1 og 2

Der er tale om konsekvensændringer på baggrund af ændringen i nr. 3.

Til nr. 3

Med bestemmelsen foreslås, at kommunalbestyrelsens opgaver efter lovforslaget skal være omfattet af de forpligtende kommunale samarbejder efter lov nr. 541 af 24. juni 2005 om forpligtende kommunale samarbejder.

Bestemmelsen indebærer, at den kommunalbestyrelse, der inden for et forpligtende kommunalt samarbejde er bemyndiget til at varetage udøvelsen af opgaverne på natur- og miljøområdet på vegne af alle kommunalbestyrelserne i samarbejdet, tillige skal varetage udøvelsen af opgaverne efter lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug på alle kommunalbestyrelsernes vegne.

Baggrunden for forslaget er, at dette lovforslag vil omfatte omfatter sager på natur- og miljøområdet, der i dag er omfattet af de forpligtende kommunale samarbejder, jf. § 1, stk. 2, nr. 3, i lov om forpligtende kommunale samarbejder, litra a (lov om miljøbeskyttelse og regler udstedt i medfør af loven) og litra n (bestemmelser om VVM i lov om planlægning mv.). Loven omfatter således den sagsbehandling, som skal finde sted efter miljøbeskyttelsesloven og planlovens regler om VVM (Vurdering af Virkninger på Miljøet).

Med dette forslag udvides listen til også at omfatte sagsbehandling efter lov om godkendelse af husdyrbrug. Herved sker der indirekte en mindre udvidelse af anvendelsesområdet for loven, idet sager om meddelelse af landzonetilladelse til husdyrbrug fremover meddeles som en integreret del af en godkendelse/tilladelse efter lov om miljøgodkendelse m.v.

Til § 97

Konsekvensændring af miljøbeskyttelseslovens 84 b

Til § 98

Lov nr. 506 af 7. juni 2006 om et kvalitetsstyringssystem for den kommunale sagsbehandling på natur- og miljøområdet forpligter kommunalbestyrelserne til at indføre og anvende et kvalitetsstyringssystem for sagsbehandling efter de love, som er oplyst i lovens § 2, stk. 2. Listen består af love, inden for hvilke kommunalbestyrelserne har opgaver inden for natur- og miljøområdet, og omfatter lov om miljøbeskyttelse og lov om planlægning for så vidt angår VVM-sager. Loven omfatter således den sagsbehandling, som skal finde sted efter miljøbeskyttelsesloven og planlovens regler om VVM (Vurdering af Virkninger på Miljøet).

Med dette forslag udvides listen til også at omfatte sagsbehandling efter lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Herved sker der indirekte en mindre udvidelse af anvendelsesområdet for loven, idet sager om meddelelse af landzonetilladelse til husdyrbrug meddeles som en integreret del af en godkendelse eller tilladelse efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Til § 99

Med den foreslåede bestemmelse ophæves hjemlen i planloven til at fastsætte regler til gennemførelse af den del af kommunalreformen, der anfører, at kommunernes afgørelser om husdyrbrug efter VVM-reglerne i en overgangsperiode på to år fra kommunalreformens ikrafttrædelse skal godkendes af Miljøministeriet. Forslaget er en konsekvens af, at VVM-sager om husdyrbrug fremover behandles efter lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Bestemmelserne erstattes af en ny hjemmel for ministeren i lovforslagets § 35.

Til kapitel 11

Der henvises til de almindelige bemærkninger under punkt 4.13.5 om overgangsbestemmelser.